

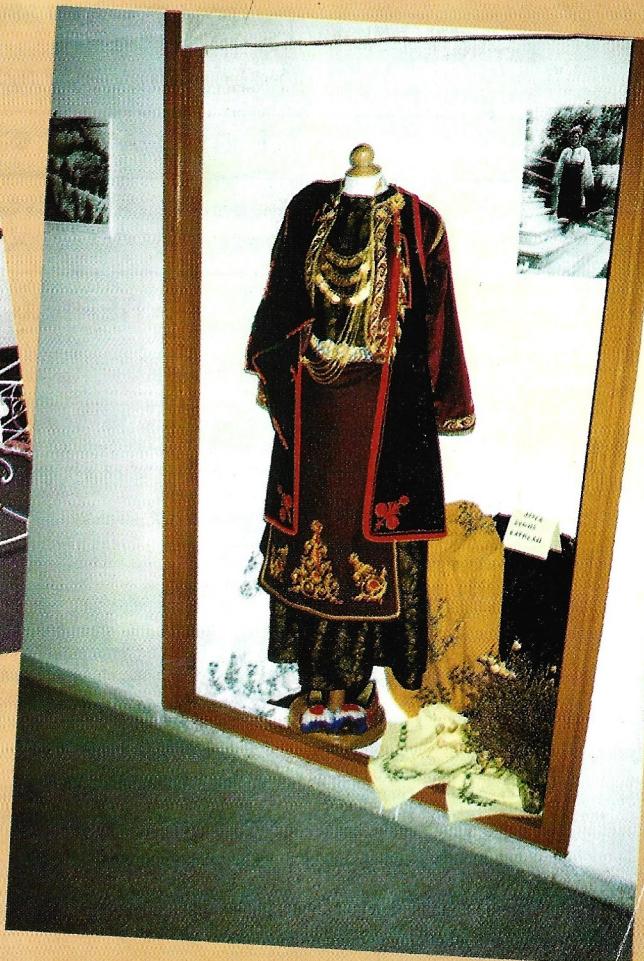
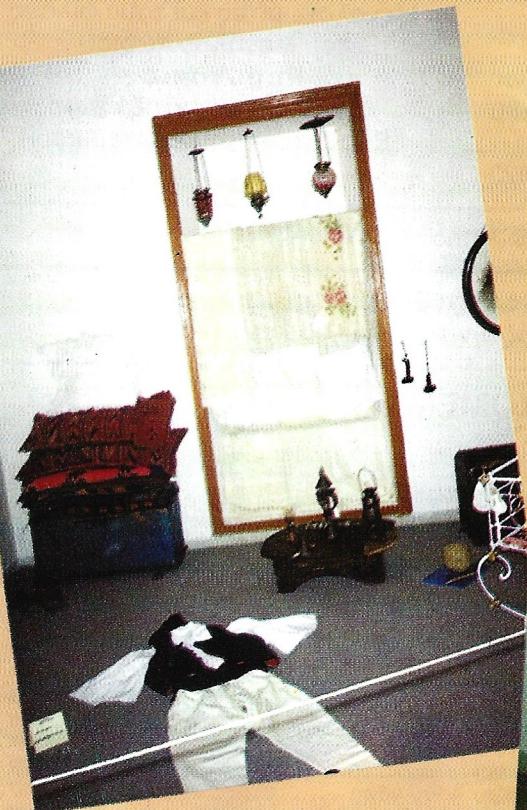
Η ΦΩΝΗ

του Μεγάλου Καριού

ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΕΤΟΣ 22^ο. ΑΡ. ΦΥΛ. 83-86

Β' Εξαμ. 1991 - Α' Εξαμ. 1992

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΩΝ
«Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ»
ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΕΘΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Μαιροκορδάτου 6 (5ος όροφος) - 106 78 ΑΘΗΝΑ - Τηλ. 3637057

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΕΤΟΣ 22^ο. ΑΡ. ΦΥΛ. 83-86
Β' Εξαμ. 1991 - Α' Εξαμ. 1992

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Σύνταξη:	N. A. ΚΑΡΒΕΛΗΣ Ι. Γενναδίου 16 Τηλ. 7210.282	Αποστέλλεται ΔΩΡΕΑΝ στους Μεγαλοχωρίτες και τούς φίλους του Μεγάλου Χωριού
Στοιχειοθεσία:	ΦΩΤΟΣΕΤ Ε.Π.Ε. Κηφισίας 193 - Μαρούσι Τηλ. 8064.053 - 8051.880	Ευρυτανίας Κυκλοφορεί μεταξύ των Ευρυτάνων του Εξωτερικού
Εκτύπωση:	ΕΚΤΥΠ Παλλήνη - Τηλ. 6677.323	

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ: Φίλιππος Καλλιάνης

Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι δεν επιστρέφονται
Τα ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν τη γνώμη του συγγραφέα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

Σήμερα - αύριο	1
Η Γενική μας Συνέλευση (Κ. Πριτσιόλας)	3
Είστε τυχεροί (Ελ. Παΐδα)	7
Η Τροποποίηση του καταστατικού μας (Θ. Βονόρτας)	8
Ορεινός Τουρισμός (Β. Μωρίκης)	9
Η Παράδοση γραμμένη πάνω στην πέτρα και το σιδήρο (Γ. Σταυράκης)	12
Αρχαία Ιστορία. Ο βασιλιάς Εύρυτος (Δ. Φαλλής)	15
Οικολογία - Περιβάλλον (Ι. Καναράς)	16
Ιεραποστολικά (Π.Κ.Δ.Β.)	18
Εκκλησιαστικά (Π.Κ.Δ.Β.)	19
Σελίδα μνήμης (Π.Κ.Δ. Βαστάκης)	20
Ληξιαρχικά (Π.Κ.Δ.Β.)	25
Εορτή και πανηγύρι του Αγ. Γερασίμου (Π.Κ.Δ.Β.)	26
Η στήλη των ξενητεμένων μας (Γ. Κ. Σταυράκης)	27
Πολιτιστική εβδομάδα Μεγάλου Χωριού (Φ. Καλλιάνης)	32
Προετοιμασία Λαογραφικού Μουσείου (Μ. Μπουρνάζου - Καλλιάνη)	37
Εγκαίνια Λαογραφικού Μουσείου	38
Μεγαλοχωρίτικα	41
Ευρυτανικά	44
Η Ελληνικόπτη της Μακεδονίας (Β. Μωρίκης)	48
Χαρούμενες εκδηλώσεις του Συνδέσμου - Κοινωνική ζωή	54
Εισφορές για τους σκοπούς του Συνδέσμου	55
Καινωνιολογικά θέματα (Γ. Κ. Σταυράκης)	57
Αλησμόνητες μνήμες (Π.Κ.Δ. Βαστάκης)	59
Βιβλία και συγγραφείς	61
Επιστολές	65
Λαϊκό πανηγύρι Καλλιακούδας	66
Μεγαλοχωρίτικα πένθη	69

ΣΗΜΕΡΑ - ΑΥΡΙΟ

Ο Σύνδεσμος των Μεγαλοχωριτών τα τελευταία χρόνια, υπηρετώντας τους στόχους και τα οράματα των ιδρυτικών του μελών, παρουσίασε πλούσιο κοινωνικό έργο που έχει ανάλογα αναγνωρισθεί και προβληθεί.

Δύο από τα πρόσφατα επιτεύγματά του αξίζουν ιδιαίτερης αναφοράς. Είναι η ίδρυση και λειτουργία του Λαογραφικού Μουσείου και η τροποποίηση του Καταστατικού.

Το Λαογραφικό Μουσείο, μέσα στα πλαίσια της συνολικής προσφοράς της Πνευματικής Στέγης, προορίζεται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην κοινωνική και πολιτιστική εξέλιξη της ιδιαίτερης πατρίδας μας και μάλιστα σε μια περίοδο κρίσιμη. Συγκεκριμένα:

Η τουριστική ανάπτυξη της Ευρυτανίας είναι δεδομένη. Η γεωγραφική της θέση, το φυσικό της ανεπανάληπτο κάλλος και η ανάγκη των ανθρώπων των πόλεων για ξεκούραση και γαλήνη αποτελούν ισχυρούς πόλους έλξης. Τα έργα που με γρήγορους ρυθμούς εκτελούνται θα συμβάλλουν στην κάθετη τουριστική ζήτηση του Νομού μας τα αμέσως επόμενα χρόνια. Άνθρωποι με διαφορετικά ήθη και έθιμα, διαφορετική μόρφωση και αγωγή, με διαφορετικά ενδιαφέροντα και συμφέροντα θα καταφθάνουν κατά κύματα.

Αναπόφευκτα θα βρεθεί ο τόπος μπροστά στο κρίσιμο σταυροδρόμι. Θα κρατήσει τη δική του Ευρυτανική φυσιογνωμία, όπως αυτή εκφράζεται μέσα από τη διαχρονική πορεία των κατοίκων του και την ιδιόμορφη Ευρυτανική φύση ή θα θυσιαστούν όλα στο βωμό του κέρδους και της ανεξέλεγκτης «τουριστικής ανάπτυξης»; Θα επιβάλλει το σεβασμό στον τόπο και στον τρόπο ζωής ή θα δεχθεί χωρίς άμυνα την πλήρη αλλοτρίωση, όπως δυστυχώς συνέβη σε πλείστα όσα μέρη εντός και εκτός Ελλάδας που γνώρισαν τη γρήγορη τουριστική εξέλιξη;

Μέσον άμυνας σ' αυτούς τους διαφαινόμενους κινδύνους είναι (ασφαλώς όχι το μόνο) η διαφύλαξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και η προβολή της. Αυτό το σκοπό στοχεύει να υπηρετήσει και το δικό μας Λαογραφικό Μουσείο. Με τη συμπλήρωση των εκθεμάτων, την εκτέλεση των προβλεπομένων εργασιών και με το κατάλληλο προγραμματισμό των δραστηριοτήτων του θα ολοκληρωθούν οι προϋποθέσεις που χρειάζονται για την εκπλήρωση των στόχων του.

Η τροποποίηση του Καταστατικού ήλθε πάλι να καλύψει ανάγκες που αναπόφευκτα δημιουργούνται στην πορεία του χρόνου, να εκσυγχρονίσει και να προσθέσει τις διατάξεις του στο παρόν και να προετοιμάσει το έδαφος για το μέλλον του Συνδέσμου μας. Βασικό στοιχείο στις νέες διατάξεις είναι και η καταστατική πλέον υποχρέωση για τη λειτουργία και προαγωγή του έργου του Λαογραφικού Μουσείου και της Πνευματικής Στέγης στο Μεγάλο Χωριό και των συναφών δραστηριοτοιςεων που απορρέουν απ' αυτή τη λειτουργία.

Πιστεύοντας βαθειά τα μέλη του Δ.Σ. σ' αυτό το έργο προχώρησαν, χρόνο με το χρόνο και με τη συμπαράσταση του συνδόλου των Μεγαλοχωριτών, στην καθιέρωση πολιτιστικών διεργασιών και εκδηλώσεων που σήγουρα στο μέλλον θα αυξηθούν και θα βελτιωθούν. Η δυναμική που κρύβουν μέσα τους προσπάθειες αυτού του είδους πρέπει διαρκώς να αναζητείται και να χρησιμοποιείται. Αυτό είναι ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου πρώτα, αλλά και όλων των μελών του Συνδέσμου κατόπιν.

Δεν πρέπει δύναται ποτέ να παραγγωρίζεται το γεγονός ότι όλα τα παραπάνω για να είναι πραγματοποιήσιμα πρέπει να στηρίζονται στις αρχές, τις υποθήκες, την αγάπη για τον τόπο που έδειξαν, πριν 130 και πλέον χρόνια, οι ιδρυτές του Συνδέσμου μας και στις σοφές διατάξεις που απετέλεσαν τον αρχικό κορμό δημιουργίας της πρώτης Αδελφότητας των Μεγαλοχωριτών. Κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις αν συνεχίσουμε να εργαζόμαστε και το ίδιο κάνουν και οι μετά από μας, υπάρχει όχι απλά ελπίδα αλλά βεβαιότητα, και αισιοδοξία για το αύριο.—

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ - ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Οι πρωτεργάτες της δημιουργίας του Λαογραφικού Μουσείου, ενθαρρυνόμενοι και από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, σκέφτηκαν να οργανωθούν σε ΟΜΑΔΑ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ. Σκοπός ένας και μόνος: Η συμπαράσταση (οικονομική, εθελοντική εργασία κ.ο.κ.) προς το Δ.Σ. του Συνδέσμου για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία του Μουσείου. Μεγαλοχωρίτες και μη είναι ευπρόσδεκτοι στην ομάδα. Χρειάζεται μια μόνον προϋπόθεση: Να αγαπούν την προσπάθεια που κάνουμε και να είναι έτοιμοι να βοηθήσουν.

Τ. Κοντομέρυος
Υπεύθυνος της Οργανωτικής Επιτροπής

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών «Η Αγία Παρασκευή» ευχαριστεί τον συμπατριώτη μας και μέλος του Συνδέσμου Θεόδωρο Κοντό του Γεωργίου, κάτοικο Η.Π.Α., ο οποίος ανέλαβε αφιλοκερδώς να διανείμει στις Ήνωμένες Πολιτείες Αμερικής τα περισσότερα από τα τεύχη της τελευταίας έκδοσης του περιοδικού μας «ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ», για τα οποία μέλη του Συνδέσμου μας.

Πρώτη ανακοίνωση

Προαναγγέλλεται ότι στα πλαίσια της «πολιτιστικής εβδομάδας 1993» θα πραγματοποιηθεί έκθεση - διαγωνισμός φωτογραφίας με θέμα «ΧΩΡΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ Σπίτια και άνθρωποι».

Λεπτομέρειες για τους όρους του διαγωνισμού και τα βραβεία που θα δοθούν θα γνωστοποιηθούν προσεχώς από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΜΑΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Την 1.3.1992 έγινε η επήσια τακτική Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου μας στη «Στέγη του Συνδέσμου», στην Αθήνα, οδός Μαυροκορδάτου αριθ. 6, ημέρα Κυριακή, στις 10 το πρωί, με θέματα ημερησίας διάταξης: Απολογισμός των πεπραγμένων του 1991 και προοπτικές για το μέλλον.

Γενομένης απαρτίας των μελών του, άρχισε η Γενική Συνέλευση με ομιλία του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου κ. Νικ. Καρβέλη.

Ο πρόεδρος ευχαρίστησε στην αρχή τους παρευρισκούμενους για τη συμμετοχή τους στη Γεν. Συνέλευση και ακολούθως, σύμφωνα με το έθιμο, ανεφέρθη στον κατάλογο των αποβιωσάντων Μεγαλοχωριτών που έφυγαν για πάντα από κοντά μας. Αυτοί είναι:

1. Βασιλική Δ. Πριτσόλα (μητέρα του Γεν. Γραμματέα)
2. Ιωάννης Α. Κατής
3. Ιωάννης Κατσιγιάννης
4. Ιωάννης Καραγιάννης
5. Φωτεινή Γ. Βαστάκη (Ράγκου)
6. Μαρία Ι. Γιαταγάνα
7. Βασιλική Ε. Κακαράντζα (Θεσ/κη)
8. Ιωάννης Κ. Μαλάνδρης (σύζυγος Βασ. Δ. Ζαβού)
9. Πηνελόπη Κατσάνου
10. Ανθή Α. Βονόρτα
11. Κων/να N. Βονόρτα
12. Βασιλική Αλεξοπούλου-Δασκαλάκη (Η.Π.Α.)
13. Κων/νος Τριανταφύλλης (Γαύρος)
14. Αναστάσιος Τατσιράμας
15. Ευθύμιος Καρατζένης (Θεσ/κη)
16. Θεοφάνης Χάσκος

Ακολούθως εις μνήμη των ανωτέρω ετηρήθη ενός λεπτού σιγή.

Στη συνέχεια, ο κ. Καρβέλης ανεφέρθη στο Σύλλογο των Μεγαλοχωριτών της Αμερικής αναφέροντας τις δραστηριότητές του.

Κατόπιν, ανεφέρθη στις εκδηλώσεις του Συνδέσμου τόσο στην έδρα του στην Αθήνα όσο και στο Μεγάλο Χωριό.

Έτσι, ο Σύνδεσμος πραγματοποίησε τις ακόλουθες εκδηλώσεις στην Αθήνα:

1. **Μνημόσυνο αποβιωσάντων Μεγαλοχωριτών-Εθνομαρτύρων**, στις 15.12.1991, στον Ιερό Ναό της «Ζωοδόχου Πηγής». Μετά το μνημόσυνο επακολούθησε έκτακτη Γενική Συνέλευση στη «Στέγη του Συνδέσμου» με κύριο θέμα «Τροποποίηση άρθρων του καταστατικού». Λεπτομέρειες από την έκτακτη Γενική Συνέλευση σε άλλη σελίδα.

2. **Κόψιμο της πρωτοχρονιάτικης πίττας** στο κέντρο «Βράχος» στην Πλάκα. Διαστυχώς, χωρίς μεγάλη επιτυχία λόγω μη προσελεύσεως των Μεγαλοχωριτών.

3. **Αποκριάτικη Χοροεσπερίδα**, η οποία είχε ικανοποιητική επιτυχία.

Έκδοση του περιοδικού «Φωνή του Μεγάλου Χωριού». Ο πρόεδρος ανεφέρθη στη μεγάλη προσφορά του συγχωριανού μας κ. Ιωάννου Α. Πουρνάρα, εκδότη του «Παπύρου», που ανέλαβε τη δωρεάν έκδοση του περιοδικού μας. Ακόμη ετόνισε την έλλειψη συνεργατών για το περιοδικό, τη μη προσφορά ύλης και γενικώς η όλη εργασία γίνεται μόνο από το Δ.Σ.

Εκδηλώσεις στο Μεγάλο Χωριό:

1. **Πολιτιστική εβδομάδα**: Είχε και φέτος μεγάλη επιτυχία με τις ποικίλες πνευματικές, αθλητικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις.

2. **Εγκαίνια Λαογραφικού Μουσείου**: Πραγματοποιήθηκε στις 4 Αυγούστου 1991, στην «Πνευματική Στέγη» του Συνδέσμου στο Μεγάλο Χωριό. Είχε μεγάλη επιτυχία με πλήθος επισκεπτών που παρακολούθησαν τον μεγάλο αριθμό εκθεμάτων.

3. **Πανηγύρι της Καλλιακούδας**: Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος, έγινε με μεγάλη επιτυχία στα «Λακώματα».

Γ.Σ. 1992. Διακρίνεται το Προεδρείο, η κα Αντιγόνη Κ. Λιάπη και ο Πρόεδρος της Κοινότητας κ. Δ. Χάσκος.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ακολούθως ευχαρίστησε εκ μέρους του Δ.Σ., αλλά και των Μεγαλοχωριτών, τον κ. Ιωάννη Ζυγιάρη, καθώς και τους Αδελφούς Κοτρώνη γιατί διέθεσαν τα κτήματά τους για επέκταση του Νεκροταφείου του χωριού μας.

Επίσης, ετονίσθη η συμπαράσταση και η συμμετοχή του Μητροπολίτη Καρπενησίου κ.κ. Νικολάου στις κάθε εκδηλώσεις του Συνδέσμου στο Χωριό μας.

Στη συνέχεια, εδιαβάσθη η έκθεση της Εξελεγκτικής Επιτροπής από την πρόεδρό της κ. Ελένη Παϊδα.

Ακολούθως, ο Ταμίας του Συνδέσμου κ. Νικολ. Σκλαβούνος έκανε τον οικονομικό απολογισμό του 1991, καθώς και τον προϋπολογισμό του 1992.

Κατόπιν, η Γεν. Συνέλευση ομόφωνα απήλλαξε το Δ.Σ. για τα πεπραγμένα του 1991 και το συνεχάρη για τις μεγάλες προσπάθειες που καταβάλλει και γενικά για όλη τη δραστηριότητά του.

Μετά, η Γενική Συνέλευση ασχολήθηκε με γενικού ενδιαφέροντος θέματα.

Γενική Συνέλευση 1.3.1992.

Ο παρευρισκόμενος πρόεδρος της κοινότητάς μας κ. Δημ. Χάσκος που μας ετίμησε με την παρουσία του και φέτος, μας επληροφόρησε για τα κατασκευαζόμενα και για τα υπό κατασκευήν έργα στο χωριό μας. Έτσι, ο κ. Χάσκος ομιλών στη Γενική Συνέλευση τόνισε ότι το Νεκροταφείο του χωριού μας χρειάζεται ορισμένα έργα καθώς και χωροταξική διαμόρφωση.

Ο κ. Χρήστος Καραγάννης επεμβαίνων ζήτησε να δοθεί τώρα το κομμάτι του κτήματος του κ. Ζαχαρία Πριοβόλου ώστε να χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες του Νεκροταφείου.

Στη συνέχεια, ο πρόεδρος του χωριού μας είπε ότι προχωράει η μελέτη για απαλλοτρίωση των προς μπάζωμα τμημάτων στη Γέφυρα.

Συνεχίζων, επληροφόρησε την Γεν. Συνέλευση ότι το υδραγωγείο «Κεφαλοβρύσσου» βαδίζει καλώς και τα 25 εκατομμύρια που εδόθησαν θα βοηθήσουν να ολοκληρωθεί το μεγαλύτερο τμήμα του.

Η κα Αντιγόνη Λιάπη λαβών στη συνέχεια το λόγο είπε ότι αν το εργοστάσιο της «Πειραικής Πατραϊκής» στο Καρπενήσι κλείσει καλό είναι να έρθουν ορισμένα από τα μηχανήματα στο Μεγάλο Χωριό.

Η κα Ελένη Παΐδα επρότεινε να γίνεται ένα πάρτυ στη διάρκεια της πολιτιστικής εβδομάδος στο χωριό για τους νέους.

Ο κ. Δημ. Κοντός έθεσε εκ νέου θέμα ψάλτου στο χωριό.

Μέλη της Γενικής Συνέλευσης έθεσαν γενικό θέμα λειτουργίας του εκκλησιαστικού συμβουλίου στο χωριό και τόνισαν ότι ο ιερέας να συνεργάζεται με το σύνολο των Μεγαλοχωριτών.

Εγίνε ευρεία συζήτηση επί του ανωτέρω θέματος, ελέχθησαν πολλά και αρκετά από τα μέλη του Συνδέσμου. Κλείνοντας το θέμα το Δ.Σ. απάντησε ότι δεν θέτει θέμα στη Γενική Συνέλευση για την όλη λειτουργία της εκκλησίας στο χωριό.

Ο κ. Γεώργ. Κοτρώνης πρότεινε και πάλι την αγορά οικοπέδου στο χωριό για εγκαταστάσεις μελλοντικώς οποιασδήποτε υπηρεσίας.

Ο κ. Ιωάννης Ν. Φλώρος πρότεινε στη συνέχεια να ενισχύουν οικονομικά την πολιτιστική εβδομάδα οι επαγγελματίες του χωριού, οι οποίοι και ωφελούνται γενικώς από την όλη προσπάθεια.

Ο παρευρισκόμενος κ. Βασίλειος Μωρίκης (αντιπρόσωπος του Συνδέσμου στη Θεσ/νίκη) είπε να γίνουν οι χωροταξικές μελέτες για όλες τις υπό σκέψιν απαλλοτριώσεις.

Στη συνέχεια, ο κ. Χάσκος μίλησε για δημιουργία χιονοδρομικού κέντρου στη Καλλιάκούδα, εν συνεργασίᾳ με την Ανιάδα, και υπενθύμισε την κατασκευή και λειτουργία καταφυγίου στα «Λακάματα». Στο σημείο αυτό μη υπάρχοντος άλλου θέματος προς συζήτηση η Γενική Συνέλευση τελείωσε.

Προσωπικά, πιστεύω ότι το κύρος και η αξιοπιστία του Συνδέσμου ευρίσκεται σε αρκετά υψηλό επίπεδο. Με τη σωστή, υπεύθυνη και σοβαρή τακτική που ακολουθείται, και με τις ποιοτικά ανεβασμένες πολιτιστικές εκδηλώσεις του, κατάφερε να προσελκύσει νέους φίλους και μέλη με υψηλές απαίτησεις.

Σήμερα, ο Σύνδεσμος διαθέτει ένα Πνευματικό Κέντρο στο Μεγάλο Χωριό που με την προσωπική δουλειά των μελών του Δ.Σ., αλλά και όλων των δυναμένων να προσφέρουν υπηρεσίες μελών του έχει μετατραπεί σε ένα καλαίσθητο και ζεστό πολιτιστικό χώρο.

Εντός του Πνευματικού Κέντρου λειτουργεί και το «Λαογραφικό Μουσείο» μας που αποτελεί πόλο έλξεως για τους επισκέπτες του χωριού μας, γιατί όχι και ολόκληρου του Νομού μας, και συντελεί ώστε να γίνεται ανταλλαγή ιδεών, γνωμών και απόψεων με τις ποικίλες συζητήσεις για τη Λαογραφία του χωριού μας αλλά και της ευρύτερης περιοχής.

Κώστας Δ. Πριτσιόλας

ΕΚΘΕΣΗ ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Αθήνα, 26 Φεβρουαρίου 1992, ημέρα Τετάρτη και ώρα 6.00 μ.μ. οι υπογεγραμμένοι 1) Χρήστος Καραγάννης, 2) Ελένη Παΐδα και 3) Μαργαρίτα Βονόρτα, που αποτελούμε την Εξελεγκτική Επιτροπή του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών «Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ», συγκεντρωθήκαμε, μετά από πρόσκληση του

Διοικητικού Συμβουλίου του παραπάνω Συνδέσμου, στο γραφείο του Μαιροκορδάτου 6 και κάναμε τον έλεγχο της διαχείρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Στη διάθεσή μας διατέθηκαν όλα τα διαχειριστικά βιβλία και λοιπά στοιχεία του Ταμία και κάναμε τον έλεγχο της διαχείρισης από 1.1.1991 μέχρι 31.12.1991.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

1. ΕΣΟΔΑ

Για την εισπραξη των εσόδων χρησιμοποιήθηκαν διπλότυπες αποδείξεις και σύμφωνα μ' αυτές το ποσό των εισπράξεων έφτασε 3.137.195 δραχ. μαζί με το υπόλοιπο της οικονομικής χρήσης 1991.

2. ΕΞΟΔΑ

Από τα χρηματικά εντάλματα που χρησιμοποιήθηκαν, διαπιστώθηκε ότι τα έξοδα ήταν 3.103.409 δραχ.

Το υπόλοιπο των 33.686 δραχμών βρίσκεται στα χέρια του Ταμία και μεταφέρεται για την οικονομική χρήση 1992.

Η εντυπωσιακή άνοδος των εσόδων και αντιστοίχων εξόδων του χρόνου, για τον οποίο έγινε ο έλεγχος, φανερώνει τη μεγάλη δραστηριότητα του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία ξεπέρασε κάθε προηγούμενη και θα ήταν παράλειψη αν δεν τονιζόταν ιδιαίτερα.

Σαν Εξελεγκτική Επιτροπή συγχαίρουμε το Δ.Σ. και σαν Μεγαλοχωρίτες το ευχαριστούμε για όσα προσφέρει στο ωραίο μας χωριό και τους ευχόμαστε να συνεχίσουν να εργάζονται με τον ίδιο ζήλο και διάθεση για μεγαλύτερα επιτεύγματα.

Η Εξελεγκτική Επιτροπή
Ελένη Παιδα
Χρήστος Καραγιάννης
Μαργαρίτα Βονόρτα

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΧΡΗΣΗΣ ΑΠΟ 1.1.91 ΜΕΧΡΙ 31.12.91

ΕΣΟΔΑ:

1. Υπόλοιπο χρήσεως 1990	356.397
2. Εισφορές υπέρ Λαογραφικού Μουσείου	873.348
3. Εισφορές υπέρ Σκοπών του Συνδέσμου	110.500
4. Εισφορές υπέρ Υδραγωγείου Μεγ. Χωριού	150.000
5. Εισφορές υπέρ Πολιτιστικών εκδηλώσεων (από Ιονική Τράπεζα)	200.000
6. Εισφορές υπέρ Εκκλησών του Μεγ. Χωριού	60.000
7. Εισφορές υπέρ κατασκευής Μύλου στο Χωριό	50.000
8. Εισφορές υπέρ κατασκευής οδοστρώματος (προς σχολείον χωριού)	20.000
9. Συνδρομές - εγγραφές - τόκοι	424. 800
10. Από Χορεστερίδα	347.000
11. Από Συνεστίαση στο Χωριό	45.150
12. Καταθέσεις στην Τράπεζα	6507
13. Δάνειο για κάλυψη πληρωμών	493.493
Σύνολο	3.137.195

ΕΞΟΔΑ:

1. Κοινόχρηστα	237.020
2. Ταχυδρομικά	66050
3. Πρωτοχρονιάτικη γιορτή	58.985
4. Ευλογηρικά Πνευματικής Στέγης	525.000
5. Ελαιοχρωματισμοί Πνευματικής Στέγης	545.000
6. Παγκάκι για το Μεγ. Χωριό	110.000
7. Πολιτιστικές εκδηλώσεις Μ.Χ.	609.479
8. Τηλεόραση και κάλαθοι αχρήστων	149.400
9. Εγκαίνια Λ.Μ. και γιορτή Καλλιακούδας	175.275
10. Μνημόσυνο Εθνομαρτύρων και Μελάνων του συνδέσμου	30.000
11. Εκθέματα Λαογραφικού Μουσείου	425.000
12. Υπόλοιπα για χρήση 1992	33.686
Σύνολο	3.137.195

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1992

ΕΣΟΔΑ

1. Υπόλοιπον χρήσης 1991	33.686
2. Συνδρομές - εγγραφές - τόκοι - καταθέσεις	500.000
3. Εισφορές - Ενισχύσεις	2.500.000
4. Εκδηλώσεις Συνδέσμου	800.000
Σύνολο	3.833.686

ΕΞΟΔΑ

1. Κοινόχρηστα - Ταχυδρομικά κλπ. Έξοδα γραφείων	500.000
2. Εξοπλισμός γραφείων Συνδέσμου	250.000
3. Έκδοση «Φωνής» Μ.Χ.	300.000
4. Εξοπλισμός Πνευματικής Στέγης Λαογραφικού Μουσείου	500.000
5. Πολιτιστικές εκδηλώσεις	300.000
6. Απόδοση εισφορών	150.000
7. Απόδοση δανείου	500.000
8. Απρόβλεπτα	333.686
Σύνολον	3.833.686

ΕΙΣΤΕ ΤΥΧΕΡΟΙ

Είστε τυχεροί που ζείτε σ' αυτόν τον όμορφο τόπο! Αυτός ήταν ο χαιρετισμός μιας φίλης μου που επισκεπτόταν για πρώτη φορά το χωριό μας.

Αυτό, βέβαια, δεν το ακούμε για πρώτη φορά από ξένους που επισκέπτονται το χωριό μας, εκείνο όμως που με βάζει σε σκέψεις είναι πόσοι από μας το έχουμε συνειδητοποιήσει.

Ο Θεός, με απλοχεριά, έχει προικίσει το χωριό μας με άπειρες φυσικές ομορφιές και πλεονεκτήματα, για τα οποία καμαρώνουμε, αλλά δλα αυτά έχουν αξιοποιηθεί, αναβαμθισθεί και προβληθεί από σημερινούς και προγενέστερους Μεγαλοχωρίτες που έδειξαν και δείχνουν κάποια ιδιαίτερη ευαισθησία και αγάπη γι' αυτό.

Είμαι σίγουρη, ότι κάθε Μεγαλοχωρίτης αισθάνεται υπερήφανος, όταν στην στρεδυτή ερώτησή του στον κάθε ξένο «Σας αρέσει το χωριό μας;» παίρνει επαινετική απάντηση.

Αναλογίστηκε όμως ποτέ, ο ίδιος τι έχει κάνει, τι έχει προσφέρει για να γίνει το χωριό όπως είναι και να το καμαρώνει; Τι μπορεί να κάνει από δω και πέρα, για να γίνει ακόμα καλύτερο; Γιατί ακόμα έχουμε πολλές ελλειψίες και πολλά προβλήματα και μάλιστα ζωτικά που πρέπει να βρουν τις λύσεις τους.

Κι αυτό θα γίνει, όχι μόνο μ' αυτούς που ανάφερα παραπάνω που δείχνουν ιδιαίτερη ευαισθησία, αλλά με τη συμμετοχή, συμπαράσταση και προσωπική εργασία όλων

Δεν αρκεί να απαιτούμε και να γκρινιάζουμε τον εκάστοτε Πρόεδρο της Κοινότητας, για πράγματα που δεν έκανε ή που δεν τα έκανε σωστά. Κι αυτό πρέπει να γίνεται, αλλά θα πρέπει να σκεφτούμε, τι μπορούμε εμείς να κάνουμε, σε τι μπορούμε να βοηθήσουμε για την επίλυση των προβλημάτων.

Δεν αρκεί να ασκούμε στείρα κριτική σε δ', τι γίνεται είτε από την Κοινότητα είτε από το Σύλλογο Μεγαλοχωριτών, αν δεν έχουμε να προτείνουμε εμείς κάποιες καλύτερες ιδέες και λύσεις. Θα τα φτιάχναμε εμείς καλύτερα αν είμασταν στη θέση τους; Τότε γιατί να μην συμμετέχουμε κι εμείς σε δ', τι γίνεται για το χωριό μας!

'Όπως έχουν διαμορφωθεί οι συνθήκες ζωής σήμερα, φαίνεται ότι ο τουρισμός για το χωριό μας είναι ο μεγαλύτερος βιοποριστικός παράγοντας. Ας τον εκμεταλλευτούμε λοιπόν, γιατί ο καθένας μας προσωπικά έχει να επωφεληθεί από αυτόν.

Ο καθένας μπορεί κάτι να προσφέρει, ανάλογα με την ιδιότητά του και τις δυνατότητές του.

Η καθαριότητα του χωριού είναι θέμα όλων μας και κυρίως των κοινοχρήστων χώρων. Ευτυχώς, με τη συγκομιδή των σκουπιδιών ανάσανε το χωριό από το μεγάλο αυτό πρόβλημα.

Γιατί να καθαρίζουμε και ασπρίζουμε τους δρόμους, μπροστά από τα σπίτια μας, μόνο το Πάσχα και της Αγίας Παρασκευής και να μην το κάνουμε συχνότερα;

Γιατί όταν βλέπουμε μια πέτρα να βουλώνει το αυλάκι, να μην σκύψουμε να την πάρουμε, και να μην πλημμυρίσει ο δρόμος;

Γιατί όταν καεί μια λάμπα του κοινοτικού φωτισμού να μην ζητάμε μία από τον Ήροδερο και να την βάλουμε μόνοι μας (αν μπορούμε);

Γιατί να μην προσέχουμε περισσότερο τα κοινά; (δρόμους, παγκάκια, παιδικές χαρές, μνημεία, πλατείες, δέντρα);

Και μου έρχεται στο νου ο αξέχαστος και χαρακτηριστικός μπάρμπα-Θανάσης Χάσκος, που πήγαινε στα χωράφια με το τσεκουράκι και το πριόνι στη ζώνη και δύποιο δεντράκι έβρισκε το κλάριζε, το φρόντιζε και πολλά απ' αυτά σήμερα είναι μεγάλα δέντρα και στολίζουν το χωριό μας.

Και υπάρχουν τόσα άλλα πράγματα, μεγάλα και μικρά, αλλά σημαντικά, που μπορεί ο καθένας μας να προσφέρει.

Παρ' όλες τις γκρίνιες μας και τις διαφωνίες μας, πιστεύω, ότι εμείς οι Μεγαλοχωρίτες είμαστε προκομμένοι και δημιουργικοί άνθρωποι, κι αν το βάλουμε μέσα

Η ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΜΑΣ

Έχοντας περάσει πλέον των 20 ετών από την τελευταία τροποποίηση του Καταστατικού που έγινε στις 23 Μαΐου 1971 και υπάρχοντας πλέον δυσαρμονία των καταστατικών διατάξεων τόσο με τη σύγχρονη πραγματικότητα όσο και με τα ισχύοντα δεδομένα του Συνδέσμου μας και προκειμένου αφενός μεν να τροποποιηθούν, βελτιωθούν και εκσυγχρονιστούν οι ισχύουσες καταστατικές διατάξεις, αφετέρου θεσμοθετηθούν και προστεθούν καινούργιες, ώστε να κατοχυρωθούν τα δικαιώματα και οι κατακτήσεις του Συνδέσμου μας, αποφασίστηκε ομόφωνα από το Δ.Σ. του Συνδέσμου μας να συγκληθεί έκτακτη Γενική Συνέλευση με μοναδικό θέμα ημερήσιας διάταξης την τροποποίηση του Καταστατικού.

Πράγματι, μετά από έγγραφη πρόσκληση του Δ.Σ. συγκλήθηκε στα γραφεία του Συνδέσμου μας στην Αθήνα (Μαυροκορδάτου 6), στις 15 Δεκεμβρίου 1991, ημέρα Κυριακή και ώρα 10 π.μ., έκτακτη Γενική Συνέλευση με μοναδικό θέμα την τροποποίηση του καταστατικού μας και ειδικότερα των άρθρων 1, 3, 6, 7, 9, 13, 14, 17, 18, 21, 22, 23, 24, 26, 30, 34, 37 και 39 αυτού.

Αφού διαπιστώθηκε η απαιτούμενη από το Νόμο και το Καταστατικό απαρτία, ο Πρόεδρος του Συνδέσμου μας Νικόλαος Καρβέλης αναφέρθηκε στους λόγους που οδήγησαν το Δ.Σ. στην απόφαση τροποποίησης του Καταστατικού.

Στη συνέχεια, το μέλος του Δ.Σ. Θεοδόσης Βονόρτας ανέπτυξε ειδικότερα ένα προς ένα τα υπό τροποποίηση άρθρα και αφού έγινε γόνιμη συζήτηση μεταξύ των μελών του Συνδέσμου και έγινε η τελική διατύπωση αυτών, άρχισε η κατ' άρθρο ψηφοφορία των υπό τροποποίηση διατάξεων.

Στην κατ' άρθρο ψηφοφορία, έγιναν ομόφωνα δεκτές όλες οι τροποποίησεις, όπως αυτές προέκυψαν και διαμορφώθηκαν από τις προτάσεις του Δ.Σ. και το γόνιμο και επικοδιμοιτικό διάλογο με τα μέλη της Γενικής Συνέλευσης και κατοχυρώθηκαν αυτές, προκειμένου στη συνέχεια διά της δικαστικής οδού, κωδικοποιηθούν και από της δημοσιεύσεώς τους, μετά την έκδοση της δικαστικής απόφασης, αποτελέσουν το καινούργιο τροποποιημένο Καταστατικό του Συνδέσμου μας.

Οι κυριότερες τροποποίησεις του Καταστατικού μας αφούν επιγραμματικά:

α) Τη θεσμοθέτηση και καταστατική κατοχύρωση και λειτουργία της Πνευματικής Στέγης Μεγάλου Χωριού και ειδικότερα του Λαογραφικού Μουσείου που ήδη λειτουργεί σ' αυτή.

β) Την αναπροσαρμογή όλων των χρηματικών ποσών που αφορούν την εγγραφή στο Σύνδεσμο, την ετήσια εισφορά των μελών, καθώς επίσης και των χρηματικών ποσών που διατίθενται για έργα και αποθεματικό.

γ) Τον τρόπο υποβολής υποψηφιοτήτων για την ανάδειξη νέου Δ.Σ. καθώς και τον τρόπο ψηφοφορίας για την ανάδειξη αυτού.

δ) Την μεταγλώττιση όλου του Καταστατικού από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

Θεοδ. Ι. Βονόρτας

Συνέχεια από τη σελίδα 7

μας μπορούμε να μεγαλουργήσουμε, άλλωστε το έχουμε αποδείξει, αφού είμαστε πρωτοπόροι σε πολλούς τομείς, απ' όλα τα χωριά της Ευρυτανίας.

Είμαστε, λοιπόν, τυχεροί που ζόύμε σ' ένα τόσο δμορφό χωριό κι ας δείξουμε κι από δω πέρα, ότι δεν είμαστε Μεγαλοχωρίτες μόνο στο όνομα, αλλά και στα έργα.

Ελένη Παΐδα

ΟΡΕΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Η τουριστική ανάπτυξη της χώρας μας επεκτείνεται συνεχώς σ' όλες τις περιοχές. Σε τούτο συντελεί η συνεχιζόμενη βελτίωση του οδικού δικτύου που διευκολύνει τις μετακινήσεις, η άνοδος του βιοτικού επιπέδου, η αύξηση των ημερών αδείας, το πενθήμερο εργασίας και η τάση των κατοίκων των πόλεων να περάσουν όσο μπορούν περισσότερο μακριά από το καυσαέριο και το στρες των πόλεων. Τα παιδιά που ζουν και μεγαλώνουν στην Τσιμεντούπολη θέλουν να γνωρίσουν και να ζήσουν κοντά με την πανίδα και τη χλωρίδα της υπαίθρου που γνωρίζουν μόνο από τα βιβλία.

Διά τούτο βλέπουμε σήμερα σε κάθε περιοχή, αικόμη δε σε εγκαταλειμμένα χωριά να δημιουργούνται νέες μεγάλες ή μικρές τουριστικές εγκαταστάσεις. Σήμερα, υπάρχουν κίνητρα οικονομικά για τον κάθε κάτοικο που διαθέτει οικόπεδο σε καλή θέση να δημιουργήσει επιχείρηση τουριστική που μπορεί να ασκεί αποκλειστικά ή παράλληλα με το κυρίως επάγγελμά του.

Όμως εκτός από τον εσωτερικό τουρισμό που ευνοεί και ενδιαφέρει την επαρχία, ο Ευρωπαϊκός και Διεθνής τουρισμός θα αυξάνεται συνεχώς τα προσεχή έτη. Η Ευρώπη θεωρεί την χώρα μας ως μοναδικόν θέρετρόν της. (Ήπιον κλίμα, ηλιοφάνεια, μοναδικές ακρογιαλίες, ανωτέρα ποιότητα αγροτικών προϊόντων). Διά τούτο, η ΕΟΚ επιδοτεί δαπάνες για δρόμους, τουριστικές εγκαταστάσεις και αγροτικές δραστηριότητες.

Η Ευρυτανία εκτός από τον Χειμερινό τουρισμό που έχει αναπτύξει με το χιονοδρομικό κέντρο, τον θρησκευτικό τουρισμό που έχει με τις 96 Εκκλησίες των Αγράφων και τη Μονή Προυσού, τον εκδρομικό τουρισμό, πρέπει να δώσει προτεραιότητα στην ανάπτυξη του Ορεινού Τουρισμού.

Τα πλεονεκτήματα του Ορεινού τουρισμού για την Ευρυτανία θα περιγράψωμεν κατωτέρω με στοιχεία μελετών που υπάρχουν και που ενδιαφέρουν κάθε κάτοικον της Ευρυτανίας και ιδιαίτερα τους νέους.

«Ο Ορεινός τουρισμός δεν έχει χρονικούς περιορισμούς εκδήλωσης, δηπως είναι π.χ. η κατηγορία του χειμερινού τουρισμού ή θαλασσίου τουρισμού που εντοπίζονται σε ορισμένες εποχές του έτους. Ο όρος Ορεινός Τουρισμός αναφέρεται στο σύνολο των δραστηριοτήτων υπαίθριας αναψυχής και του-

ρισμού που εκδηλώνονται στις ορεινές περιοχές της χώρας».

Π. ΚΟΜΙΛΗΣ 1986

(Κέντρο προγραμματισμού και οικονομικών ερευνών «ΚΕΠΕ» Θέματα προγραμματισμού ΔΙΟ Τουριστικές δραστηριότητες, Αθήνα 1986).

Ο Νομός Ευρυτανίας διαθέτει το μεγαλύτερο ποσοστό δασοκάλυψης στο διαμέρισμα της Κεντρικής Ελλάδας (47% περίπου της συνολικής επιφάνειας). Ο Νομός έχει δασικές εκτάσεις που προσφέρονται για Τουριστική Εκμετάλλευση.

«Υπουργείο Συντονισμού και Προγραμματισμού, Εθνικό Χωροταξικό σχέδιο Ελλάδας, πρωτογενής τομέας, έκθεση 19, τόμος Β', γραφείο Δοξιάδη, Αθήνα 1980, ανατύπωση 1983».

Στην ίδια μελέτη (ΔΟΞ - ΕΛΑ - Α 736 IV. 396 - 401) περιγράφονται και τα εξής που αφορούν την Ευρυτανία.

9.3. ΟΡΕΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Τα οργανωμένα ορεινά κέντρα παραθερισμού (Βυτίνα, Φτέρη Αιγίου, Λάλα Ηλείας), μαζί με τις Ιαματικές πηγές (Λουτράκι, Αιδηψός κ.λπ.), είναι ιστορικά τα πρώτα βασικά στοιχεία του μηχανισμού παραγωγής και κατανάλωσης τουριστικών υπηρεσιών του Ελληνικού τουρισμού, του οποίου κύρια διάσταση μέχρι τη δεκαετία του 1950 ήταν ο Εσωτερικός Τουρισμός.

Για λόγους μεγιστοποίησης των συναλλαγματικών εισροών από την τουριστική κίνηση σε συνδυασμό με τη σύμφορη ελαχιστοποίηση του κόστους ανάπτυξης λόγω συγκέντρωσης σε περιορισμένο αριθμό περιοχών επήλθε κατά την 20ετία 1960-1980 μια δομική αλλαγή στην τουριστική προσφορά με την προσαρμογή της στις ανάγκες του μαζικού Εξωτερικού τουρισμού.

Στην επερχόμενη 20ετία 1981-2000 προβλέπεται από την μελέτη αισιόδοξη ανάπτυξη του τουρισμού, προϋπόθεση της οποίας είναι η ανάδειξη, διεύρυνση και ο συνδυασμός όλων εκείνων των στοιχείων της αρχικής τουριστικής προσφοράς, που προσφέρονται για την προσέλκυση μιας ποσοτικά και ποιοτικά διαφοροποιημένης τουριστικής ζήτησης, από επισκέπτες άλλους από εκείνους που επιθυμούν μόνον απόλαυση των διακοπών τους κοντά στη θάλασσα και τον ήλιο.

Η ίδια εμπειριστατωμένη μελέτη που αφο-

ρά και την Ευρυτανία συνεχίζει. Η επιστροφή σε μία παράλληλη με άλλα στοιχεία του χώρου εκμετάλλευση των δυνατοτήτων τουριστικής αξιοποίησης των ορεινών περιοχών του ελληνικού χώρου, είναι αναγκαία για τη μείωση της εποχικότητας, για την αύξηση του εισαγομένου συναλλάγματος και κυρίως για την αξιοποίηση και αναζωγόνηση περιοχών που πιθανότατα, χωρίς τουριστικές δυνατότητες, θα φθίνουν.

Με γνώμονα και την διεθνή και την τοπική εμπειρία η επιστροφή αυτή θα είναι θεωρητικά απόλυτα δικαιολογημένη, γιατί:

— Οι Ορεινές περιοχές της Ελλάδος δεν είναι όγκος δύσβατος, απρόσιτος ή έρημος, αλλά ιστορικά καταξιωμένη «κατοικία Θεών και ανθρώπων», ιδιαίτερα μετά τον 17ο αιώνα έγιναν οι περιοχές αυτές χώρος φυγής του ελληνισμού, διαφύλαξης της εθνικής του ταυτότητας και συνείδησης και είναι έτσι δεμένες με στοιχεία ιστορικού και παραδοσιακού ενδιαφέροντος, που συμβάλλουν στην διατήρηση της ανθρώπινης κλίμακας του χώρου. Είναι επίσης δεμένες από τους αρχαίους χρόνους με μυθολογικές και «καθεικόνα και ομοίωση» του ανθρώπου θεότητες που ο συμβολικός τους χαρακτήρας είναι βασικά στοιχεία της παγκόσμιας Ουμανιστικής εκπαίδευσης και παρουσιάζει για αυτό συγκριτικά πλεονεκτήματα προβολής (Σχέδιο 45).

— Η αλληλουσιοχέτιση βουνού και θάλασσας, που παρέχει η γεωγραφική δομή του χώρου είναι καθοριστικό στοιχείο των πολιτιστικών σχέσεων και της αρμονίας του χώρου. Η «ισορροποίηση της επενέργεια σε άλλα ποιοτικά στοιχεία συμβάλλει σημαντικά στη γενικότερη τουριστική προσφορά και προσελκύει ένα ευρύ φάσμα τουριστικής ζήτησης.

— Υπάρχει παράδοση ορεινών κέντρων θερινών διακοπών (όπως Πήλιο, Ορεινή Ήλεία, περιοχή Αιγίου, Ζαγόρια κ.λπ.), καθώς και ελπιδοφόρα αποτελέσματα από την επέμβαση του ΕΟΤ στον Παρνασσό για δημιουργία κέντρου θερινών διακοπών σε συνδυασμό με την ύπτιαρχη και λειτουργία οργανωμένου χιονοδρομικού κέντρου.

— Σχεδόν όλα τα σημεία του ορεινού χώρου και οι κορυφές (Σχέδιο 45) είναι προσπελάσιμα από τα υπάρχοντα και προβλεπόμενα δίκτυα του εσωτερικού, και άρα του εξωτερικού, έχουν ποικιλία και πολυμορφία, διαθέτουν σπάνια πανίδα-χλωρίδα, καθώς και σύντομη και άνετη προσπέλαση προς τη θάλασσα.

— Ένα από τα κύρια στοιχεία που διαφορίζει τις ορεινές περιοχές της Ελλάδος από διεθνώς γνωστές ανταγωνιστικές περιοχές του εξωτερικού, δηλ. η αρχιτεκτονική κληρονομιά, οικισμοί, εκκλησίες, μοναστήρια και μαζί οι σπάνιες δασικές ενότητες, ο μεγαλύτερος διεθνής αριθμός και ποικιλία αγριολούλουδων, τα ποτάμια και τα λογκάδια, που είναι συνδετικές αρτηρίες βουνού και θάλασσας με υψηλό ποιοτικό επίπεδο, αποτελούν σπάνια στοιχεία που μπορούν να έλξουν ένα πλατύ φάσμα ζήτησης επιλεκτικού τουρισμού, για ορειβασία, αναρρίχηση, χιονοδρομίες, έρευνα χλωρίδας-πανίδας, αρχαιολογία, καλλιτεχνική δημιουργία, διαμονή ή απομόνωση σε χώρο που έχει ανθρώπινη κλίμακα, αρχιτεκτονική παράδοση και σχεδόν ανέγγιχτη διατηρούμενη φύση.

Στον όρο ορεινός τουρισμός συμπεριλαμβάνεται και ο φυσιογνωστικός τουρισμός ή οικολογικός τουρισμός. Δεν νοείται ανάπτυξη ορεινού τουρισμού χωρίς την ταυτόχρονη προστασία της πανίδας και της χλωρίδας. Οι μελέτες λένε: «Ο πλούτος και η ποικιλία της χώρας σε πανίδα περιλαμβάνει πολλά και ενδιαφέροντα είδη και οφείλεται σε δύο κυρίως παράγοντες,

— Την πολυμορφία των βιοτόπων και

— Την ευνοϊκή γεωγραφική θέση της Ελλάδας στην Ανατολική Μεσόγειο, όπου συγκεντρώνονται είδη από την Ευρώπη, την Δυτική Ασία, την Αφρική και τη Σιβηρία.

Η ποικιλία του φτερωτού κόσμου είναι μεγάλη, έχουν ήδη καταγραφή 383 είδη πτουλιών, πολλά από τα οποία δεν ζουν μονίμως στην Ελλάδα, περνούν μόνο χρησιμοποιώντας τα διάσπαρτα νησιά του Αιγαίου, τα ακρωτήρια της Πελοποννήσου σαν «αεροδιαδρόμους», εκμεταλλεύονται το Μεσογειακό κλίμα της Ελλάδος και περνούν το χειμώνα τους στη χώρα.

Η άγρια χλωρίδα περιλαμβάνει είδη αυτοφυή που δεν εμπίπτουν σε κανένα από τους κλάδους του πρωτογενή τομέα (Γεωργία, Κτηνοτροφία, Δασοπονία, Αλιεία), αλλά που έχουν οικονομική σημασία γιατί πολλά από αυτά είναι ήδη σήμερα υπό εκμετάλλευση ή μπορούν να αποβούν στο μέλλον βιομηχανικά εκμεταλλεύσιμα ή τουριστικά αξιοποίησιμα σαν εξωπανεπιστηματική έρευνα και μελέτη.

Η χώρα, από τις πιο ευνοημένες στα είδη αυτά και ως την ποσότητα και ως την ποιότητα που οφείλεται στην ποικιλομορφία των εδαφικών και κλιματικών συνθηκών και

στον μεγάλο αριθμό νησιών (διαθέτει προϊόντα —δίκταμο Κρήτης, εδώδιμα σαλιγκάρια κ.λπ.) μοναδικά στον κόσμο.

Η χρησιμοποίηση πολλών από τα προϊόντα αυτά, που έχει αρχίσει από την αρχαιότητα, συνεχίζεται και σήμερα με τον ίδιο τρόπο.

Τα προϊόντα που βρίσκονται υπό εκμετάλλευση σήμερα και χρησιμοποιούνται κυρίως στη φαρμακευτική, την αρωματοποιεία, τη διατροφή ως καρυκεύματα, στην ανθοκομία και διακοσμητική, την τεχνητή βαφή τροφών, πτοτών, υφαντικών υλών κ.λπ. ως πρώτες ύλες στην οικοτεχνία και βιοτεχνία ανέρχονται σε εκατοντάδες. Τα πιο γνωστά από αυτά που αποτελούν αντικείμενο ευρείας εκμετάλλευσης είναι το δίκταμο Κρήτης, το τσάι του βουνού, χαμόμηλο, τήλιο, ρίγανη, κρόκος Κοζάνης, βούρλο, ερείκη, κουμαριά κ.λπ., είναι σημαντικά και για την οικονομία της Ευρυτανίας.

Το ότι προηγήθηκαν σε ανάπτυξη άλλες φριχές, όπως το Πήλιο, Αράχωβα κ.λπ., οφείλεται στο ότι ήσαν προσπελάσιμες. Το μειονέκτημα αυτό ξεπεράστηκε με την επέκταση δρόμων στην Ευρυτανία και προ παντός με την διάνοιξη της σύρραγγας στις Ρόχες. Τα έργα αυτά που εκτελούνται με επιχορηγήσεις της ΕΟΚ καθιστούν την Ευρυτανία σε πλεονεκτική θέση για τουριστική ανάπτυξη, διότι:

1. Το χιονοδρομικό της κέντρο έχει την καλύτερη ποιότητα χιονιού με μακρά διάρκεια.

2. Έχει την καλύτερη άγρια πέστροφα απ' όλα τα ποτάμια της Ελλάδος, αρκεί να την προστατέψουμε. Η πέστροφα ζει μόνο στο καθαρό νερό και είναι περιζήτητη στο εξωτερικό και σε δύσους την ξέρουν.

Ο καλύτερος τύπος τουριστικών καταλυμάτων για την Ευρυτανία είναι:

1. Μετατροπή παραδοσιακών οικισμών, όπου υπάρχουν, όπως έγιναν στο Γαλαξίδι, ή στην Αράχοβα, στο Πήλιο, στη Μάνη κ.λπ.

2. Επέκταση οικιών με προσθήκες επιπλωμένων δωματίων (τύπος αγροτικού τουρισμού).

3. Οικογενειακές μεζονέτες, όπως έγιναν στην Σκόπελο, Πάρο, Χαλκιδική κ.λπ.,

Όλα πλήρως εξοπλισμένα με τις ανέσεις που απαιτούν οι προδιαγραφές της σύγχρονης ξενοδοχείας, με ταυτόχρονη μέριμνα να μην μολύνουν με τη λειτουργία τους το περιβάλλον.

Να είναι σε μεγέθη που να μη ξεπερνούν τις δυνατότητες οικογενειακής εκμετάλλευσης. Οι καλύτερες θέσεις είναι τα κέντρα, οι πλατείες με ανοικτό ορίζοντα, ή στον άξονα των κεντρικών δρόμων προσπέλασης.

Η δημιουργία τέτοιων εγκαταστάσεων αποτελεί προϋπόθεση και σιβαρό οικονομικό κίνητρο για τη συγκράτηση του ενεργού πληθυσμού (βραχυχρόνια) και επαναπατρισμό αύξηση του πληθυσμού (μακροχρόνια).

Για να πετύχει μια τέτοια προσπάθεια σταθερής ανάπτυξης του τουρισμού δεν φτάνουν μόνο τα προγραμματισμένα από το κράτος έργα, χρειάζεται συνεργασία μεταξύ των γειτονικών κοινοτήτων, ιδιαίτερα μεταξύ των κοινοτήτων της Ποταμίδας που έχουν κοινά συμφέροντα για τη λήψη ορισμένων ακληρών μέτρων, όπως είναι:

1. Συνεργασία σε μελέτες για την διευθέτηση της κοίτης των ποταμών και των χειμάρων (το προηγούμενο της κατολίσθησης του Μικρού Χωριού το 1963 ξεχάστηκε πολύ γρήγορα).

2. Συνεργασία για την μακρόχρονο απαγόρευση του κυνηγιού σε όλη την Ευρυτανία. Πρέπει να επαναπατρισθεί η από παντού κυνηγημένη πανίδα, να ξαναλαλήσουν οι πέρδικες και τ' αιδονία.

3. Συνεργασία για την μη ρύπανση των ποταμών (βιολογικό καθαρισμό σε κάθε κοινότητα), ώστε να επανέλθει η άγρια πέστροφα.

4. Συνεργασία για την προστασία των δασών από κάθε κίνδυνο (φωτιές, παράνομη υλοτόμηση κ.λπ.).

5. Άμιλλα μεταξύ των κοινοτήτων σε όλα τα επίπεδα αλλά και κοινές προσπάθειες διότι κοινό είναι και το μέλλον των κοινοτήτων της Ποταμίας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Κ. ΜΩΡΙΚΗΣ
Θεσσαλονίκη 18.6.92

Τα οικολογικά στοιχεία και μελέτες παρεχωρήθησαν από την Χημικό, Οικολόγο Περιβάλλοντολόγο Αμαλία Β. Μωρίκη.

Η ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΓΡΑΜΜΕΝΗ ΠΑΝΩ ΣΤΗΝ ΠΕΤΡΑ ΚΑΙ ΤΟ ΣΙΔΗΡΟ

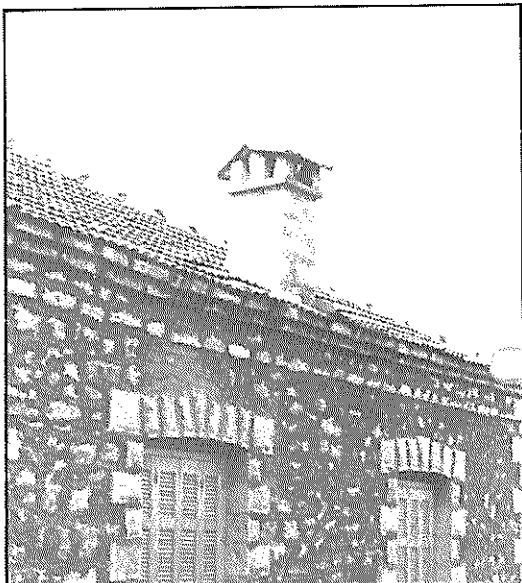
Γ. Κ. ΣΤΑΥΡΑΚΗ

Οι Κινέζοι λένε ότι μια φωτογραφία μιλάει με χίλιες λέξεις, και έχουν δίκιο. Με το πολύ σύντομο αυτό ρεπορτάζ γίνεται μία προσπάθεια να αποτυπώσουμε την πέτρινη αρχιτεκτονική του χωριού μας μέσα από λίγες φωτογραφίες. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα τζάκια με την ετοιμολογική της έννοια βέβαια. Κάθε σπίτι είχε και δύο-τρία τζάκια για να αντιμετωπίζουν τον βαρύ και παρατεταμένο Χειμώνα της Ευρυτανίας. Κάθε πέτρα, κάθε αγκωνάρι, χρειαζόταν πολλές ώρες να σμιλευτεί από υπομονετικούς μαστόρους πριν πάρει τη θέση της. Η πέτρα, ένα υλικό συνώνυμο με την ελληνική ύπαιθρο, αφθονεί σαν πρώτη ύλη. Για την Ευρυτανία υπάρχει υπεραφθονία πέτρας σε διάφορες αποχώρασεις. Η εξόρυξη της πέτρας γινόταν με πρωτόγονα μέσα και η μεταφορά στον τόπο που χτιζόταν το σπίτι ήταν μια πολύ δύσκολη και χρονοβόρα υπόθεση. Ολόκληρα καραβάνια από γαϊδουράκια έπρεπε να στρατολογηθούν για να κουβαλάνε την πέτρα. Η μεταφορά της πέτρας για ένα, και μόνο, σπίτι διαρκούσε πάρα πολλούς μήνες, ακόμα και χρόνια. Το χτίσιμο ενός πέτρινου σπιτιού δεν ήταν μόνο υπόθεση του νοικούρη. Σχεδόν ολόκληρο το χωριό, και ο καθένας με το δικό του τρόπο βοηθούσε για την αποπεράτωση του σπιτιού, γιατί αυτό αποτελούσε παραδοσιακή αλληλεγγύη, ο ένας να βοηθάει τον άλλο σε τέτοια δύσκολα έργα. Γινόταν ένα είδος επιστράτευσης δυνάμεων με ανιδιοτέλεια προκειμένου να γίνει ένα ακόμη καλό σπίτι στο χωριό.

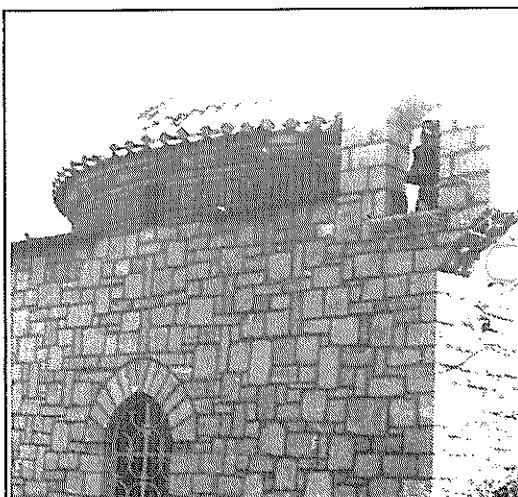
Η πέτρα παρά τις δυσκολίες που παρουσιάζει είναι ένα τέλειο οικοδομικό υλικό, γιατί πέρα από τη μεγάλη της αντοχή στο χρόνο, είναι «μονωτική» και έχει μοναδική αισθητική όταν χτιστεί από καλούς μαστόρους-χτίστες. Τα πέτρινα σπίτια του χωριού μας που συχνά το πάχος του τοίχου έφτανε και το ένα μέτρο διατηρούσαν το σπίτι δροσερό το καλοκαίρι και ζεστό το χειμώνα και έτσι αντιμετώπιζαν το βαρύ χειμώνα με ένα είδος φυσικού «air condition». Όταν πάμε πιο παλιά, στα μέσα του περασμένου αιώνα, και νωρίτερα, ιδιαίτερα στα χρόνια της Τουρκοκρατίας, τότε η πέτρα είχε αναλάβει και την «προστασία» των σκλαβωμένων από ληστρικές επιδρομές, που ήταν

πολύ συνηθισμένες και αποτελούσαν φόβο και τρόμο στους ανυπεράσπιστους χωρικούς.

Στο χωριό μας, και σε πολλά άλλα χωριά

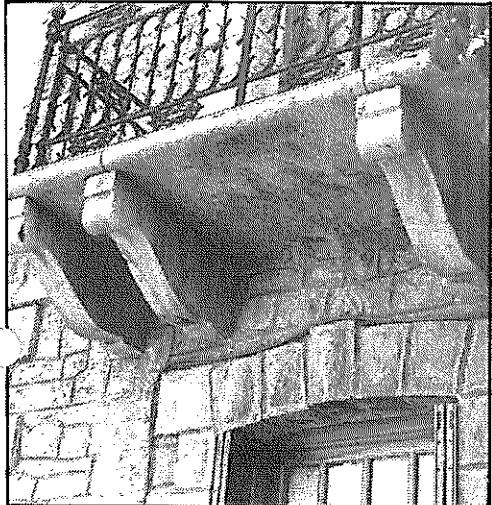

Μεγάλο Χωριό. Κάθε σπίτι και δύο-τρία τζάκια. Οι καμινάδες φτιαγμένες από πέτρα στέκονται στις κεραμιδένιες στέγες για να αγναντεύουν τον καιρό.

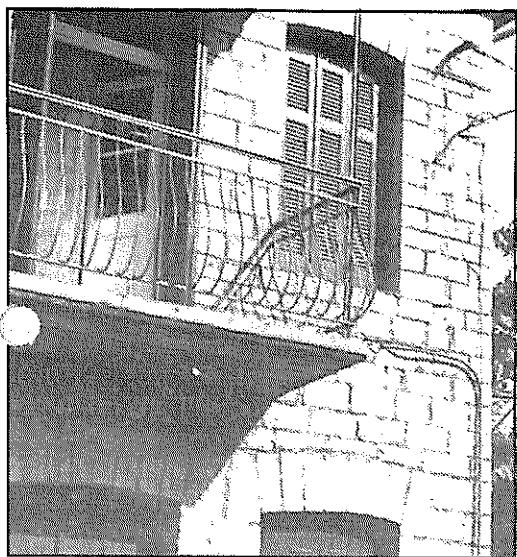

Άγιος Δημήτριος. Εκκλησάκι καλλιτεχνικά χτισμένο σε αντικατάσταση παλαιάς εκκλησίας στο χώρο που βρίσκεται το Δημοτικό Σχολείο σήμερα.

της Ευρυτανίας, και σήμερα ακόμα υπάρχουν αρκετά ημιερειπωμένα πέτρινα κτίρια-κάστρα με αρχιτεκτονική που δείχνει την ανάγκη για προστασία από εχθρικές επιδρομές. Διάφορα τριώροφα σπίτια με παράθυρα μικρά σε μέγεθος «φινιστρινού» και σιδερένια χοντρά κάγκελα στο ισόγειο και το πρώτο πάτωμα είχαν αυτό το σκοπό, να μην πέφτουν εύκολη λεία στις απόπειρες κλεψιάς και ληστείας.

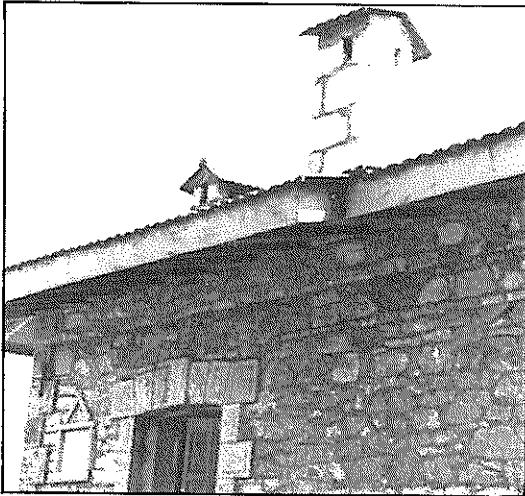
Μπαλκόνι παλιού Μεγαλοχωρίτικου αρχοντικού εξαιρετικής τέχνης. Η πέτρα και το σίδηρο σε σπάνια αρμονία καλλιτεχνική. (Φωτ.: Γ. Σταυράκη).

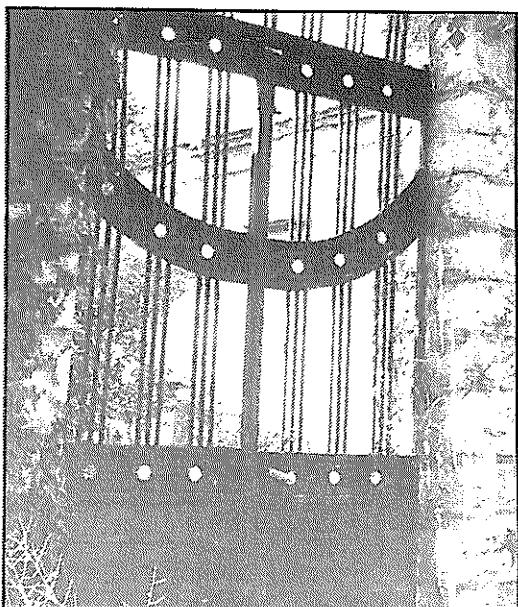
Εδώ η πέτρα μιλάει μόνη της. Χωρίς τα μέσα που έχουμε σήμερα, οι μαστόροι και οι κάλφηδες δούλευαν μήνες ολόκληρους με το καλέμι και το σφυρί να τη δαμάσουν.

Ενδεικτικά μόνο να αναφέρουμε τον «Πύργο» του Σκαρπή που ήταν χτισμένος περίπου στη θέση που είναι η κατοικία του ιερέα του χωριού μας σήμερα.

Η παράδοση λέει πως ο «Πύργος» αυτός ήταν κατοικία, χτισμένη όμως με τις προδιαγραφές της εποχής και για άμυνα, είχε δηλαδή παράθυρα μικρά και πόρτες γερά

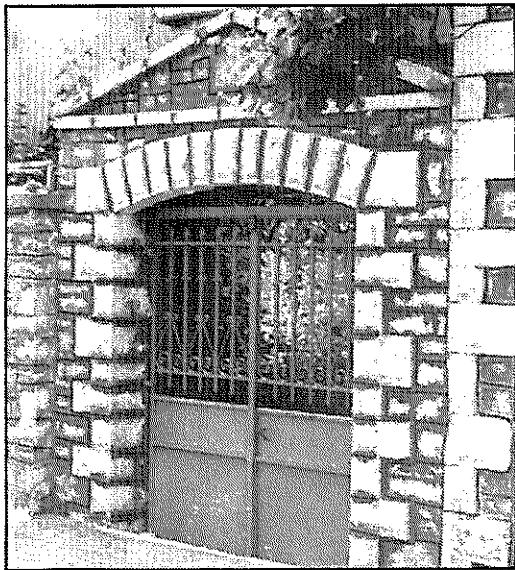

Δύο ακόμη καμινάδες φτιαγμένες από πέτρινα αγκωνάρια. Σπν κάτω γωνία αριστερά χαραγμένα πάνω στην πέτρα τα αρχικά Ιησούς Χριστός (Ι.Χ.), τα αρχικά του νοικούρη και το έτος κατασκευής του σπιτιού.—

Εξώπορτα παλιού Μεγαλοχωρίτικου αρχοντικού, φτιαγμένη από σίδηρο μασίφ με σπάνιο καλλιτεχνικό σχεδιασμό.—

Δεκαετία 1920-30.

Μια άλλη εξώπορτα. Τα πέτρινα πελεκητά αγκωνάρια είναι σμιλευμένα από τεχνίτες, που σήμερα, ολοένα και λιγοστεύουν.—

Φωτ.: Γ. Σταυράκη

O Rudyard Kipling είναι Άγγλος ποιητής και συγγραφέας. Γεννήθηκε στη Βομβάτη των Ινδιών το 1865 και πέθανε στην Αγγλία το 1936. Ανάμεσα στα πολλά ποίηματα και νουβέλες που έγραψε είναι και το παρακάτω περίφημο ποίημα που μεταφράστηκε σε 60 γλώσσες.

«αν μπορείς...»

Αν μπορείς να κρατιέσαι νηφάλιος, σαν γύρω σου οι πάντες

τάχουν χαμένα και φταίχτη σε κράζουν για τούτο...

Αν μπορείς να πιστεύεις σε σένα, σαν όλοι προς σε δυσπιστούνε,
μα και ν' ανέχεσαι εσύ ν' αμφιβάλλουν σε σένα...

Αν μπορείς να προσμένεις, χωρίς ν' αποκάνεις ποτέ καρτερώντας...

Κι αν, σα σε μπλέξουνε ψεύτες, εσύ με το ψέμα δεν μπλέξεις...

Κι αν μισημένος κρατείς την ψυχή σου κλεισμένη στο μίσος,
μα και δίχως να δείχνεις ποτέ περισσή καλωσύνη,
κι ουδέ πάρα πολύ συνετός να μην είσαι στα λόγια...

Αν μπορείς να ονειρεύεσαι, δίχως ωστόσο να γίνεις
των ονείρων σου σκλάβος ποτέ. Κι αν μπορείς να λογέσαι,
μα χωρίς και να κάνεις τη Σκέψη σκοπό της ζωής σου...

Αν μπορείς ν' ανταμώνεις τον Θρίαμβο κι είτε την Ήττα

αμπαρωμένες. Σήμερα, το κτίριο αυτό δεν υπάρχει, υπάρχουν όμως αξιόπιστες ιστορικές μαρτυρίες ότι στον «Πύργο» του Σκαρπή τα μπουρωμένοι λιγοστοί αρματωλοί αμύνθηκαν ηρωικά σε λυσσαλέα επίθεση των Τούρκων.

Το σίδηρο, μολονότι τα χρόνια εκείνα ήταν ακριβό υλικό και η μεταφορά του δαπανηρή, δεσπόζει και αυτό σε πολλές εξώπορτες και μπαλκόνια του χωριού μας.

Η πέτρα, το σίδηρο, και το κεραμίδι βυζαντινού τύπου μαζί με την κάρινη, δρύινη και ελατίνη ξυλεία, ήταν τα κύρια υλικά με τα οποία γίνονταν τα σπίτια στα χωριά της Ευρυτανίας.

Η παράδοση είναι γραμμένη πάνω στην πέτρα και το σίδηρο. Τα διώροφα και τριώροφα πέτρινα σπίτια του Μεγάλου Χωριού στέκονται εκεί για να θυμίζουν μία αρχιτεκτονική παραδοσιακού κάλλους που σιγά-σιγά τείνει να χαθεί με τα τούβλα, το πλαστικό και το νοβοτάν.

και να φέρνεσαι πάντα στους δυο κατεργάρους αυτούς ολοϊδία...
Αν μπορείς να υποστείς, μια αλήθεια που πεις, να τη βλέπεις
διαστρεμμένη απ' αχρείους, να γίνεται φάκα για βλάκες...
Κι αν της ζωής σου το έργο μπορείς να το βλέπεις συντριμμια,

και να σκύβεις ξανά, να το χτίζεις ξανά με φθαρμένα εργαλεία...
Αν μπορείς να σωριάζεις μια στίβα τα κέρδη, το βιος σου,
και σε μια ζαριά να ρισκάρεις τα πάντα,
μια κι έξω,

και να χάνεις, και πάλι ν' αρχίζεις, ν' αρχίζεις απ' τ' άλφα, δίχως ποτέ τσιμουδιά να μην πεις για τα κέρδη που πάνε...
Αν μπορείς ν' αναγκάσεις τα νεύρα, τους μυς, την καρδιά σου

να δουλεύουν ακόμα για σε, κι αφού σπάσουν, κι αφού παραλύσουν,
κ' έτσι μπορέσεις ν' αντέχεις ακόμα, σαν μέσα σου πια δεν υπάρχει
τίποτα —ξον απ' τη Θέληση, που τους προστάζει: «Βαστάτε!»...

4.— Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΕΥΡΥΤΟΣ ως ιστορικό πρόσωπο

Υποσχεθήκαμε στο προηγούμενο άρθρο, ν' αναφερθούμε στον Εύρυτο «ως ιστορικό πρόσωπο», παρόλο που αναφέρεται στη μυθολογία μας. Είναι βέβαιο πως έζησε και μεγαλούργησε κατά τους απότατους αυτούς προϊστορικούς χρόνους. Οι μαρτυρίες που έχουμε από αρχαίους και νεότερους ιστορικούς συγγραφείς, τα τοπωνύμια, την παράδοση και την επωνυμία μας «ΕΥΡΥΤΑΝΕΣ», μας δίνουν αυτήν την βεβαιότητα της ιστορικότητας του Ευρύτου. Πολλοί είναι οι αρχαίοι ιστορικοί συγγραφείς που αναφέρονται στο πρόσωπο του Ευρύτου κι ο καθένας τους σύμφωνα με τις πηγές πληροφόρησης που είχε από άλλους αρχαιότερους συγγραφείς και άλλες μαρτυρίες. Ο Ὄμηρος, λ.χ., μας διέσωσε τον Εύρυτο ως «ΜΕΓΑΝ ΕΥΡΥΤΑΝΟΝ» και βασιλιά της Οιχαλίας. Και θεωρούμε την πληροφορία αυτή πολλή σημαντική. Συγκεκριμένα, στην ΟΔΥΣΣΕΙΑ (Θ' 224), αναφέρει (σε μετάφραση Ιάκ. Πολυλά): «Ο Εύρυτος από την Οιχαλία, δύον στα τόξα επάλευε και με τους αθανάτους.

Όθεν ο μέγας Εύρυτος τον χάρον είδε νέος εκείνον εθανάτωσεν ο Φοίβος ωργισμένος διτί τον επροκάλεσε στου τόξου τον αγώνα».

Ο δε αρχαίος τραγικός ποιητής Σοφοκλής αναφέρεται και σε κάποιες λεπτομέρειες για το θάνατο του νεαρού βασιλιά Ευρύτου. Στις ΤΡΑΞΙΝΙΕΣ, και σε μετάφραση Α. Καμπάνη, γράφει:

«Έχω ακουσμένα από το στόμα εγώ του Λίχα μπροστά σ' άλλους πολλούς όπου μπορούνε να μαρτυρήσουν διτί για την κόρη ετούτην (την Ιδλη), ο Ηρακλής τον Εύρυτον έχει σκοτώσει εκούρσεψε της Οιχαλίας τα ψηλά κάστρα».

◆ Αν με τα πλήθη μιλώντας φυλάξεις την πάσα αρετή σου,
κι αν, με Ρηγάδες παρέα, δεν χάσεις το νου σου,
κι αν, ούτ' οι εχθροί σου κ' οι φίλοι να σε πονέσουν μπορούνε...
Κι αν λογαριάζεις τους πάντες, αλλά και κανέναν περίσσια...

Ο Απολλόδωρος πάλι μας πληροφορεί διτί ο Εύρυτος υπήρξε άριστος χειριστής του τόξου και διτί έμαθε ακόμα και τον Ηρακλή να τοξεύει:

«Εδιδάχθη δε Ηρακλής τοξεύειν υπό Ευρύτου».

Υπήρξε δε τόσο άριστος στο τόξο, και είχε τόση εμπιστοσύνη στην ευστοχία του, που προκαλούσε ακόμα και «τους αθανάτους», δηλαδή τον Απόλλωνα, να μονομαχήσουν. Προκήρυξε όμως —σύμφωνα πάντα με τον Απολλόδωρο— αγώνες τόξου, και στον νικητή θα έδινε ως σύζυγο του την πανέμορφη κόρη του Ιδλη. Ήταν φοβερό όμως για το ιστορικό «γίγνεσθαι» του τόπου μας το διτί στους αγώνες αυτούς νίκησε ο Ηρακλής. Διότι ο Εύρυτος στη συνέχεια αθέτησε την υπόσχεσή του και δεν του έδωσε για σύζυγο την κόρη του, φοβούμενος πως ο Ηρακλής θα σκότωνε τα παιδιά που θα αποκτούσε μαζί της, όπως είχε σκοτώσει και τα παιδιά που απέκτησε με την προηγούμενη γυναίκα του, την Μεγάρα. Η αθέτηση όμως αυτή της υπόσχεσής του είχε καταστρεπτικά αποτελέσματα για τον Εύρυτο και για το βασίλειό του. Διότι και ο Εύρυτος φονεύθηκε απ' τον εξαγριωμένο πλέον Ηρακλή, αλλά και η Οιχαλία καταστράφηκε ολοσχερώς. Επίσης, πολλή σημαντική είναι η πληροφορία που μας παρέχει ο Λυκόδρονας (4ος αι. π.Χ.), ο οποίος γράφει: «Αριστοτέλης φησὶν εν Ιθακησίων Πολιτείᾳ: Ευρυτάνες ἔθνος είναι της Αιτωλίας, ονομασθέν υπό Ευρύτου».

Επειδή όμως το θέμα είναι μεγάλο και πρέπει ακόμα ν' αναφέρουμε για τον Εύρυτο τα τοπωνύμια, την παράδοση, κ.λπ., θα συνεχίσουμε και στο επόμενο άρθρο μας!

Δ.Ι.Φ.

Κι αν μπορείς να διατρέχεις στο κάθε λεφτό, που ποτέ δε σχωρνάει, όλο τον δρόμο που πρέπει να γίνει στα εξήντα του μέρη,
—τότες δική σου θε νάναι η Γη, κι ότι μέσα της κλείνει,
και —τρανότερο!— τότες θε νάσαι ένας Άντρας, παιδί μου!...

ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑ

Ο εικονιζόμενος στην ανωτέρω φωτογραφία συγχωριανός μας Σεβ. Μητροπολίτης Κεντρώας Αφρικής κ. **Τιμόθεος**, μεταξύ του λαού της Θεού της Θεοσώστου Επαρχίας του. Στο γεμάτο ιεραποστολική ιστορία και του παρελθόντος έτους (1991) Ημερολόγιο του τοίχου 1992 της Ι. Μητροπόλεως του γράφει μεταξύ άλλων:

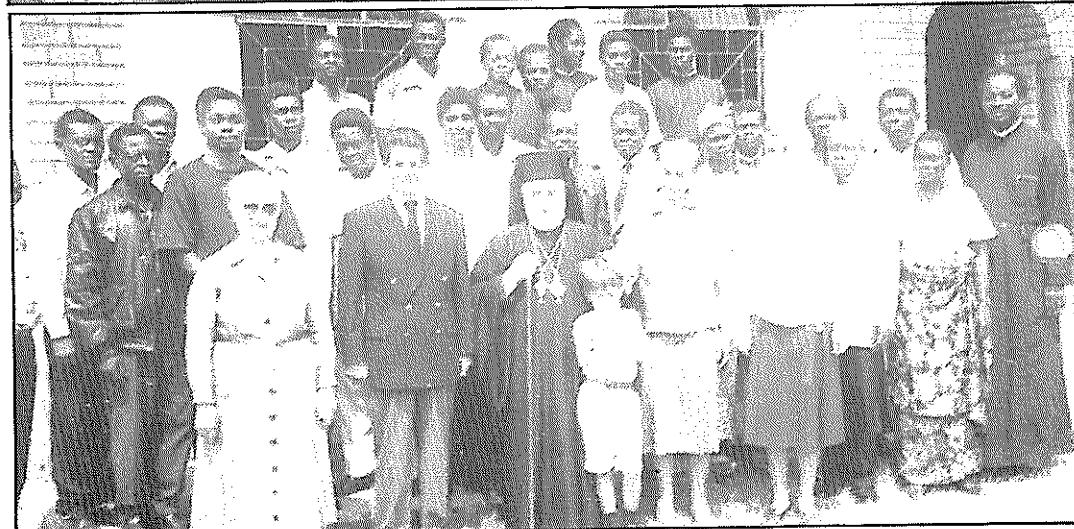
Μας ρωτάνε: «Τι κάνετε στην Αφρική;»

Απαντάμε: «Πορεία και Διακονίας έργον».

Πράγματι, πορεία με ιεραποστολική χαρά και ιεραποστολικόν ενθουσιασμό, όπως ακριβώς ο ίδιος σημειώνει στη λεζάντα της παραπάνω φωτογραφίας:

«Χαρά δική τους, αλλά και δική μας χαρά. Δύναμις δική των, αλλά και δική μας δύναμις, η παρουσία μας ανάμεσά τους. Τον δικό των έχουν τρόπο εκδηλώσεως. Με τον δικό των εκφράζονται «ρυθμόν». Άλλαλαγμοί, τραγούδι, όργανα αυτοσχέδια μουσικά, άνθη, με μια λέξη «χαρά». Και εμείς εις αυτούς βλέπομε «την σφραγίδα της αποστολής» μας, με την οποία μας εσφράγισε και τους σφραγίζει ο Θεός!»

+ π. Κ.

Ο Σεβασμ. Μητροπολίτης Κεντρώας Αφρικής κ.κ. ΤΙΜΟΘΕΟΣ ανάμεσα στους συνεργάτες του, τον Έλληνα Πρέσβυτο, τους δασκάλους και καθηγητές των εκπαιδευτηρίων στην Kanaga.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΑΠΕΘΑΝΕ - Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΖΕΙ

Στην πορεία της ζωής η εναλλαγή των προσώπων είναι αναπόφευκτη. Η ιστορία δύμας συνεχίζεται...

Έτσι, θεσμοί αιωνόβιοι, όπως η Εκκλησία του Χριστού, συνεχίζουν και πραγματοποιούν την διαχρονική αποστολή τους και τον προορισμό τους που τους έταξε ο Πανάγαθος εν Τριάδι θεός.

Η αλλαγή στο μαρτυρικό Φανάρι, μετά την εις Κύριον ενδημία του καλού και αγαθού Πατρός ημών και Πατριάρχου ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ του Α', είναι θετική.

Πράγματι, η διαδοχή που έγινε είναι θεοπρόδιλη. Ο Φιλόθεος νέος Οικουμενικός Πατριάρχης Κύριος ημών κος ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ ο Α', κληρικός με πολλά χαρίσματα θα συνεχίσει ασφαλώς την δύσκολη και ανυπορική πορεία του «Σταυρωμένου Πατριάρχειου». Πορεία αγία, ειρηνική και ορθόδοξη για την επικράτηση της Βασιλείας του θεού επί της γης.

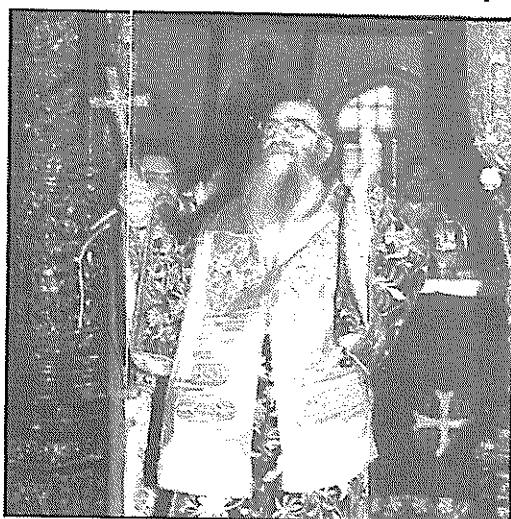
Οι νικές ευχές και προσευχές μας θα τον συνοδεύουν.

•

Με την ευκαιρία είναι η πλέον κατάλληλη ώρα να φανερώσουμε κι από τη θέση της σελίδας αυτής την ιδιαίτερη αγάπη που έτρεφε ο μακαριστός Πατριάρχης ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ για το Μεγάλο Χωριό, τους Μεγαλοχωρίτες και όλους τους Ευρυτάνες συμπατριώτες μας.

Αυτή η εκτίμηση του αοιδίμου Πατριάρχου προήρχεται από το γεγονός ότι συνεδέεται στενά με την οικογένεια του αειμνήστου συγχωριανού μας Σταύρου Ζυγιάρη. Ο Σταύρος Ζυγιάρης, ως μετανάστης, εγκατεστάθη μονίμως στην Κωνσταντινούπολη. Εκεί από μικρός ευδοκίμησε επαγγελματικά και οικογενειακά. Η σύζυγός του, με την οποία δημιοργήσε ευλογημένη οικογένεια ήταν σαρκική αδελφή της μητέρας του Πατριάρχου. Όταν δε ο σεμνός και καλός ανεψιός του Δημήτριος Παπαδόπουλος ορφάνεψε, σε μικρή ηλικία, από πατέρα, τότε, ο επίσης καλός και φιλάνθρωπος θείος του, Σταύρος, ανέλαβε την προστασία του με πατρική στοργή. Ιδιαίτερα τον φρόντισε στις σπουδές του, που με την πάροδο του χρόνου έγιναν το μέσο και η «ψηλή σκάλα» να φθάσει στο ύπατο αξίωμα της Ορθοδοξίας...

Έκτοτε, ο πράος, ο ειρηνικός και άγιος Πατριάρχης, που κατέκτησε την διεθνή κοι-

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Α'

Ο νέος Οικουμενικός Πατριάρχης ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ ο Α'.

νή γνόμη με την «βροντώδη σιωπή» του και τον άγιο βίο του, αυτή την αγάπη του θείου του Σταύρου ποτέ δεν την λησμόνησε, αλλ' απεναντίας την ενεθυμείτο πάντοτε με ευγνωμοσύνη...

Αυτός, λοιπόν, ο στενός οικογενειακός δεσμός του μακαριστού Πατριάρχου ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ με την μεγαλοχωρίτικη οικογένεια ήταν και είναι κρυφή χαρά για το χωριό μας και για μας...

Η προς Κύριον εκδημία του, κατά κοινήν ομολογία, ορφάνεψε την ανά τον κόσμο Ορθοδοξία, έθλιψε όλους μας και μας εστέρησε των πατρικών ευλογιών του... Όμως, όπως προαναφέραμε, η ιστορία συνεχίζεται, και ελπίζομε στον αντάξιο Διάδοχό του...

ΣΕΛΙΔΑ ΜΝΗΜΗΣ

του Πρωτ. Κωνστ. Δ. Βαστάκη

Στις 4 Αυγούστου του περασμένου χρόνου 1991 είχα την τιμή στο χωριό μας, προ του επίσημου εγκαίνιασμού του Λαιογραφικού Μουσείου, να επαναλάβω την διάλεξη που έκαμα στις 16.12.1990 στην Πνευματική Στέγη του Συνδέσμου μας στην Αθήνα, για τους γνωστούς αείμνηστους Ιερείς-Εφημέριους του χωριού μας. Η εν λόγω διάλεξη ήταν πληρέστερη, γιατί εν τω μεταξύ πρόσθεσα και άλλες πληροφορίες. Ιδιαίτερα αυτή τη φορά, εξ αφορμής του νέου βιβλίου του συμπατριώτου μας κ. Θωμά Λ. Τσέτσου: «Αγραφιώτες και Ευρυτάνες Κληρικοί και Μοναχοί στην Επανάσταση του 1821», Αθήνα 1991, παρέθεσα και νέα στοιχεία για τους δύο εκ των παρουσιαζόμενων στη διάλεξη ιερέων μας: τον εθνοίερομάρτυρα Παπα-Γιάννη (+1822) και τον Οικονόμο παπα-Ζαχαρία (Βλ. σχετική κριτική παρουσίαση του βιβλίου αυτού, στο ανά χείρας περιοδικό μας του προηγουμένου τεύχους, φ. 79-82, σσ. 52-53). Για την διαπίστωση αυτή κατέφυγα και προσωπικά στα Γενικά Αρχεία του Κράτους (Γ.Α.Κ.). Εκεί, πράγματι, βρήκα τους δύο τιμηθέντας δι' αριστείων ανδρείας ιερείς μας. Ήταν μια στιγμή που αισθάνθηκα γι' αυτούς και ιδιαίτερα για τον εθνοίερομάρτυρα παπα-Γιάννη βαθύτατη συγκίνηση... Κι ακόμα, αισθάνθηκα μεγάλη ικανοποίηση. Διότι με την έρευνα αυτή επαληθεύτηκαν όλα όσα στο παρελθόν είχα γι' αυτούς γράψει με μοναδική πηγή τις προφορικές παραδόσεις του χωριού μας. Είμαι υποχρεωμένος, κι εκφράζω κι από τη θέση αυτή θερμές ευχαριστίες στον λίαν αγαπητό κ. Τσέτσο για την ευκαιρία που μου έδωσε...

Εκεί όμως, στα Γ.Α. του Κράτους, μαζί με τους τιμηθέντας ιερείς μας ανεκάλυψα να τους περιστοιχίζουν ΔΕΚΑΔΕΣ! Ακόμια άλλοι συγχωριανοί τους και συγχωριανοί- Προπτάτορές μας. Δεκάδες, πράγματι, που συμπεριλαμβάνονται μεταξύ των διακριθέντων και τιμηθέντων ως αγωνιστές του ιερού Αγώνα δι' αριστείων ανδρείας.

Κι αυτοί, λοιπόν, ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ του ιερού Αγώνα μας. Αγωνιστές, όχι μόνο ανάμεσα στους ιερείς μας, αλλά κι ανάμεσα σ' ένα πλήθος άλλων βραβευμένων για τον ίδιο λόγο Αγωνιστών των γύρω Ευρυτανικών και

Άγραφιώτικων χωριών και των άλλων ελληνικών περιοχών και πόλεων.

Μέχρι τώρα, από τις εκδόσεις και τα δημοσιεύματα του αείμνηστου Πάνου Βασιλείου, του δάσκαλου Κώστα Ζήση, του συγχωριανού και συνεργάτου μας κ. Στέφανου Δ. Βασιλόπουλου και εμού του γράφοντος, γνωρίζαμε περίπου είκοσι (20) Μεγαλοχωρίτες Αγωνιστές του ιερού Αγώνα. Τώρα, με την ανακάλυψη αυτή προστίθενται σ' αυτούς άλλοι πενήντα (50).

Όλοι τους φαίνονται περήφανοι και παρασημοφορεμένοι με τα διάφορα αριστεία-μετάλλια της ευγνωμοσύνης για τις θυσίες τους Πατρίδας. Μολονότι, άγνωστοι σε μας, τα τρισέγγονά τους... και πλέον όπως θα καταδειχθεί είναι συγγενείς μας, είναι φίλοι μας και συγχωριανοί μας, οι οποίοι περιμέναν εναγώνια την φανέρωσή τους για να τους γνωρίσουμε και να μας γνωρίσουν...

Με κρατημένη, λοιπόν, ανάσα διάβαζα τα τιμημένα ονοματεπώνυμα τους. Διάβαζα με χαρά και συγκίνηση και δεν χόρταινα ν' αναπολώ στα ξεχασμένα πρόσωπα τους τα πρόσωπα των σημερινών απογόνων συγγενών τους. Διάβαζα ονόματα και επώνυμα μεγαλοχωρίτικα συγγενικά και φιλικά κι αισθανόμουνα ευτυχής για την ανακάλυψη αυτού του μεγάλου θησαυρού. Πρόγματι, θησαυρός. Και τι θησαυρός!!! Δεν πρόκειται για χρυσές λίρες και φλουριά. 'Οχι, αυτά έχουν μέτρο και μετρούνται. Φτάνουν σε κάποια αξία... Άλλο ο θησαυρός που ανακαλύφθηκε δεν μετριέται με της ψυχής μας τους παλμούς και της καρδιάς μας τα φτερουγίσματα... Γι' αυτό και η αξία του είναι ανυπολόγιστη... Είναι, πράγματι, ανυπολόγιστη, γιατί ο θησαυρός αυτός ανήκει σε άνδρα μένες ψυχές. Ανήκει σε 'Ηρωες. 'Ηρωες που ογκώνισθηκαν γενναία... Έχουσαν τα τίμια αίματά τους... Έπεισαν στα πεδία της τιμής... Λαβώθηκαν από τα βόλια του εχθρού κι έμειναν με σημάδια στα πρόσωπά τους και στα κορμιά τους. Σημάδια ανεξήτηλα που διαμηνύσαν τους υπέρ της πίστεως και της πατρίδας αγώνες τους και θυσίες τους...

'Ετσι, φίλοι μου, ποτίστηκε και μεγάλωσε, μεγαλούργησε της λευτεριάς το Δέντρο... Κι έτσι ανακτήθηκε της πατρίδας η ελευθεριά.

Η ελευθεριά η βγαλμένη «απ' τα κόκκαλα των Ελλήνων τα ιερά»... Είθε και στις ανακατωμένες και ανήσυχες ημέρες μας, με τους εμφανείς και τους απαίσιους αφανείς εχθρούς της πατρίδας μας, των ιερών και των οσίων μας και της μοναδικής στον κόσμο ιστορίας μας —γι' αυτό μας φθονούν και μας μισούν— είθε να φανούμε αντάξιοι της θυσίας τους και της ελευθερίας που μας χάρισαν...

Με κρατημένη, λοιπόν, ανάσα διάβαζα στους καταλόγους των Γ.Α. του Κ. τα τιμημένα ονοματεπώνυμα τους κι ἀρχισα την αντιγραφή. Ωραία και μονοδική η ευκαιρία... Έπειτα από 150 και πλέον χρόνια η πρώτη αντιγραφή των λησμονημένων ονομάτων τους. Γι' αυτούς το έργο αυτό στην ώρα εκείνη ήταν «ανάσταση» και ιερό «μνημόδυνο». Για δε τον αντιγραφέα ξεχωριστή τιμή...

Έτσι, ξεφύλλιζα διάφορα έγγραφα και καταλόγους, χειρόγραφα που γράφηκαν μεταξύ των ετών από το 1834 μέχρι του 1865. Δηλαδή, τα κιτρινισμένα από την πολυκαιρία αυτά έγγραφα-χαρτιά έχουν και ηλικία και δυσκολίες. Παράλληλα με τα χαρτιά αυτά, στην ίδια ηλικία —ενάμιση αιώνα και πλέον— έχουν και οι προπάτορές μας αγωνιστές στον «τάφο», στην αφάνεια και στην λησμονιά... Δεν είναι λίγα τα χρόνια. Συνεπώς, είναι δικαιολογημένες οι δυσκολίες...

Παρά ταύτα, χάρις στην πολύτιμη εθνική προσφορά της κρατικής Υπηρεσίας των Γ.Α. του Κράτους αποκαλύψαμε και φανερώσαμε τους εκεί θαμμένους συγχωριανούς μας. Άλλωστε, μέχρι σήμερα δεν διασώθηκε, ούτε γι' αυτούς, ούτε για τόσους άλλους Αγωνιστές απ' όλη την Ελλάδα, άλλος τέτοιος «τάφος» ή κάποια άλλη σχετική γραπτή μαρτυρία.

Έτσι, ξαναζωντάνεψαν...

Έτσι, θα πληροφορηθούν για πρώτη φορά —οι συγγενείς τους, καθώς κι εμείς οι άλλοι, την ύπαρξή τους και θα δικαιούμαστε να λέγουμε με εθνική υπερηφάνεια ότι είμαστε απόγονοι Ηρώων. Ηρώων αγωνιστών του '21.

Έτσι, τέλος, οι λησμονημένοι θα ξαναπάρουν τη θέση τους στην ιστορία, στο χωριό μας, και μαζί μας.

*

Προτού όμως τους παρουσιάσουμε, κρίνουμε απαραίτητο να γίνει μια κατατοπιστι-

κή αναφοριά εν σχέσει με την θέσπιση και την απονομή των εν λόγω Αριστείων-Μεταλλίων. Η κρατική αυτή διαδικασία ακολούθησε τις εξής ενέργειες και αποφάσεις:

Μετά το αίσιον τέλος —της πρώτης φάσεως— του ιερού Αγώνα έγιναν πολλές προσπάθειες για ν' αμειφθούν και ηθικά όλοι οι ΑΞΙΟΙ της Πατρίδας... Μια προσπάθεια, λοιπόν, απ' αυτές έγινε με την έκδοση του Διατάγματος της 20ής Μαΐου (1η Ιουνίου) με τίτλο: «Περί διανομής αριστείου εις τους υπέρ πατρίδος ογωνισθέντες αξιωματικούς και υπαξιωματικούς, στρατιώτας τακτικούς και ατάκτους και ναύτας». Μ' αυτό το Διάταγμα ερυθρίζετο κυρίως η ηθική δικαιώση —εκτός από άλλες υλικές παροχές σε βοηθήματα ή συντάξεις— των Αγωνιστών. Το Διάταγμα αυτό δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ. της 20/3 Ιουνίου 1834. Στον επόμενο χρόνο, την 18 (30) Σεπτεμβρίου 1835, το εν λόγω Διάταγμα συμπληρώθηκε με νέο υπό τον τίτλο: «Περί του αριστείου διά τους πωλεμήσαντας υπέρ της ανεξαρτησίας αξιωματικούς, υπαξιωματικούς, στρατιώτας των στρευμάτων της Επράς και της Θαλάσσης». Το νεότερο αυτό Διάταγμα δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ. της 7/18 Σεπτεμβρίου 1835.

Με τις ανωτέρω ρυθμίσεις καθορίσθηκαν επίσης: η ποιότητα του μετάλλου των αριστείων, το σχήμα αυτών και η επί μέρους χορήγησή τους. Έτσι, ως προς την ποιότητα των αριστείων καθορίσθη να είναι αυτά: Αργυρά, χάλκινα και σιδηρά. Ως προς το σχήμα να έχουν το σχήμα του Ελληνικού Σταυρού, περιστεμένου με στέφανο δάφνης. Και ως προς την χορήγησή τους καθορίσθη για τους αξιωματικούς το Αργυρούν, για τους υπαξιωματικούς το Χάλκινο και για τους στρατιώτας και ναύτες το Σιδηρούν. Εξυπακούεται ότι καθένα από τα απονεμόμενα Αριστεία συνοδεύετο και με το ανήκον εις αυτό σχετικό Διάταγμα.

Έτσι, με βάση τις πιο πάνω νομοθετικές ρυθμίσεις, πολλοί Αγωνιστές —αν όχι όλοι— ή οι οικειακοί πολλών εκ των πεσόντων εις τα πεδία της τιμής, υπέβαλαν κατά τόπους τα απαραίτητα δικαιολογητικά (δηλαδή: αιτήση, πιστοποιητικά ή βεβαιωτικά δράσεως κ.λπ.), για την δικαιώση τους. Μετά δε από την προβλεπόμενη διαδικασία εγίνετο η απονομή των Αριστείων ως εξής: με βασιλικό διάταγμα, προκειμένου περί απονομής των αργυρών, και με υπουργική έγκριση προκειμένου περί των δύο άλλων, δηλαδή των χαλκίνων και των σιδηρών. (Βλ. και Θ.

Λ. Τσέτσου, ὁ.π., σσ. 15-16).

Επίσης, σημειώνεται ότι όλο το υλικό που αναφέρεται στην απονομή των Αριστείων, δηλαδή: αιτήσεις, πιστοποιητικά ή βεβαιωτικά δράσεως κάθε αγωνιστού, αποφάσεις, εκδόσεις βασιλικών ή υπουργικών Διαταγμάτων, καταστάσεις κατά περιοχών, πτόλεων και χωρίων, διπλώματα, καθώς και άλλα σχετικά έγγραφα, όσα φυσικά διασώθηκαν, φυλάσσονται σήμερα στα Γ.Α. του Κράτους. Συγκεκριμένα, το υλικό αυτό ευρίσκεται στο τμήμα του «ΟΘΩΝΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ» σε 307 ογκώδεις φακέλους με τον εξής τίτλο:

I ΑΡΙΣΤΕΙΑ (1834-1865)

Θυρίς XXXIII, Φάκελος 6 και Τετράδια των Αριστείων κατ' ἔτη και αριθμούς.

Τέλος, τα ονοματεπώνυμα μετά των συνδευομένων στοιχείων των συγχωριανών μας Αγωνιστών ευρίσκονται στους εξής, εκ των 307, Φακέλους:

1. Φ. 250, τετράδ. 32ον/1844, ἀρ. 1664-1804.
2. Φ. 274, τετράδ. 56ον/1844, ἀρ. 3703-3876.
3. Φ. 287, τετράδ. 67ον/1844, ἀρ.
4. Φ. 288, τετράδ. 68ον/1844, ἀρ. 10620-11270.
5. Φ. 290, τετράδ. 70ον/1844, ἀρ. 12531-21450.

Σημείωση: Τα αντιστοιχούντα εκ των ανωτέρω στοιχείων για τον καθένα Αγωνιστή θ' αποδοθούν εντός παρενθέσεως με τις εξής συντμήσεις: Φ=φάκελος, τ=τετράδιο, α=αριθμός Διατάγματος ή Καταστάσεως, α.α.=αύξων αριθμός. Παραλείπουμε το έτος χορηγήσεως του αριστείου επειδή για δόλους είναι το ίδιο, δηλαδή, το έτος 1844.

Κατωτέρω, λοιπόν, παρουσιάζουμε τους Αγωνιστές συγχωριανούς μας, οι οποίοι είναι οι εξής:

A'

Αξιωματικοί τιμηθέντες
με Αργυρούν Αριστείον

— Παπά-Ζαχαρίας: (φ. 287, τ. 67, α. 10262, α.α. 1 2509, φ. 288, τ. 68, α. 10902, α.α. 13, και φ. 290, τ. 70, α. 12531, α.α. 13). Σημ. Με το ίδιο όνομα — Παπά-Ζαχαρίας — φέρεται ως καταγόμενος και εξ Αγράφων στο φ. 276, τ. 58, α. 1781, α.α. 28, αν δεν πρόκειται για άλλο συνώνυμο πρόσωπο. Επίσης, στο φ. 274, τ. 56, α. 3704, α.α. 60, φαίνεται ότι έλαβε και σιδηρούν αριστείον Βλ. κατωτέρω στους αναφερομένους, που τιμήθηκαν μ' αυτό το

αριστείο και επί πλέον μας δίδει και το επώνυμό του το οποίο είναι «Γιαννακόπουλος», άγνωστο μέχρι σήμερα. Με την εκδοχή του Θωμά Τσέτσου (ὁ.π., σ. 24), ο οποίος σε σημείωσή του γράφει ότι «ο Ζαχαρίας Ιερεύς και ο Παπά-Ζαχαρίας Γιαννακόπουλος πιθανόν να είναι το ίδιο πρόσωπο» συμφωνούμε. Έτσι, η διλη έκδοχή, ως προς επώνυμο του ιερέα, προερχόμενη εκ της προφορικής παραδόσεως του χωριού, ότι το επώνυμό του ήτο «ΠαπαΖαχαρίου» δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Επειτα από τις γραπτές αυτές εκ των (Γ.Α.Κ.) μαρτυρίες, που ήδη έχουμε, συμπεραίνεται ότι πρόκειται για το ίδιο πρόσωπο. Δηλαδή ότι, ως αγωνιστής του '21, τιμήθηκε με δύο αριστεία (σιδηρούν και αργυρούν), και ότι το επώνυμό του είναι αναμφισβήτητα «Γιαννακόπουλος». (Βλέπε και ημετέρα υπό έκδοση μελέτη: «Η Ιερατική Διαδοχή στο Μεγάλο Χωριό Ευρυτανίας, από τα μέσα του 18ου αιώνα μέχρι των ημερών μας»).

— Αθανάσιος Γιαννακόπουλος: (ὁ.π. με αύξ. αριθμούς αντιστοίχως 2 και 14).

— Δημήτριος Τέμενος: (φ. 288, τ. 68, α. 10902, α.α. 15, και φ. 290, τ. 70, α. 12531, α.α. 15).

— Αθανάσιος I. Πριγκιφιλόπουλος: (αντί του σωστού επωνύμου «Πριγκιφύλης», ὁ.π. με αύξ. αρ. 16 και 16 αντιστοίχως).

B'

Υπαξιωματικοί τιμηθέντες
με Χαλκούν Αριστείον

— Ιωάννης Μπουρνάζης: (φ. 250, τ. 32, α. 1769, α.α. 7).

— Δημήτριος Παπανικολάου-Αλαρίσος: (ὁ.π., α.α. 8).

— Ανδρέας Σιταράς: (φ. 274, τ. 56, α. 3704, α.α. 25).

— Δημήτριος Δασκαλάκης: (ὁ.π., α.α. 26, Βλ. και φ. 290, τ. 70, α. 12531, α.α. 25). Έη ημετέρα αριθμηση εκ της εκεί οικείας κατάστασεως των Μεγαλοχωριτών Αγωνιστών).

— ... Χατζηγιάννης: (άνευ ονόματος, φ. 290, τ. 70, α. 12531, α.α. 20).

— Αναγνώστης Παπαευσταθίου: (ὁ.π., α.α. 39, πιθανώς και αυτός είναι άνευ κυρίου ονόματος, αν το δόνομα «Αναγνώστης» είναι το εκκλησιαστικό Διακόνημά του).

— Αθανάσιος Τλούπας (Τουλούπας, ὁ.π., α.α. 48).

— Δημήτριος Γαληνός (ὁ.π., α.α. 59, προφανώς του Αλεξάνδρου, δεδομένου ότι ο

εγγονός του με το ίδιο ονοματεπώνυμο —Δημήτριος Αλ. Γαληνός— είναι ο περίφημος Δάσκαλος του χωριού και της «Ποταμιάς». Από τα παιδιά του δασκάλου αυτού, ο μεν Αλέξανδρος φέρεται γραμμένος στο Μητρώο του χωριού το έτος 1854, καθώς και στο Μητρώο του Συνδέσμου μας «τότε Αδελφάτου», με α.α. 28 του 1905. Η δε Ελένη, η μετέπειτα σύζυγος —πρεσβυτέρα του αειμνήστου Πρωτοπρεσβυτέρου Παπά Γιάννη Πουρνάρα, η οποία όταν ήτο 5χρονη παιδούλα είδε το γνωστό δράμα στα «Λακκώματα» του δρούς «Καλλιακούδα» για την «Παναγία της Καλλιακούδας». Βλ. Δημήτριος Ι. Πουρνάρα: «Ο Βενιζέλος και οι... Χίτλερ των Ελλήνων», σσ. 5-24 και Ανάτυπον αυτού. Πρβλ. Πρωτοπρ. Κων. Δ. Βαστάκη: «Ο νέος Ναός της «Παναγίας της Καλλιακούδας», περ. «Η Φωνή του Μεγάλου Χωριού», φ. 47-50 (1982-83), σα. 18-19 και Γιάννη Βράχα: «Η Παναγία της Καλλιακούδας», Αθήνα 1985, σσ. 14-22 κ.εξ.).

Κώστας Παπανικολάου: (δ.π., α.α. 60).

— Ιωάννης Ξηντάρας (από διασωθέν Διπλωματικής 9 Μαΐου 1846, α. 17046, επίσης ο ίδιος την 20ήν Οκτωβρίου 1840, α. 1826 έτυχε και άλλου αριστείου —Σιδηρούν. Βλ. Πρ. Κωνσ. Δ. Βαστάκη: «Εθνικά πορίσματα», περ. «Η Φωνή του Μεγάλου Χωριού», φ. 3-5 (1971-72), σ. 2).

Γ'

Στρατιώτες τιμηθέντες
με το Σιδηρούν Αριστείον

— Γεώργιος Βασιλόπουλος: (φ. 274, τ. 56, α. 3704, α.α. 57).
— Ιωάννης Σιταράς: (δ.π., α.α. 58).
— Αθανάσιος Γιοβανόπουλος: (δ.π., α.α. 59).
— Παπαζαχαρίας Γιαννακόπουλος: (δ.π., α.α. 60).
— Νικόλαος Τλούπτας: (Τουλούπτας, δ.π., α.α. 61).

— Γεώργιος Σόκος: (δ.π., α.α. 62).
— Αθανάσιος Τλούπτας: (Τουλούπτος, δ.π., α.α. 63).
— Νικόλαος Αραπογιάννης: (δ.π., α.α. 64).
— Νικόλαος Κολοβός: (δ.π., α.α. 65).
— ... Χονδροκώστας: (δ.π., α.α. 66).
— Ιωάννης Σόκος: (δ.π., α.α. 67).
— Δημήτριος Βλαχάκης: (δ.π., α.α. 68).
— Δημήτριος Νικολόπουλος: (δ.π., α.α. 180).
— Νικόλαος Λαδάς: (φ. 288, τ. 68, α. 10902, α.α. 181, Βλ. και φ. 290, τ. 70, α.

12531, α.α. 1 «η αρίθμηση είναι ημετέρα»).

— Ιωάννης Γ. Λαδόπουλος: (δ.π., α.α. 182 και α.α. 2, αντιστοίχως).

— Γεώργιος Σταθόπουλος: (δ.π., α.α. 183 και α.α. 3, αντιστοίχως).

— Κωνσταντίνος Σκαρπόπουλος (Σκαρπής, δ.π., α.α. 184 και α.α. 4, αντιστοίχως).

— Αθανάσιος Γιωργαντόπουλος, στο φ. 288 και Αθαν. Γεωργακόπουλος, το σωστό στο φ. 290: (δ.π., α.α. 185, και α.α. 5, αντιστοίχως).

— Νικόλαος Καρατσιωνόπουλος και Νικόλαος Καρατζενόπουλος, αντιστοίχως: (δ.π., α.α. 186, και α.α. 6).

— Ιωάννης Γιωργαντόπουλος και Ιωάννης Γεωργανόπουλος, αντιστοίχως: (δ.π., α.α. 187, και α.α. 7).

— Γεώργιος Σταυράκης: (δ.π., α.α. 188, και α.α. 8, αντιστοίχως).

— Ιωάννης Περίδας: (δ.π., α.α. 189, και α.α. 9, αντιστοίχως).

— Νικόλαος Φλώρος: (δ.π., α.α. 190, και α.α. 10, αντιστοίχως).

— Αθανάσιος Κίτεας: (δ.π., α.α. 191, και α.α. 11, αντιστοίχως).

— Παπά-Ιωάννης και Παπαϊωάννης (αντιστοίχως), άνευ δυστυχώς επωνύμου: (δ.π., α.α. 192 και α.α. 12, αντιστοίχως). Πρβλ. Θωμά Τσέτσου: δ.π., σσ. 24, 39, 41 και την ημετέρα υπό έκδοση μελέτη: «Η Ιερατική Διαδοχή στο Μεγάλο Χωριό Ευρυτανίας, από τα μέσα του 18ου αιώνα μέχρι των ημερών μας».

— Ιωάννης Σιόκος: (δ.π., α.α. 193, και α.α. 13, αντιστοίχως).

— Δημήτριος Ντερβίσης και Δερβίσης (αντιστοίχως): (δ.π., α.α. 194 και α.α. 14).

— Δημήτριος Υφαντής: (φ. 290, α.α. 15, δεν συμπεριλαμβάνεται στον φ. 288).

— Ιωάννης Πουρνάρας: (δ.π., φ. 288, α.α. 195, και α.α. 16).

— Κώστας Πριγκιφίλης: (δ.π., α.α. 196, και α.α. 17).

— Νικόλαος Σιαμανής: (δ.π., α.α. 197, και α.α. 18).

— Δημήτριος Βασίλης: (δ.π., α.α. 198, και α.α. 19).

— Γεώργιος Χαντσόπουλος: (δ.π., α.α. 199, και α.α. 21).

— Ιωάννης Κοκοτόπουλος και Κοκκοτόπουλος, αντιστοίχως: (δ.π., α.α. 200, και α.α. 22).

— Δημήτριος Κακαράτσας και Κακκαράντζας, αντιστοίχως: (δ.π., α.α. 201, και α.α. 24).

- Γεώργιος Μησύρης και Μεσίρης, αντιστοίχως: (δ.π., α.α. 203, και α.α. 26).
 - Νικόλαος Μησύρης και Μεσίρης, αντιστοίχως: (δ.π., α.α. 204, και α.α. 27).
 - Δημήτριος Ζαρκαλής: (δ.π., α.α. 205, και α.α. 28).
 - Κώστας Πλαντσάς και Μπλατσιάς, αντιστοίχως: (δ.π., α.α. 206, και α.α. 29).
 - Γεώργιος Μπαγούρτος και Μπαγούρδος, αντιστοίχως: (δ.π., α.α. 207, και α.α. 30).
 - Δημήτριος Λάρης και Λέρης (το σωτόδ) αντιστοίχως: (δ.π., α.α. 208, και α.α. 33).
 - Γεώργιος Πυρόβολος: (δ.π., α.α. 209, και α.α. 34).
 - Ιωάννης Αγγελής: (δ.π., α.α. 210, και α.α. 35).
 - Ιωάννης Σκοτίδας: (δ.π., α.α. 211, και α.α. 36).
 - Δανιήλης Σαρρής: (δ.π., α.α. 212, και α.α. 37).
 - Ιωάννης Ψιμάδης: (δ.π., α.α. 213, και α.α. 38).
 - Δημήτριος Αναγνωστόπουλος: (δ.π., α.α. 214, και α.α. 40).
 - Δημήτριος Λόλος και Λώλος αντιστοίχως: (δ.π., α.α. 215, και α.α. 41).
 - Ιωάννης Αναγνωστόπουλος: (δ.π., α.α. 216, και α.α. 42).
 - Ιωάννης Λόλος και Λώλος, αντιστοίχως: (δ.π., α.α. 217, και α.α. 43).
 - ... Ζώης και Ζώης..., αντιστοίχως, προφανώς το «Ζώης» είναι το επώνυμον: (δ.π., α.α. 218, και α.α. 44).
 - ... Χονδροκώστας, ἀνευ ονόματος: (δ.π., α.α. 219, και α.α. 45).
 - Γεώργιος Τσιακτάνης: (δ.π., α.α. 220, και α.α. 46).
 - Ιωάννης Τουλουπόπουλος και Τλουπόπουλος, αντιστοίχως το επικρατούν Τουλούπτας: (δ.π., α.α. 221, και α.α. 47).
 - Νικόλαος Καναράς: (δ.π., α.α. 222, και α.α. 50).
 - Κώνστας Φετανόπουλος: (δ.π., α.α. 223, και α.α. 51).
 - Αθανάσιος Φλώρος: (δ.π., α.α. 224, και α.α. 52).
 - Δημήτριος Καπούλας: (δ.π., α.α. 225, και α.α. 54).
 - Δημήτριος Ζαβογιανόπουλος: (δ.π., α.α. 226, και α.α. 55).
 - Νικόλαος Παπά-Γιαννόπουλος και Παπαγιαννόπουλος, αντιστοίχως: (δ.π., α.α. 227, και α.α. 56).
 - Ιωάννης Νικολόπουλος: (δ.π., α.α. 228, και α.α. 57).
 - Νικόλαος Μαργαρίτης, το επικρατούν Μαργαριτόπουλος: (δ.π., α.α. 229, και α.α. 58).
 - Γεώργιος Τσιτσελόπουλος και Τζιτζελόπουλος, αντιστοίχως: (δ.π., α.α. 230, και α.α. 61).
 - Νικόλαος Τζιτζερόπουλος: (δ.π., (φ. 290), α.α. 62).
 - Κώνστας Ι. Μητσόπουλος: (φ. 250, τ. 32, α. 1772, α.α. 95).
 - Ελευθέριος Ι. Μητσόπουλος: (δ.π., α.α. 97).
- Το ιερό και εθνικό αυτό ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΟ τελείωσε.
- Μ' αυτό έντονα ακούσαμε τους ΑΞΙΟΥΣ του χωριού μας να μας καλούν να υπερασπίζουμε τα δύσια και τα ιερά της πατρίδας μας, την ακεραιότητά της, και να επιδιώκουμε την απελευθέρωση των αλύτων ελληνικών πατρίδων και αδελφών μας...
- Πέρα, όμως, από τους γνωστούς επώνυμους αγωνιστές σκέπτομαι και τον ΑΓΝΩΣΤΟ ΑΓΩΝΙΣΤΗ!...
- Πόσοι ακόμη δεν εφονεύθησαν τότε στα πεδία των μαχών;
- Πόσοι δεν τραυματίσθηκαν κι έμειναν διά βίου ανάπτηροι...
- Πόσοι άλλοι με βία και με γνωστούς απάνθρωπους τρόπους του αιμοσταγούς δυνάστου δεν ετελείωθησαν;...
- Και τέλος, πόσοι έμειναν αφανείς εκτελεστές του καθήκοντος;...
- Μεταξύ, λοιπόν, αυτών υπάρχουν και άλλοι. Η παρουσίαση των ανωτέρω Αγωνιστών δεν εξαντλεί τον πραγματικό αριθμό αυτών. Αν, λοιπόν, με την αντιγραφή από το πλήθος των χειρογράφων έκαμα παραλείψεις ζητώ κι από τη θέση αυτή συγγνώμη. Εύχομαι δε σε νεότερους ερευνητές να συμπληρώσουν τις τυχόν παραλείψεις και ατέλειες της παρούσας έρευνας, ώστε διότι μέλλον να έχουμε τα πραγματικά στοιχεία της πλούσιας ιστορίας του αγαπητού μας Μεγάλου Χωριού.
- Τέλος, για την ευλογία που μου δόθηκε να παρουσιάσω τους παραπάνω ΑΞΙΟΥΣ του χωριού μας, έπειτα από δύο αιώνων σιωπής, έτσι ώστε να καταλάβουν τη θέση τους στα κοινά της ιστορίας του χωριού, αισθάνομαι ιδιαίτερη τιμή.
- ΑΙΩΝΙΑ ΝΑ ΕΙΝΑΙ Η ΜΝΗΜΗ ΤΟΥΣ.

**ΜΗΤΡΩΟΝ ΤΩΝ ΑΡΡΕΝΩΝ
ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ
· ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΙΓΑΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ**

Καταρτισθέντη συμφώνως τῷ Νύμῷ ΑΝΖ'

(Συνέχεια εκ του προηγουμένου)

Διόρθωση: Στην ίδια στήλη των «ΛΗΞΙΑΡΧΙΚΩΝ» του υπ' αρ. φ. 75-78 (1989-90) της «ΦΩΝΗΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ», σ. 25, παρασυρθέντες από την παράδοση αναγράψαμε για επώνυμο του αειμήστου Ιερέα + Οικονόμου Παπα-Ζαχαρία το: «Κουτσομπίνας». Όμως, δύτις αποδεικνύεται στη στήλη «ΣΕΛΙΔΑ ΜΝΗΜΗΣ» του παρόντος «φύλλου», το επώνυμον του Ιερέα αυτού είναι: «Γιαννακόπουλος». Το εκ λάθους αναγράφων «Κουτσομπίνας» ανήκει σε γαμβρό, ό όθυγατέρα του Ιερέα. Τα παιδιά, δώρως, του ζεύγους «Κουτσομπίνα»: Ελευθέριος και Θεόδωρος —ο εθνομάρτυρας της 24.12.1942—, προτίμησαν για επώνυμό τους, αντί του Κουτσομπίνα, το επώνυμο «Οικονόμου», δύτις τιμητικά εκαλείτο η οικογένεια του ιερέα. Επώνυμο που επεκράτησε από το εκκλησιαστικό αξιώμα-οφφίκιο του αειμήστου Ιερέα, το οποίο φέρουν επάξια μέχρι σήμερον οι απόγονοί του.

Συνεχίζοντας —συν Θεώ Αγίω— την παρούσα στήλη, προτού παραθέσουμε νέα ονοματεπώνυμα συγχωριανών μας από τα μη αναγεγραμμένα στο δημοσιευόμενο Μητρώο, έχουμε να παρατηρήσουμε τα εξής: Στο προηγούμενο τεύχος της «ΦΩΝΗΣ» μας, φ. 79- 82 (1990-1991), στην ίδια στήλη, σ. 30, αρχίσαμε να παραθέτουμε τα ονοματεπώνυμα των Πατέρων εκείνων που αναφέρονται στο εν λόγω Μητρώο. Στα εισαγωγικά αυτής της στήλης γράψαμε τότε εξής: «Επίσης, μεταξύ αυτών θα συμπεριλάβουμε και άλλα μεγαλοχωρίτικα ονοματεπώνυμα που αναφέρονται σε άλλες γραπτές πηγές, αλλ' απουσιάζουν από τις σελίδες του δημοσιευόμενου Μητρώου. Προς επίρρωση δε της αληθείας θα παραθέτουμε την υπάρχουσα κατά περίπτωση βιβλιογραφική αναφορά». Σημειώσαμε δε αυτά, για ελάχιστες περιπτώσεις, προτού ανακαλύ-

ψουμε τα νέα ονοματεπώνυμα των Προπατόρων μας στα Γενικά Αρχεία του Κράτους (Γ.Α.Κ.), τα οποία αναγράφουμε στη στήλη: «ΣΕΛΙΔΑ ΜΝΗΜΗΣ», του παρόντος τεύχους. Έτσι, οι τιμηθέντες με αριστεία ανδρείας προπάτορές μας, δύνωστοι παντελώς —περί τους 50 εξ αυτών— στην ιστορία του χωριού μας μέχρι σήμερα, και γεννηθέντες προφανώς μεταξύ των ετών 1785-1805, αρχίζουμε να τους συμπεριλαμβάνουμε στα «ΛΗΞΙΑΡΧΙΚΑ» μας, ως κάτωθι:

Αθανάσιος Ι. Πριγκιφίλοπουλος: (αντί του μέχρι σήμερα γνωστού επώνυμου Πριγκιφύλης, τιμημένος, ως αξιωματικός, με το Αργυρούν αριστείον, Γ.Α.Κ., πρβλ. «Σελίδα Μνήμης» του παρόντος τεύχους. Στον προπάτορά μας αυτό αναφέρεται και το πατρώνυμό του: ΙΩΑΝΝΗΣ, ο οποίος πρέπει να είναι γεννημένος περί το 1755...).

Ανδρέας Σιταράς: (τιμημένος ως υπαξιωματικός με το Χαλκούν αριστείον, δ.π.).

Αημήτριος Δασκαλάκης: (τιμημένος ως υπαξιωματικός, δ.π.).

... **Χατζηγάλανης:** (άνευ κυρίου ονόματος, τιμημένος ως υπαξιωματικός, δ.π.).

Αναγνώστης Παπαευσταθίου: (πιθανώς και αυτός είναι χωρίς κύριο όνομα, αν το όνομα «Αναγνώστης» είναι το εκκλησιαστικό Διακόνημά του. Είναι κι αυτός τιμημένος ως υπαξιωματικός, δ.π.).

Αθανάσιος Τλούπας: (αντί του μέχρι σήμερα γνωστού επώνυμου Τουλούπα, τιμημένος κι αυτός ως υπαξιωματικός, δ.π.).

Δημήτριος Γαληνός: (τιμημένος κι αυτός ως υπαξιωματικός, δ.π., περί του προπάτορός μας αυτού βλ. στη στήλη «Σελίδα Μνήμης» του παρόντος τεύχους και άλλες ειδήσεις...).

Κώστας Παπανικολάου: (τιμημένος κι αυτός ως υπαξιωματικός, δ.π.).

(Συνεχίζεται)

† π. κ. Α.Β.

ΕΟΡΤΗ ΚΑΙ ΠΑΝΗΓΥΡΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ

Στίς 2 και 3 Ιουλίου γιορτάσθηκε όπως κάθε χρόνο, με βυζαντινή μεγαλοπρέπεια η μνήμη του Οσιομάρτυρα του χωριού μας Αγίου Γερασίμου. Πάνδημη και συγκινητική ήταν η συμμετοχή των αγιοχωριανών μας και πολλών άλλων προσκυνητών που ήλθαν σε όλες τις ιερές Ακολουθίες για να τιμήσουν τον Άγιο και να πάρουν τη Χάρη του Θεού. Επίσης συγκινητική ήταν και η συμμετοχή του ιερού Κλήρου της Τοπικής Εκκλησίας μας. Ο ακάματος Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας Κύριος ΝΙΚΟΛΑΟΣ πρώτος δίδει το παρόν στον τιμώμενο Άγιο. Τον ακολούθησαν ο Πρωτοπρεσβύτερος π. Άγγελος Αθ. Παπαθανασίου, ο οποίος με πολύ σεβασμό προς τον Άγιο κήρυξε τον θειό Λόγο της ημέρας. Οι Οικονόμοι: π. Ιωάννης Λιάπτης, Αρχιερατικός Επίτροπος, Καρπενησίου και ο π. Παναγώτης Αθανάσιος, οι Πρεσβύτεροι Π. Κωνσταντίνος Λαμπαδάρης, ο σεμνός Εφημέριος του χωριού μας και π. Γεώργιος Θ. Χρυσαφογιώργος, ο Διάκονος π. Απόστολος Τόλης και ο γράφων το παρόν σημείωμα.

Αξιοσέβαστη ήταν και η παρουσία της Ηγουμένης Μοναχής Πελαγίας του Ησυχαστηρίου της Οσίας Μαρίας, Μικρού Χω-

ριού, μετά της εκ των αδελφών αυτού Μοναχής Νεκταρίας. Επίσης, στο χορό των Ιεροψαλτών, εκτός από τους Ιεροψάλτες του χωριού μας, ευγενώς συμμετείχαν: ο άκαμπτος ακόλουθος του Σεβασμιωτάτου οσεβαστός διδάσκαλος κ. Δημήτρης Κανούτος, και ο Θεολόγος Καθηγητής κ. Γεώργιος Τσατσαράγγος, οι οποίοι προσέδωσαν ιδιαίτερη λαμπρότητα στην ι. Πανήγυρη.

Τέλος, στην εορτή συμπροσευχήθησαν ο Πρόεδρος της Κοινότητάς μας κ. Δημήτριος Αθ. Χάσκος με τις άλλες Αρχές του χωριού και του Συνδέσμου μας. Ιδιαίτερα δη ο υπογραμμίζοντας την ευλαβή παρουσία του ευσεβεστάτου Αστυνομικού Διευθυντού Ευρυτανίας Συνταγματάρχου κ. Ιωάννου Ζ. Δημάκη για την αγάπη του προς τον Άγιο και το χωριό μας.

Ευχόμεθα: για όσους νοερά —από μακριά— παρευρίσκοντος στην εορτή, για τους δι' εύλογο αιτία απολειφθέντας και όλους τους άλλους ο Άγιος Γεράσιμος, ο μεγαλοχωρίτης, να είναι θερμός προστάτης και αναλήπτωρ...

Πρ. Κωνσ. Δ. Βαστάκης

Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΞΕΝΗΤΕΜΕΝΩΝ ΜΑΣ

Επιμέλεια: Γ. Σταυράκη

Πατρίδα

Ξένες, που ξένος κι έρημος σε ξένους τόπους τρέχεις,
πες μου ποιος είν' ο τόπος σου, και ποια πατρίδα έχεις;

Στ' αγαπημένο μου Χωριό, πάντα χαρές και γέλια
Στ' αλώνια τραγουδούν φωνές, ξεφάντωμα στ' αμπέλια.

Γεώργιος Δροσίνης

ΕΝΑΣ ΧΡΟΝΟΣ ΠΕΡΑΣΕ

Πέρασε κιόλας ένας χρόνος από τότε που επικοινωνήσαμε μέσα από τη στήλη των ξενητεμένων μας. Η Φωνή του Χωριού μας έρχεται κάθε φορά να χαιρετίσει και να φέρει κοντά σας τα νέα της πατρίδας, και ιδιαίτερα εκείνα του χωριού μας που μας ενδιαφέρουν όλους. Η σκληρή δουλειά και το άγχος της σημερινής ζωής αφήνουν λίγα περιθώρια για προσωπική επικοινωνία και κοινωνικότητα.

Σε αυτά, έρχεται ακόμη να προστεθεί το πρόβλημα των μεγάλων αποστάσεων που μας χωρίζουν. Καλή ή κακή μοίρα μας έταξε τους περισσότερους από μας να ζούμε μακριά από το χωριό και την ιδιαίτερη πατρίδα μας, την Ευρυτανία. Οι χωριανοί μας διασπαρμένοι στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα με πρώτη την Αμερική, την Αυστραλία, τον Καναδά, την Ν. Ζηλανδία, την Νότια Αφρική και αλλού, πασχίζουν να βρουν ένα σημείο αφής, ένα φως στο βάθος του τούνελ για να μάθουν για το χωριό, τους χωριανούς, τις παιλιούς συμμαθητές στο Σχολείο. Την ανάγκη αυτή το περιοδικό του χωριού φιλοδοξεί, όπως πάντα, να την καλύψει όσο γίνεται καλύτερα.

Πολλές φορές μιλήσαμε από αυτή τη στήλη, ότι για να έχουμε πληρότητα χρειάζεται και η δική σας συνεργασία. Οι πουδήποτε στον κόσμο και αν ευρίσκεστε, γράψτε μας.

Το χωριό δεν είναι μόνο σπίτια, δρόμοι και διάφορα έργα. Είναι μια ανθρώπινη κοινωνία που χωρίς αυτήν όλα τα υλικά αγαθά χάνουν την αξία τους, όταν αυτοί που τα δημιουργούν δεν βρίσκουν λίγο καιρό να πούνε μία καλημέρα από κοντά, να στείλουν ένα γράμμα, να πάρουν ένα τηλέφωνο. Η πατρίδα περνάει δύσκολες ιστορικές στιγμές μέσα και έξω. Και με τη δική σας συμπαράσταση και αλληλεγγύη πάντα καταφέρνει να ξεπεράσει τις δυσκολίες. Οι «φίλοι» της πατρίδας μας δεν είναι πάντα τόσο φίλοι όσο εμείς οι Έλληνες, με το έντονο συναίσθημα, θέλουμε να πιστεύουμε. Η ψυχή, ο σκληρή, πραγματικότητα είναι άλλη.

Με τα λίγα αυτά λόγια θέλω να κλείσω τη σύντομη αυτή αναδρομή και από μέρους της φωνής και των Μεγαλοχωριτών που ζούνε στην εσωτερική μετανάστευση να ευχηθώ υγεία και ειρήνη στον τόπο μας και σε όλο τον κόσμο.

Γ.Κ.Σ.

ΔΩΡΕΑ ΚΤΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Ο Σύνδεσμος των Μεγαλοχωριτών, από νού, με την Κοινότητα του χωριού μας, μέσα από το περιοδικό της Φωνής του Μεγάλου Χωριού θέλουν να εκφράσουν τις θερμές ευχαριστίες στους αδελφούς Ιωάννη και Σταύρο Ν. Ζυγιάρη για τη δωρεά κτήματός τους εφαπτόμενο με το Νεκροταφείο.

Ο κ. Γιάννης Ζυγιάρης που είναι εγκατεστημένος από πολλά χρόνια στην Αμερική επισκέφτηκε, μαζί με τη σύζυγό του, την Ελλάδα το καλοκαίρι του 1991. Ήρθε στη γενέτειρα για να δει τους συγγενείς και φίλους και να επισκευθεί το χωριό μας

από το οποίο και αυτός έφυγε μικρός για να πάρει το δρόμο του ξενητεμού. Η πατρίδα όμως για μας τους Έλληνες είναι δεύτερη φύση. Ο Γιάννης ο Ζυγιάρης λείπει στην ξενητιά για περισσότερα από 40 χρόνια. Όμως, αυτός, όπως και πολλοί άλλοι χωριανοί μας, δεν ξεχνούν τη γενέτειρα ούτε για μια στιγμή.

Δεν τη ξεχνούν, όχι μονάχα στα λόγια, αλλά, και με έμπρακτες χειρονομίες όπως αυτή η γενναιόψυχη πρωτοβουλία των αδελφών Ν. Ζυγιάρη να εκχωρήσουν δω-

Συνέχεια στη σελίδα 28

MACEDONIA THE LAND OF ALEXANDER THE GREAT

By G. Stavrakis

Every corner of the world has its own History and tradition which both deserve respect and admiration. No history deserves to be counterfeited in the service of covert and narrow nationalistic interests.

Taking advantage of Greece's patience over the last 40-50 years our neighbours the Scopians attempted just that.

But History is the identity of a Nation, and in the Hellenic case it goes back three thousand years. Those who attempt to forge History will do well to remember that here the Greeks were burying their dead in magnificent tombs, when they still lived in troglodytic conditions. The Greeks were laying the foundations of Dion, Vergina and Phillipi, where Alexander the Great was born, and where now, every day, excavations bring to light the artistic beauty of elaborate monuments.

The Greeks at the time had a fully developed system of communication, had discovered religion, were establishing the foundations of an ever-lasting civilization endowed to the world, philosophy, politics, poetry and literature.

At that same time in most parts of the European continent people were wandering in forests in search of food, and making incoherent noises in their effort to communicate.

Those who covet this land, audaciously falsifying Historic evidence ought to realise the misorientation wherever it may be coming from.

Macedonia was, is and will remain Greek no matter what biased historians might say. All they have to do is, take a look at the area and study the real Historic facts and then we feel certain they will also be convinced.

For the sake of peace and the well being of all Nations in this part of Europe on behalf of the Megalohoriton Association, we would like to urge responsible Governments to do their outmost to maintain friendship and co-operation in this region of the world.

Σημείωση:

Το παραπάνω άρθρο για την ελληνικότητα της Μακεδονίας μας γράφεται στην Αγγλική γλώσσα κυρίως για να απενθύνθει στα παιδιά της δεύτερης και τρίτης γενιάς που έχουν δυσκολία στα ελληνικά.

Για τους υπόλοιπους Έλληνες, τι σημαίνει Μακεδονία, και πόσο γνωστή είναι η Ιστορία της δεν χρειάζεται ιδιαίτερη έμφαση. Εκείνο που χρειάζεται είναι να αφήνουμε κατά μέρος τα μικρά και ασήμαντα και να αντιμετωπίζουμε τα μεγάλα προβλήματα της πατρίδας χωρίς ολιγωρία, αλλά ενωμένοι και συντονισμένοι.

Συνέχεια από τη σελίδα 27

ρεάν με συμβολαιογραφική πράξη προς την κοινότητα κτήμα τους στη θέση Τόρνος για τις ανάγκες του Νεκροταφείου.

Τώρα εναπόκειται στην κοινότητα του χωριού μας να αξιοποιήσει αυτό το χώρο κατά τον καλύτερο τρόπο, με δικαιοσύνη και σύνεση. Τα Νεκροταφεία είναι χώροι ιεροί και ως ένα βαθμό δείχνουν τον πολιτισμό μιας κοινωνίας μικρής ή μεγάλης, και έτσι πρέπει να τα βλέπουν οι αρχές και οι πολίτες.

Στην ωραία αυτή ενέργεια των αφών Ζυγάρη προστέθηκε και η προσφορά των αδελφών Μιλτ. Κοτρώνη, οι οποίοι και αυτοί

μεταβιβίασαν κτήμα τους στην κοινότητα αντί συμβολικού χρηματικού ποσού για τον ίδιο σκοπό, δηλαδή την επέκταση του Κοιμητηρίου.

Έτσι, λοιπόν, το χρονίζον πρόβλημα του Κοιμητηρίου ξεπεράστηκε από πλευράς χώρου και τώρα απομένει η σωστή αρχιτεκτονική διαρύθμιση του χώρου, η δενδροφύτευση κ.λπ., για να προσλάβει την απατούμενη αξιοπρέπεια που πρέπει να έχουν τέτοιοι χώροι.

Για μια ακόμη φορά οι απανταχού Μεγαλοχωρίτες θέλουν να ευχαριστήσουν τους αγαπητούς συγχωριανούς για την ωραία τους αυτή ενέργεια, η οποία αποτελεί παράδειγμα για μίμηση.

Γ.Κ.Σ.

ΣΥΝΤΟΜΑ ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

★ Συγχαρητήρια στους αδελφούς Μιλτ. Κοτρώνη, οι οποίοι ευχαρίστωσαν παρεχώρησαν αντί συμβολικής τιμής κτήμα εφαπτόμενο με το Νεκροταφείο για την προέκταση του ιερού χώρου. Η κοινότητα του Μεγάλου Χωριού και ο Σύνδεσμος τους ευχαρίστησε.

**

★ Φέτος το Σεπτέμβριο κλείνουν τρία χρόνια από τη δολοφονία του βουλευτή και τέκνου της Ευρυτανίας Παύλου Μπακογιάννη. Ο άξιος Ευρυτανικός λαός ποτέ δεν θα ξεχάσει τον οραματιστή βουλευτή με το χαμόγελο, που τόσο γρήγορα έφυγε.

**

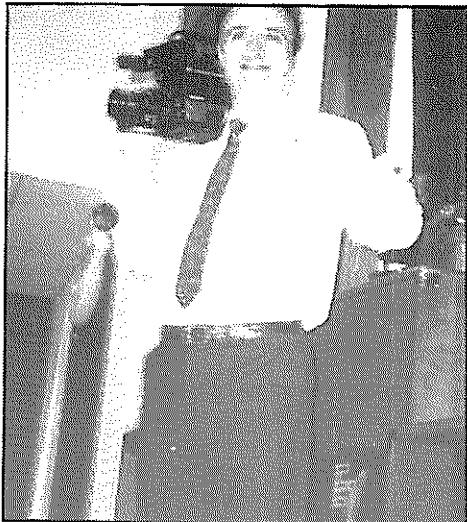
★ Η Ένωση Ευρυτάνων Αμερικής πραγματοποίησε το 47ο Συνέδριο πέρσι τον Ιούνιο στο Roanoke Vga. Πρόεδρος εξελέγη ο κ. Γεώργιος Νταής. Το 48ο Συνέδριο ίσως θα γίνει φέτος τον Ιούνιο στην πόλη Ashville της Βόρειας Καρολίνας. Το έτος 1994 προγραμματίζεται να γίνει πανηγυρικό Συνέδριο για τη συμπλήρωση μισού αιώνα από την ίδρυση του «ΒΕΛΟΥΧΙΟΥ» της Αμερικής.

**

★ Στις 3 Νοεμβρίου 1991 στο Winston Salem της Βόρειας Καρολίνας πραγματοποιήθηκε ο επήσιος χορός του Συλλόγου Μεγαλοχωριτών της Αμερικής. Όλα τα μηνύματα που φτάνουν στη Φωνή του Χωριού μιλούν για μεγάλη επιτυχία της χοροεστερίδας. Παραβρέθηκαν πολλοί χωριανοί και φίλοι του χωριού που πήγαν από μεγάλες αποστάσεις για να διασκεδάσουν ανάμεσα σε φίλους και συγγενείς.

**

★ Ο Ελληνοαυστραλιανός Προοδευτικός Σύλλογος Αθηνών «Greek-Australian Progressive Association» που λειτουργεί από πολλά χρόνια στην Αθήνα, στις 12 Απριλίου είχε συγκέντρωση των μελών του. Στην συγκέντρωση αυτή παραβρέθηκαν περίπου χίλια άτομα Ελληνοαυστραλών επαναπατρισμένων. Σκοπός ήταν να συζητηθούν τα καυτά ζητήματα των διακρατικών συμβάσεων για τις συντάξεις και την ασφαλιστική κάλυψη των παλιννοστούντων. Στην συγκέντρωση μίλησε ο βουλευτής Κορινθίας κύριος Ποτήρης, και εκπρόσωπος του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών.

Ο Γεώργιος Χαρ. Αραπογιάννης στο χορό του Συλλόγου Μεγαλοχωριτών Η.Π.Α. αποθανάτιζε τις ευχάριστες στιγμές με το video.

Φωτογραφία από το χορό του Συλλόγου Μεγαλοχωριτών Αμερικής που έγινε στο WINSTON SALEM N.C. στις 3 Νοεμβρίου 1991. Διακρίνονται πολλοί χωριανοί μας.

★ Στις 22 Μαρτίου 1991 στο Πνευματικό Κέντρο Ρουμελιώτών έγινε η γενική συνέλευση της Πανευρυτανικής Ένωσης. Ακολούθησε ψηφοφορία για την ανάδειξη νέου Δ.Σ. Το νέο Δ.Σ. έγινε σώμα ως εξής: Πρόεδρος Παν. Κωστοπαναγώτης, Αντιπρόεδρος Δ. Ευαγγελοδήμος, Γεν. Γραμμ. Ιωάν. Ζούμπος και Ταμίας Στέφ. Βασιλόπουλος.

**

★ Έγιναν και φέτος στην Αθήνα και το Καρπενήσι οι καθιερωμένες τελετές για την απονομή των χρηματικών βραβείων σε Ευρυτάνες φοιτητές και μαθητές Λυκείων και Γυμνασίων. Η βράβευση γίνεται από την Ένωση Ευρυτάνων Αμερικής το «Βελούχι» και από εισφορές Ευρύτανικών Συλλόγων στην Ελλάδα.

**

★ Πέρασαν κιόλας σχεδόν δυο χρόνια από τη μέρα που έφυγε από κοντά μας η αλησμόνητη Ξένη Ν. Καρβέλη. Άφησε όμως πίσω της αληθινά δείγματα δυναμισμού και ψυχικής μεγαλοσύνης που μαζί με την ωραία της μνήμη ποτέ δεν θα χαθούν.

★ Η εθελοντική ομάδα των Ευρυτάνων γιατρών που ζούνε στην Αθήνα συνέχισε και φέτος τις δωρεάν εξετάσεις σε Ευρυτάνες χωρικούς επισκεπτόμενοι απομακρυσμένα χωριά του νομού μας. Στην ομάδα συμμετέχουν και τρεις χωριανοί μας γιατροί. Οι κ.κ. Ν. Καρβέλης, Α. Κοντομέρκος και Κ. Πριτσιόλας.

**

★ Στις 16 Μαΐου 1992, στα γραφεία της Πανευρυτανικής Ένωσης στην Αθήνα, συνήλθε η Επιτροπή Υποτροφιών με πρόεδρο τον κ. Παν. Κωστοπαναγώτη για την επιλογή των Ευρυτάνων φοιτητών που θα πάρουν χρηματικό βραβείο που παρέχει η Ένωση Ευρυτάνων Αμερικής και οι Ευρυτανικοί Σύλλογοι στην Ελλάδα.

**

★ Για τα χρηματικά βραβεία (υποτροφίες) 1992 που παρέχονται από την Ένωση Ευρυτάνων Αμερικής το «Βελούχι» για φοιτητές που γεννήθηκαν στην Ευρυτανία αιτήσεις γίνονται δεκτές από τα μέλη της Επιτροπής. Τηλέφωνα: κ. Π. Κωστοπαναγώτη 2522966, κ. Β. Τριχιά 2522966, πρωτοπρ. Κ. Βαστάκη 8227845, και κ. Γ. Σταυράκη 8042401.

Ο Γιάννης Ν. Ζυγιάρης με τον Δημ. Π. Μακρυγιάννη. Φωτ. στο Λαογραφικό Μουσείο του Μεγάλου Χωριού. Σεπτέμβριος 1991.

★ Σύντομα αρχίζει η λειτουργία του Γηροκομείου στο Καρπενήσι. Έγινε πρόσληψη επιστημονικού και βοηθητικού προσωπικού που ανέρχεται σε αριθμό περίπου 59 άτομα. Οι ομογενείς της Αμερικής είναι από τους πρώτους που βοήθησαν οικονομικά για την ανέγερση του Γηροκομείου με 150 χιλιάδες δολάρια.

**

★ Η ΕΟΚ στην προσπάθειά της για την αναβάθμιση των σπουδών στις χώρες-μέλη της έχει καταρτίσει προγράμματα πανεπιστημιακών σπουδών που φέρουν το συμβολικό όνομα ERASMUS στη μνήμη του Ολλανδού παιδαγωγού Έρασμος. Γίνονται δεκτοί φοιτητές των Α.Ε.Ι. και πτυχιούχοι. Χρηματοδοτούνται από την ΕΟΚ και το Ι.Κ.Υ. και η διάρκεια των σπουδών είναι έξι μήνες. Ο χρόνος φοίτησης σε Ευρωπαϊκά Α.Ε.Ι. συνυπολογίζεται και προστίθεται για χορήγηση του πτυχίου. Οι υποψήφιοι θυμεπει να γνωρίζουν άπταιστα μία γλώσσα της ΕΟΚ, αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά.

Οι Ευρυτάνες καθηγητές στα Α.Ε.Ι. της χώρας είναι πρόθυμοι να σας βοηθήσουν προκειμένου να επιλέξετε τον τομέα που θέλετε να συμμετέχετε. Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στην ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ στον κ. Π. Κωστοπαναγιώτη, τηλ. 8022255 και κ. Ι. Υφαντόπουλο, τηλ. 6813289.

**

Ο Γιάννης Ν. Ζυγιάρης φωτογραφημένος στην Πνευματική Στέγη του Μεγάλου Χωριού, όταν μαζί με τη σύζυγό του το επισκεύτηκε πέρσι στην Ελλάδα.

Ο Δημ. Μακρυγιάννης και ο γράφων, όταν ο πρώτος επισκεύτηκε την Ελλάδα, Σεπτέμβριος 1991.

Σ' ΕΝΑ ΒΟΥΝΟ ΤΗΣ ΡΟΥΜΕΛΗΣ

Σ' ένα βουνό της Ρούμελης
Ψηλά στην Καλιακούδα
στην εκκλησιά της Παναγιάς
άναψα μια λαμπτάδα
στη μνήμη των ηρώων της
από αγριολούλουδα
γι' αυτούς που πολεμήσανε
κι ἀφήσαν τα κορμιά τους
και την πταληκαριά τους.

Μα δταν σχολάει η εκκλησιά
αρχίζει πανηγύρι
έτσι τιμάν στη Ρούμελη
της λεβεντιάς τ' ασκέρια.

Βουίζουν τα φαράγγια της
με κλέφτικα τραγούδια
με του Μητρούκη το βιολί
του Φώτη τη φλοιγέρα
και τα κλαρίνα να σκορπάν
τους ήχους στον αέρα.

Αρχίζοντας με κλέφτικα
από τη Σαμαρίνα
τη μάχη στα Κοκάλια
κι εκείνη του Μικρού Χωριού
ας τα θυμούνται οι τωρινοί
είτε είναι νιές και νέοι
πως αν ζουν ελεύθερα
σ' αυτούς να το χρωστάνε.

ΑΝΔΡΕΑΣ Δ. ΣΙΤΑΡΑΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Συνεχίστηκε για τέταρτη χρονιά και φέτος με μεγάλη επιτυχία η Πολιτιστική Εβδομάδα στο Μεγάλο Χωριό. Η συμμετοχή στους αγώνες δρόμου, τάβλι, σκάκι, ποδόσφαιρο, παιδικούς διαγωνισμούς και στις βραδιές του Θεάτρου Σκιών ήταν πέραν και των φιλοδοξιών μας. Τελειώνοντας με την βραδιά των απονομών στους νικητές, ο γράφων δεν παρέλειψε να ευχαριστήσει τους συνεργάτες του κ.κ. Νίκο Βλάχο, Γρηγόρη Λιάππη, Μαίρη Καλλιάνη και Αλέκο Καλοζούμη που βοήθησαν πολύ, ώστε να πραγματοποιηθεί η δλη διοργάνωση. Στη συνέχεια, ευχαρίστησε την Αστυνομία του Μεγάλου Χωριού, το Νοσοκομείο Καρπενησίου, τους γιατρούς κ.κ. Μπάμπη Ντούμα και Νίκο Κοντοθανάση, το Ράδιο Καρπενήσι και Ράδιο Ευρυτανία, τον κ. Κώστα Μπακατσιά, Ελένη Ντούμα, Νότα Καλοζούμη, Γιάννη Γαβρίλη, Γιάννη Γιαννακόπουλο, Γιάννη Πρωτονοτάριο, Αλέκο Καρβέλη, και τέλος δλους τους αθλητές, τις ομάδες και όσους συμμετείχαν στις εκδηλώσεις μας. Συνεχίζοντας αναφέρθηκε στα περιορισμένα οικονομικά έσοδα του Συνδέσμου μας, που παρ' όλα αυτά μπόρεσε με την συνεργασία της Κοινότητας και την δική σας συμπαράσταση να διοργανώσει και φέτος την πολιτιστική μας εβδομάδα. 'Οσες πόρτες και αν χτυπήσαμε για οικονομική ενίσχυση τις βρήκαμε κλειστές αλλά ας είναι, ίσως μας έδωσαν την ευκαιρία να καταλάβουμε ότι όπου υπάρχει αγάπη και θέληση όλα θα γίνονται. Εμείς οι Μεγαλοχωρίτες και αγάπη και θέληση και δύναμη αποδείχθηκε ότι έχουμε. Τελειώνοντας, ζήτησε από τον παρευρισκόμενους να κάνουν μια ευχή, το Μεγάλο Χωριό μέσω της Πολιτιστικής Εβδομάδος ας γίνει ο πρώτος κρίκος της αλυσίδας που θα ενώσει τα χωριά της Ποταμιάς.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΚΑΛΛΙΑΝΗΣ

Όλοι έτοιμοι πριν την εκκίνηση του αγώνα δρόμου 5.000 μ.

Μίνι δρόμος 500 μ. Αφετηρία

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΓΩΝΩΝ

ΔΡΟΜΟΣ 5.000 μ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΑΝΔΡΩΝ:

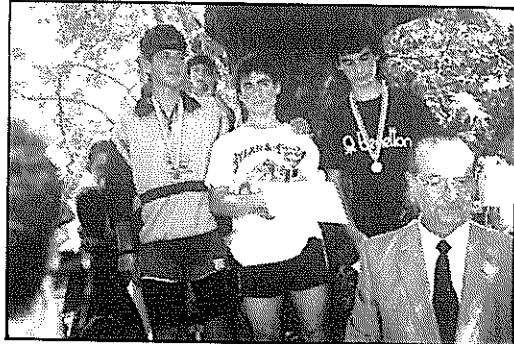
Ντζαμάρας Δημήτρ. 19',15", Τσούτσουρας Νικ. 21',53", Ζηνέλης Θεόδ. 22',47".

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΦΗΒΩΝ:

Λιάππης Νικ. 23',12", Ζηνέλης Κων. 23',28", Λαμπρόπουλος Νικ. 24',30".

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΙΔΩΝ:

Πριόδηλος Γεώργ. 23',20", Μπαρλαμπάς Ιωάν. 26',47", Ζαγκότσης Γεώργ. 27',52".

Απονομή μεταλλίων στους νικητές αγώνα δρόμου 5.000 μ. κατηγορία ανδρών.

Απονομή μεταλλίων στους νικητές αγώνα δρόμου κατηγορίας Εφήβων 5.000 μ.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ:

Δουλαβέρη Παναγιώτα 31',10", Κατσαρού Ελένη 33',15", Μακρυπούλια Ματίνα 35',17".

ΜΙΝΙ ΔΡΟΜΟΣ 500 μ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΜΠΑΙΔΩΝ:

Γαβριήλης Θεόδωρος, Θεοφίλου Σταύρος, Χολης Παναγιώτης.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΟΡΑΣΙΔΩΝ:

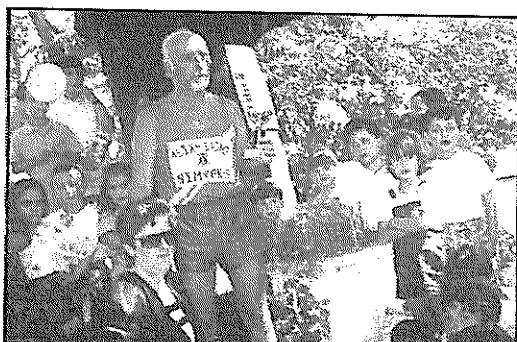
Άσου Σταυρούλα, Λιάπη Βιβή, Βλόχου Κατερίνα.

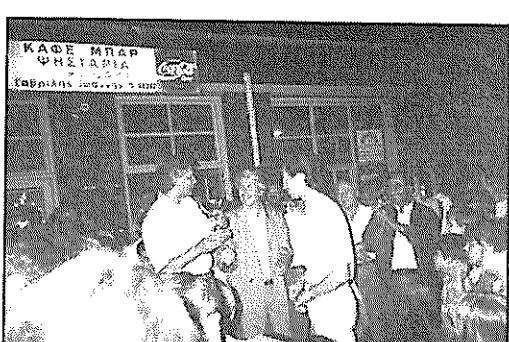
Απονομή μεταλλίων στις νικήτριες αγώνα δρόμου 5.000 μ. κατηγορίας γυναικών.

Απονομή μεταλλίων στους νικητές αγώνα δρόμου 5.000 μ. κατηγορίας παιδών.

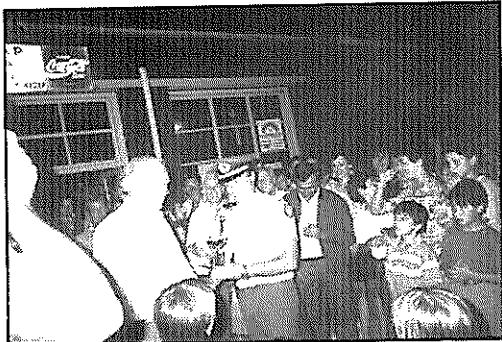
Απονομή κυπέλου στον μεγαλύτερο συμμετέχοντα αθλητή κ. Παπαδόπουλο από την σύμβουλο κ. Μ. Καλλιάνη.

Απονομή κυπέλου στην νικήτρια ομάδα ποδοσφαιρίου «ΛΑΓΚΑΔΙΑ» από τον διεθνή μπασκετμπολίστα κ. Κόντο.

ΤΟΥΡΝΟΥΑ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ

Συμμετείχαν οι ομάδες: Μικρού Χωριού, Σελλά, Κλαψί, Λαγκαδιά, Παλαιοκάτουνο, Μεγάλου Χωριού. Στον τελικό έφθασαν μετά από μαραθώνιο επτά ημερών οι ομάδες Μικρού Χωριού και Λαγκαδιά, δύπον νικήτρια ομάδα αναδείχθηκε η Λαγκαδιά κατακτώντας έτσι και το κύπελο που για πρώτη φορά φεύγει από το Μεγάλο Χωριό.

Απονομή κυπέλου στο νικητή στο τάβλι κ. Β. Γαβρίλη από τον αστυνόμο κ. Παπαρούπα.

Απονομή βραβείου στην Μ. Μακριπούλια για την καλύτερη έκθεση των παιδιών που διαγωνίστηκαν από την κ. Ε. Ντούμα.

ΤΟΥΡΝΟΥΑ ΤΑΒΛΙΟΥ

Με τη συμμετοχή 36 παικτών έγινε το τουρνουά, δύπον νικητής αναδείχθηκε ο κ. Βασ. Γαβρίλης νικώντας στον τελικό τον μεγάλο συμπαίκτη του κ. Γεώργ. Καλύβα.

Βραδιά μακαρονάδας... Νικητής; Βρέστε τον!...

ΤΟΥΡΝΟΥΑ ΣΚΑΚΙΟΥ

Έλαβαν μέρος 30 παικτές όλων των ηλικιών, όπου νικητής αναδείχθηκε ο κ. Ανδρ. Σταθόπουλος, ο οποίος ήταν και το φαβορί των αγώνων συνεχίζοντας έτσι για τρίτη φορά την παράδοση που τον θέλει να κρατάει το κύπελο στο Μεγάλο Χωριό.

ΦΙΛ. ΚΑΛΛΙΑΝΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ 1992

Για πέμπτη χρονιά συνεχίστηκε η πολιτιστική μας εβδομάδα στο Μεγάλο Χωριό. Ο Σύνδεσμος Μεγαλοχωριτών η «ΑΓΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ» πραγματοποίησε και φέτος την εκδήλωση αυτή παρ' όλο που αντιμετώπισε ορισμένες οικονομικές και τεχνικές δυσκολίες.

Τα αποτελέσματα των αγώνων έχουν ως εξής:

1) Αγώνες δρόμου: 5.000 μ. ανδρών

- 1ος Τάκης Ντζαμάρας 18'.40"
- 2ος Κώστας Ζηνέλης 21'.43"
- 3ος Θεόδωρος Ζηνέλης 21'.58"

ΓΥΝΑΙΚΩΝ

- 1η Γεωργία Μανέλα 27'.12"
- 2η Ελένη Τραγούλια 29'.53"
- 3η Αικατερίνη Μακρυπούλια 30'.30"

Κατηγορία ετών 9 - 11

- 1ος Ξενοφών Παπαστάθης 24'.26"
- 2ος Θεόφιλος Ζαχαρόπουλος 24'.29"
- 3ος Ιωάννης Μπαρλαμπάς 25'.40"

Κατηγορία 12 - 16 ετών

- 1ος Γεώργιος Πριόβολος 22'.06"
- 2ος Ιωάννης Μαντζιούτας 22'.15"
- 3ος Τάσος Ζήσιμος 22'.18"

MINI ΔΡΟΜΟΣ

ΠΑΙΔΩΝ

- 1ος Θεόδωρος Γαβρίλης
- 2ος Παναγιώτης Χολής
- 3ος Δημήτρης Αναγνωστόπουλος

ΚΟΡΑΣΙΔΩΝ

- 1η Σταυρ. Τάσιου
- 2η Μαρία Βαστάκη
- 3η Κυρ. Μπαρλαμπά

2) ΑΓΩΝΕΣ ΣΚΑΚΙΟΥ: Νικητής ανεδείχθη ο κ. Σακαλής από το Μικρό Χωριό.

3) ΑΓΩΝΕΣ ΤΑΒΛΙΟΥ: Νικητής ανεδείχθη ο κ. Αναγνώστου από το Κορωπί Αττικής

Η Ομοσπονδία Ευρυτανικών Συλλόγων εβράβευσε τους νικητάς των τριών πρώτων κατηγοριών με χρηματικά ποσά και φιλοξενία σε Αθηναϊκό ξενοδοχείο μία εβδομάδα. Για την χειρονομία τους αυτή ο Σύνδεσμος τους ευχαριστεί και εύχεται να τους μιμηθούν και άλλοι.

Με την παρουσία τους ετίμησαν την Πολιτιστική μας εβδομάδα η Υπουργός παρά τω Πρωθυπουργώ κ. Ντόρα Μπακογιάννη, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καρπενησίου κ. Νικόλαος, ο Αστ. Διευ/ντής Καρπενησίου κ. Δημάκης και άλλοι επίσημοι.

Λόγω πληθώρας ύλης, εκτενές ρεπορτάζ και φωτογραφικό υλικό, στο επόμενο τεύχος.

ΜΑΙΡΗ ΜΠΟΥΡΝΑΖΟΥ - ΚΑΛΛΙΑΝΗ

Η ΣΚΗΝΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΝ

ΘΕΡΙΝΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΤΕΧΝΗΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

Στα πλαίσια των πολιτιστικών εκδηλώσεων λειτουργησε στην Πνευματική Στέγη και η «Θερινή Ακαδημία Τέχνης για παιδιά». Οργανώθηκε από τη «Σκηνή των Παραμυθιών» διαγωνισμός για τη συγγραφή «μιας ιστορίας με λέξεις» και με τον περιορισμό που αναφέρει ο τίτλος: «Ποιος θα γράψει την πιο όμορφη ιστορία με τις παραπάνω λέξεις?».

To πρώτο βραβείο κέρδισε η MATINA MAKRUPOUΛΙΑ.

Περιπέτεια κατά τη διάρκεια του θερισμού

Μια φορά και έναν καιρό, πριν πάρα πολλά χρόνια, υπήρχε μια παρέα πέντε παιδιών που ήταν πάρα πολύ καλοί φίλοι. Μια μέρα, λοιπόν, αποφάσισαν να επισκεφθούν μια σπηλιά. Κατά τη διάρκεια της διαδρομής δύοι θαύμασαν τη γαλάζια θάλασσα και το κρυστάλλινο νερό της. Τα ψάρια έμοιαζαν να τους χαιρετούσαν καθώς πλησιάζαν δύο και πιο κοντά. Η σπηλιά βρισκόταν μέσα σε ένα μαγεμένο δάσος και το μικρότερο παιδί της παρέας, η Άννα, ήταν πάρα πολύ γοητευμένη από τα διάφορα χρώματα των λουλουδιών. Καθώς εισχωρούσαν δύο και πιο μέσα στο δάσος είδαν ένα σπίτι. Ήταν μια καλύβα και πάνω στην πόρτα υπήρχε ένα μόνημα που έλεγε: «Πήγαινε στον αχυρώνα και ψάξε μέσα στα στάχυα· εκεί θα βρεις πολλά». Τα πέντε παιδιά δεν καταλάβαιναν τι σήμαινε αυτό το μυστηριώδες μόνημα. Αποφάσισαν, όμως, να κάνουν όπως έλεγε το μόνημα. Πήγαν στον αχυρώνα και άρχισαν να ψάχνουν. Ξαφνικά ένα αγόρι της παρέας είπε: «Κοιτάξτε τι βρ...! Ένα κουτί! Αλήθεια, τι να περιέχει μέσα;» Όλα τα παιδιά μαζεύτηκαν γύρω του και ολα τον παρακάλεσαν να το ανοίξει. Το αγόρι με τρεμάμενα χέρια άνοιξε το κουτί και είδε ότι υπήρχε ένα σημείωμα με τρεις λέξεις: ΑΜΜΟΥΔΙΑ - ΣΠΙΛΙΑ - ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ. Ο Νίκος, το μεγαλύτερο παιδί της παρέας, σκέφτηκε ότι η σπηλιά αναφερόταν σ' αυτήν που σίγουρα θα επισκέφτονταν. «Όταν ανήγγειλε την άποψή του στους υπόλοιπους, δύοι συμφώνησαν ότι αυτό θα ήταν το σωστότερο. Φύγαν για να πάνε να ψάξουν για τη σπηλιά. Μόλις μπήκαν μέσα, παρατήρησαν ότι στα τοιχώματά της υπήρχαν διάφορα σχέδια και ζωγραφιές. Υπήρχαν επίσης και βέλη που τους έδειχναν να προχωρήσουν δύο και πιο μέσα. Καθώς περπατούσαν, έβλεπαν ζωγραφισμένα χέρια, νεράδες, αστέρια, καράβια, ήλιους και φωτιές. Καθώς έφτασαν στο τέλος της σπηλιάς είδαν ότι υπήρχε μια σκάλα. Χωρίς να διστάσουν την κατέβηκαν, αν και η Άννα φοβόταν. «Ένας Θεός ξέρει πού θα καταλήξουμε», είπε η Κατερίνα. «Όταν έφτασαν στο τέλος της σκάλας, είδαν ότι υπήρχαν δύο διάδρομοι. «Είμαστε σε πραγματικό λαβύρινθο. Αν δεν πάρουμε το σωστό δρόμο είναι σίγουρο ότι θα χαθούμε», είπε ο Νίκος. «Όχι, δεν πρόκειται να χαθούμε», είπε η Άννα. «Κοίτα, Νίκο. Σε αυτόν το διάδρομο υπάρχουν βέλη. Είμαι σίγουρη ότι θα πρέπει να ακολουθήσουμε αυτόν εδώ». «Σίγουρα έχεις δίκιο, αλλά ξέρετε ότι τα παιχνίδια θα πάρουν τέλος. Δεν ξέρετε πόσο επικινδύνα είναι εδώ πέρα. Αν ακούστε την κραυγή μιας κουκουβάγιας, βγάλετε μια μικρή κραυγή», τους πληροφόρησε ο Νίκος. Κάπου μακριά είδαν μια λάμψη που τους τύφλωνε τα μάτια. «Ας προχωρήσουμε. Κάτι συμβαίνει εδώ πέρα», είπε ο Πέτρος, ένα άλλο αγόρι της παρέας. «Αυτό φαίνεται συναρπαστικό!» Προχώρησαν πιο μέσα και είδαν ότι σε ένα κοίλωμα της σπηλιάς υπήρχαν διάφορα αγάλματα και δύλια ήταν χρυσα. Πολλά από αυτά παρουσίαζαν ένα δελφίνι, μια νεράιδα, έναν άγγελο και ένα θρησκευτικό αγάλμα της θεότητας της θερινής θεοποιίας. Πάση μορφή ήταν εδώ πέρα. Αν ακούστε την κραυγή μιας κουκουβάγιας, βγάλετε μια μικρή κραυγή», είπε ο Νίκος. Κάπου μακριά είδαν μια λάμψη που τα μάτια του ήταν από ρουμπίνια. «Παιδιά, μυρίζομαι λαθρεμπόριο», τους είπε ο Νίκος. «Κάτι συμβαίνει, που εμείς δεν μπορούμε να το λύσουμε». «Αφού υπάρχει λαθρεμπόριο γιατί να μην ειδοποιήσουμε την αστυνομία;» είπε η Κατερίνα. «Σαν να έχεις δίκιο», είπε ο Χρήστος, ένα από τα παιδιά. «Αν θέλετε, μπορώ να πάω να ειδοποιήσω εγώ. Ξέρω ότι όπως περνούσαμε για να έρθουμε στη σπηλιά, είδα ένα πανδοχείο. Θα πάω να τηλεφωνήσω στην αστυνομία. Δεν θα αργήσω». «Αχ! Μόνο μην ξεχάσεις να πάρεις μερικά σάντουιτς. Από την μεγάλη μας πεζοπορία, η κοιλιά μου γουργουρίζει», του θύμισε η Άννα. «Και επίσης, μην αναφέρεις λέξη από τα χρυσά αγάλματα. Πρέπει να το κρατήσεις μυστικό», τον διέταξε ο Νίκος. Μισή ώρα αργότερα τα παιδιά άκουσαν πατήματα. Ο Νίκος σκέφτηκε ότι ίσως να ήταν ο Χρήστος και οι αστυνομικοί. Και πραγματικά ήταν! Ήταν τόσο χαρούμενος που ξύπνησε την Άννα, που είχε αποκοιμηθεί γιατί ήταν κουρασμένη

και εξαντλημένη. Όταν τα παιδιά είπαν την ιστορία τους στους αστυνομικούς, τα παιδιά έφυγαν με τα περιπολικά και έφθασαν στα σπίτια τους σώα, γεμάτα έξαψη, να πουν στη μητέρα τους την περιπέτειά τους. Σίγουρα αυτό ήταν το καλύτερο καλοκαίρι που πέρασε η παρέα των πέντε φίλων!

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Πολλές οι συναντήσεις της επιτροπής του Λαογραφικού Μουσείου πριν από τον Ιούλιο του 1991 για το πώς θα στήσουμε και διοργανώσουμε το Μουσείο του χωριού μας, ώστε να είναι έτοιμο στα εγκαίνια. Η επιτροπή του Λαογραφικού Μουσείου αποτελείται από τους Νίκο Καρβέλη, Πρόεδρο του Συνδέσμου, την Σύμβουλο κ. Μαίρη Καλλιάνη, τον Τάσο Κοντομέρκο, τον Φίλιππο Καλλιάνη και την Βιργινία Ματσέλη (Λαογράφο). Βέβαια, ευχή της επιτροπής να πλαισιωθεί από φίλους που θα αγαπήσουν το έργο αυτό. Μπορώ να πω ότι είναι το σπουδαιότερο της τελευταίας πενταετίας μαζί με την πολιτιστική εβδομάδα.

Είναι το στολίδι του Μεγάλου Χωριού, αλλά και της Ευρυτανίας, και αυτό το απέδειξε με την προσέλευσή του ο κόσμος ο μη ντόπιος.

Μέσα σε μία εβδομάδα, η Βιργινία, ο Φίλιππος γύρισαν από σπίτι σε σπίτι στο χωριό και μάζεψαν όλες τις προσφορές των Μεγαλοχωριτών, σε παλαιά αντικείμενα που έχουν κάποια ιστορική αξία. Κατόπιν, στην Πνευματική Στέγη είναμε στήσει το εργαστήρι μας, όπου κάναμε τη συντήρηση των αντικειμένων και την καταγραφή τους με απόδειξη στους δωρητές. Μας βοήθησαν σε ότι μπόρεσαν οι κ.κ. Η. Καρίπης και Μ. Μανθόπουλος. Ήτσι, μέσα σε μια εβδομάδα είχαμε στήσει το Μουσείο. Βέβαια, έχει ελλείψεις πολλές, αλλά πιστεύουμε στην προσφορά την δική σας και ελπίζουμε ότι σύντομα θα το δούμε όλοι έτοιμο, στολίδι της Ευρυτανίας. Από αυτή τη στήλη, η Επιτροπή ευχαριστεί όσους προσέφεραν αντικείμενα, σε κάποιο επόμενο τεύχος θα γράψουμε τα ονόματα όσων προσέφεραν ένα μικρό λιθαράκι για το Μουσείο. Στο Μουσείο λειτουργεί και πωλητήριο για όσους θέλουν να προσφέρουν κάτι από το Μεγάλο Χωριό σε φίλους τους και συνάμα να βοηθήσουν το έργο.

ΜΑΙΡΗ ΜΠΟΥΡΝΑΖΟΥ-ΚΑΛΛΙΑΝΗ

Λίγη ξεκούραση πριν συνεχίσουμε.

Άποψη του πωλητηρίου μας στο χώρο του Μουσείου.

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Πολιτιστική Εβδομάδα 1991

Κυριακή 4 Αυγούστου 1991. Σημαντική ημέρα για το Μεγάλο Χωριό και όχι μόνο. Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις βρίσκονται σε πλήρη εξέλιξη και η ημέρα αυτή είναι κατά βάση αφιερωμένη στα εγκαίνια του νεοϊδρυθέντος Λαογραφικού Μουσείου.

Σύσσωμο το Μεγάλο Χωριό παρόν, παρόντες επίσης κάτοικοι άλλων χωριών και εκπρόσωποι τοπικών συλλόγων. Επίσης, εκπρόσωποι της πόλεως του Καρπενησίου καθώς και των αρχών του Νομού. Ακόμη παρόντες και πολλοί φίλοι που ήλθαν ειδικά για την ημέρα και για δύσα και δύτι τους θυμούει και θέλουν να νιώσουν ότι ξαναζωντανεύει... Ανάμεσά τους ο καλός φίλος και ένθερμος συμπαραστάτης του χωριού και του Συνδέσμου, βουλευτής Α' Αθηνών, συμπατριώτης μας, κ. Κώστας Σαψάλης με τη σύζυγό του Τίνα.

Θεού ἀρέξασθε. Η ημέρα ζεκίνησε με την Αρχιερατική Θεία Λειτουργία στον Ι. Ν. Αγίας Παρασκευής χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καρπενησίου κ.κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ, που πάντοτε διαθέτει με πολὺ αγάπη τον πολύτιμο πράγματι χρόνο του για να παράσχει την ευλογία του και να τιμήσει το χωριό μας, το Σύνδεσμο και τα έργα τους.

Παρών και ο αιδ. κ. Κων/νος Δ. Βαστάκης. Καλύτερα θα λέγαμε: πανταχού παρών.

Μέσα σε ιδιαίτερα τελετουργική ατμόσφαιρα, η Θεία Λειτουργία τελείωσε με το προκαθορισμένο μνημόδυνο των ιερέων των καταγομένων από το Μεγάλο Χωριό ή που υπηρέτησαν σ' αυτό.

Στην Πνευματική Στέγη του Συνδέσμου συνεχίστηκε το εορταστικό πρόγραμμα της ημέρας με κύριο ομιλητή τον κ. Κ. Δ. Βαστάκη, ο οποίος παρουσίασε την εμπνευσμένη εντυπωσιακά προσεγμένη διάλεξή του με θέμα:

Αρχικά, ο Πρόεδρος του Συνδέσμου, ιατρός κ. Ν. Α. Καρβέλης, ιδιαίτερα συγκινημένος, προσφώνησε τους παρευρισκομένους, τους ευχαρίστησε για την παρουσία τους και αναφέρθηκε για λίγο στους σκοπούς και το νόημα της ιδρύσεως και λειτουργίας του Λαογραφικού Μουσείου, καθώς και στους αφανείς συντελεστές του.

Ακολούθησε η παρουσίαση του ομιλητή της ημέρας και η, όπως προαναφέρθηκε, εμπνευσμένη διάλεξη που κυριολεκτικά καθήλωσε το ακροατήριο.

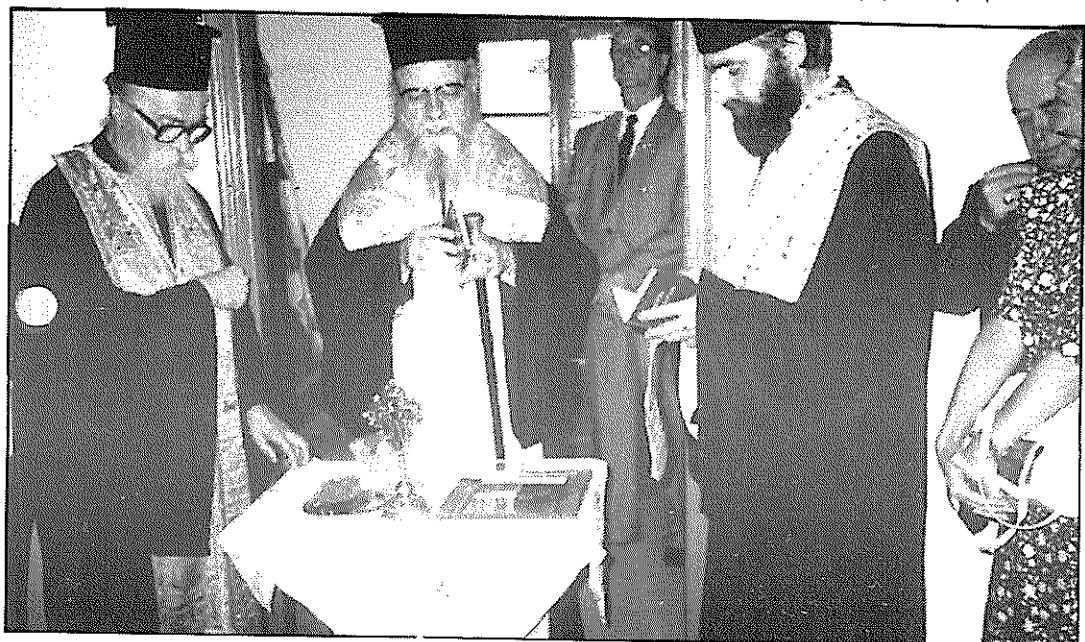

Ο Πρόεδρος του Συνδέσμου κατά την προσφώνησή του. Παρίστανται και συμπαρίστανται ο Σεβ. Μητροπολίτης Καρπενησίου Νικόλαος και ο π. Κ. Δ. Βαστάκης.

Ο κύριος ομιλητής της ημέρας π. Κ. Δ. Βαστάκης στο βήμα υπό την άγρυπνο παρουσία και προστασία του Σεβ. Μητροπολίτου.

Ο σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καρπενησίου κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ, αφού συνεχάρει τον ομιλητή για την εξαίρετη παρουσίαση αλλά και για την εκλογή του θέματος, συνέστησε να δημοσιευθεί το κείμενο, θεωρώντας το ως πολύτιμο ιστορικό ντοκουμέντο που πρέπει να διασωθεί και να διαδοθεί*. Ακολούθως, απηνόθινε θεόπνευστο παραινετικό λόγο προς τους παρόντες και ιδιαίτερα προς τους Μεγαλοχωρίτες και προχώρησε μαζί με τον π. Κ. Δ. Βαστάκη στην τελετή του εγκαινιασμού του Λαογραφικού Μουσείου που στεγάζεται στις αίθουσες του α' ορόφου της Πνευματικής Στέγης μαζί με τη Λαϊκή βιβλιοθήκη.

Η ώρα των εγκαινιείων από τον Σεβ. Μητροπολίτη και τον π. Κ. Β. Βαστάκη.

Παρά το γεγονός ότι όπως έγραφε και το πληροφοριακό σημείωμα που μοιράστηκε, επρόκειτο για προσωρινή παρουσίαση των εκθεμάτων και όχι για την τελική μορφή του, δύοι ανεξαιρέτως οι επισκέπτες εκφράσθηκαν με ενθουσιασμό για το έργο που γίνεται και ευχήθηκαν κάθε μελλοντική επιτυχία, δηλώνοντας και την επιθυμία τους να συμβάλλουν σ' αυτό. Οι καταγραφές στο Βιβλίο Εντυπώσεων που άνοιξε την ημέρα του εγκαινιασμού είναι ενδεικτικές της ανταπόκρισης που είχε και έχει η προσπάθεια αυτή.

'Οσο διαρκούσε η ξενάγηση στις αίθουσες του Μουσείου, η Πολιτιστική Επιτροπή με θαυμαστή ταχύτητα μετέτρεψε την αίθουσα διαλέξεως σε αίθουσα δεξιάσεως και έδωσε την ευκαιρία σε όλους τους παρόντες να ξεκουραστούν και να απολαύσουν ένα πλούσιο σαρακοστιανό γεύμα που παρέθεσαν ο Σύνδεσμος και η Κοινότητα του Μεγάλου Χωριού.

Στα εγκαίνια ο βουλευτής Αθηνών κ. Σαψάλης και ο Πρόεδρος της Κοινότητας Μεγάλου Χωριού κ. Χάσκος.

Η ώρα των εγκαινιών. Διακρίνεται η κ. Τίνα Κ. Σαψάλη μεταξύ των κ.κ. Θ. Γαβρίλη και Γ. Δασκαλάκη.

Εγκαίνια Λαογραφικού Μουσείου. Άποψη από την κατάμεστη αίθουσα κατά τη διάλεξη. Στην πρώτη σειρά ο βουλευτής Α' Αθηνών συμπατριώτης μας κ. Κ. Σαψάλης και η σύζυγός του δίπλα στον Πρόεδρο του Συνδέσμου και τον Αστυνόμο Μεγάλου Χωριού.

Με τις ευχές του Σεβασμιώτατου και την αποχώρηση των παρευρισκομένων αργά το μεσημέρι έκλεισε το εορταστικό πρόγραμμα.

Η 4 Αυγούστου 1991 καταγράφηκε πλέον στις ημερομηνίες σταθμούς για το Σύνδεσμο και την κοινότητά μας.

Τα συγχαρητήρια δόθηκαν απλόχερα σε παρόντες και απόντες συντελεστές της καθόλα αξιόλογης προσπάθειας. Μαζί όμως δόθηκε και το μήνυμα: «το φυλάξαι τα αγαθά χαλεπότερον του κτίσασθαι».

ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΙΚΑ

Ανταπόκριση από το Μεγάλο Χωριό

Ευχαριστήρια

Ο πρόεδρος και τα μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου μαζί με τους κατοίκους του Μεγάλου Χωριού ευχαριστούν:

1. Τον ιατρό κ. Τάσο Κοντομέρκο που έδωσε για την καθαριότητα του χωριού 25.000 δρχ.

2. Τον κ. Σίμο Ευσταθιάδη που έδωσε πέντε βαρέλια για την αποκομιδή απορριμάτων.

3. Τους αδελφούς Σταύρο και Ιωάννη Συγιάρη που παραχώρησαν 1 1/2 στρέμμα αγρού στη θέση «Τόρνος» για την επέκταση του Νεκροταφείου.

4. Τους αδελφούς Γιώργο, Κώστα και Θανάση Κοτρώνη που έδωσαν αντί του συμβολικού ποσού 150.000 δρχ. αγρό 1 στρέμματος στη θέση «Τόρνος» επίσης για την επέκταση του Νεκροταφείου.

5. Τους κληρονόμους του Εθνομάρτυρα π. Δημήτρη Βαστάκη για τις μυλόπετρες που προσέφεραν από τον παλαιό μύλο. Θα χρησιμοποιηθούν στον καινούργιο μύλο που πρόκειται να αναγερθεί από την Κοινότητα στη θέση «Μυλοκάλανο».

6. Την Αικατερίνη Αθ. Τουλούπα για το ποσό που άφησε με διαθήκη και για την αγορά ηλεκτροκαρδιογράφου, κλιβάνου αποστείρωσης ιατρικών εργαλείων και μια συσκευή μετρήσεως σακχάρου αίματος για το αγροτικό μας ιατρείο και για βράβευση μαθητών του Δημοτικού μας Σχολείου.

7. Του κ. Κώστα Μπακατσιά που κουρδίζει το κοινοτικό ρολόι και δίνει ζωή και χρώμα στο Χωριό μας.

Ελπίζουμε και ευχόμαστε το παράδειγμα τους να μην θούν και άλλοι Μεγαλοχωρίτες και φίλοι του Μεγαλοχωρίου.

Προσφορά αγάπης

Ο κ. Σωτήρης Δ. Σιταράς στη μνήμη του γιού του Δημήτρη προσφέρει το οικογενειακό ρακοκάζανο προκειμένου να τοποθε-

τηθεί σε χώρο που έχει προβλεφθεί στο υπό ανέγερση υδρόμυλο.

Ας φροντίσουμε να τελειώσει γρήγορα το έργο για να λειτουργίσει και το καζάνι με όλες τις συνέπειες...

*

Προσφορές για την ανέγερση του υδρόμυλου

Αυγέρης Αυγερόπουλος	100.000
Δημήτριος Χάσκος	50.000
Βασιλική Χάσκου-Ίβρου	50.000
Δημήτριος Ζαβός	40.000
Ηρακλής Ασφής	20.000
Χρήστος Παπαλάρης	10.000
Ανθούλα Σιταρά-Τατσιράμου	10.000
Νικόλαος Σπ. Λιάπης	10.000
Κων/νος Κακαράντζας	10.000
Σωτήριος Σιταράς	10.000
Αναστάσιος Αναγνωστόπουλος	5.000
Οδυσσέας Αλεξίου (ΗΠΑ)	100 δολ.

Αν με την ίδια, προθυμία συνεχιστούν οι προσφορές, σύντομα ο νέος υδρόμυλος στο «Μυλοκάλανο» θα είναι κόσμιμα και ενθύμιο για το Χωριό μας.

*

Η διαμόρφωση της πλατείας στο «Μυλοκάλανο»

Με διάλογο αμοιβαία κατανόηση και κυρίως με διάθεση για σωστή και γρήγορη αξιοποίηση του χώρου προς όφελος όλων των κατοίκων του Χωριού μας, προχωρούν οι διεργασίες ώστε να περιέλθει στην κυριότητα της Κοινότητας η πλατεία που διαμορφώνεται από τις επιχωματώσεις στο «Μυλοκάλανο». Όλοι έχουν διαπιστόσει το αδιαχώρητο που δημιουργείται με τα αυτοκίνητα κατά τους καλοκαιρινούς κυρίως μήνες. Η ανάγκη για χώρο σταθμεύσεως των Ι.Χ. αυτοκινήτων γίνεται ήδη πιεστική. Ελπίζουμε σύντομα να ολοκληρωθούν τα έργα.

*

Δωρεά για τη Λαϊκή Βιβλιοθήκη

Ο συμπατριώτης μας Φιλόλογος και συγγραφέας κ. Παναγιώτης Αθ. Τζαβέλης.

Διντής Μέσης Εκπαιδεύσεως Αθηνών, προσέφερε για τη Λαϊκή Βιβλιοθήκη του Συνδέσμου ένα ραδιοκασετόφωνο και μια πλήρη σειρά (15 τόμοι) της Ιστορίας του Ελληνικού Έθνους της Εκδοτικής Αθηνών. Χαρακτήρισε την προσφορά του ως ένα μικρό δείγμα αγάπης και επιφυλάσσεται για τη συνέχεια με την οργάνωση και λειτουργία της Βιβλιοθήκης.

Τον ευχαριστούμε ιδιαίτερα και τον συχαίρουμε για την επιστημονική του πρόσδοτο και καταξίωση. Ο Σύνδεσμός μας περιμένει πολλά από πρόσωπα αναλόγου κύρους και από ότι είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε δεν είναι και λίγα...

*

Είναι πλέον καιρός

Για απαράδεκτα μεγάλο χρονικό διάσπημα τα αλσύλια του Χωριού μας (Αη Γιώργη, Αη Γιάννη, Αη Θανάση, Αη Λιά, Κεφαλόβρυσο κ.ο.κ.) μένουν αναξιοποίητα. Και όμως το καθένα από αυτά και όλα μαζί είναι χώροι αξεπέραστης ομορφιάς που τα χρειάζεται το Χωριό και χρειάζονται και αυτά την προσοχή μας. Ευτυχώς βρίσκονται πάντα άτομα (συνεχίζοντας την παράδοση των αειμνήστων Αθ. Τσάμη και Αν. Χασκόπουλου) που προσπαθούν να περισώσουν ότι είναι δυνατόν. Καιρός όμως το Κοινοτικό Συμβούλιο να παρέμβῃ δυναμικά. Έχει και τη δυνατότητα και την υποστήριξη των υπηρεσιών του Νομού να επιτελέσει έργα ανάπλασης του χώρου με πλήρη σεβασμό στα υπάρχον υπέροχο φυσικό περιβάλλον. Μάλιστα τα έργα αυτά

είναι σε όλους γνωστό ότι χρηματοδοτούνται.

Επιτέλους να πάψουν να υπάρχουν οι βάναυσες ακαλαισθησίες και οι σκηνές των κατασκηνωτών όπου βολεύει τον καθένα. Αν έχουν δικαίωμα όλοι να χαίρονται το φυσικό περιβάλλον, τότε στο χωριό τους το πρώτο δικαίωμα έχουν οι ίδιοι οι Μεγαλοχωρίτες. Κοινοτικοί άρχοντες της συμπολίτευσης και αντιπολίτευσης συμπαραταχθείτε.

*

Ένας Μεγαλοχωρίτης πρωταθλητής Ελλάδος

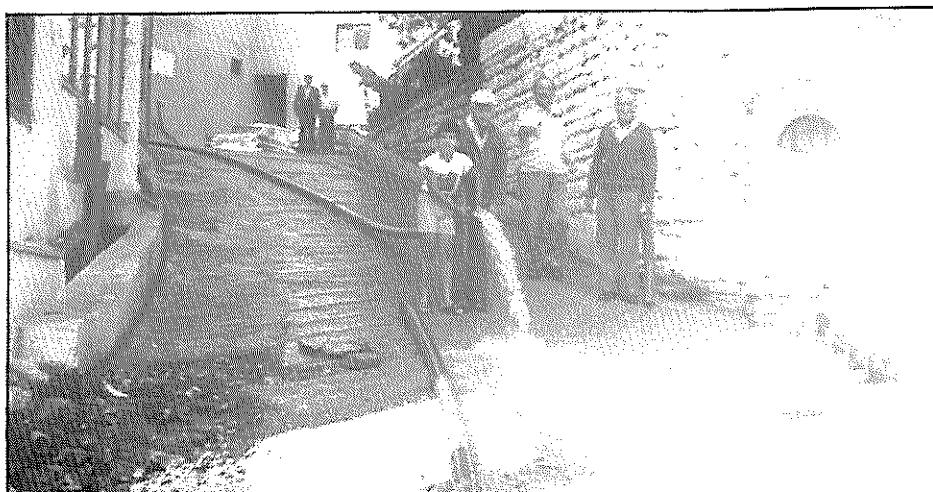
Ο θεόδωρος Ζηνέλης, γιός του συγχωριανού μας Σπύρου Ζανέλη, εστέφθη πρωταθλητής Ελλάδος, στο Ταε-κβο-ντό στην κατηγορία εφήβων. Ο Σύνδεσμος τον συγχαίρει και του εύχεται οι νίκες του συνεχισθούν και εκτός Ελλάδος.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΚΑΛΛΙΑΝΗΣ

*

Οι προσφορές για το Λαογραφικό Μουσείο

Είναι απαραίτητο να αναφερθούν συγκεκριμένα ονόματα ατόμων ή οικογενειών που προσέφεραν πολύτιμα πράγματα συλλεκτικά αντικείμενα τα οποία σήμερα κοσμούν τις αίθουσες του Μουσείου. Με σεμνότητα και ευγένεια μας ζήτησαν να το αποφύγουμε. Αυτό κάνουμε και ταυτόχρονα τους ευχαριστούμε και τους συγχαίρουμε. Τα έργα εξάλλου έχουν τη δυνατότητα να μιλούν μόνα τους και για πάντα.

Προχωρούν τα έργα

Με γρήγορο ρυθμό προχωρούν τα δύο σημαντικά έργα που παράλληλα γίνονται αυτή τη στιγμή στο Χωριό μας.

Τόσο το εσωτερικό δίκτυο του υδραγωγείου μας (μεγάλο και πολύτιμο έργο), όσο και το δίκτυο του ΟΤΕ πλησιάζουν προς την ολοκλήρωσή τους. Αυτό βέβαια έχει σαν συνέπεια να υπάρχει αναστάτωση, θόρυβος και δυσκολία στην κυκλοφορία, πλην όμως τα αναμενόμενα αποτελέσματα είναι τέτοια που μας κάνουν να χαιρόμαστε και όχι να δυσανασχετούμε για όσα συμβαίνουν. Τώρα αν υπάρχει και κανένας γκρινάρης, χρειάζεται και αυτός. Έτσι για ποικιλία...

★

Χορευτικό συγκρότημα «Κατσαντώνης»

Στην επιτυχία των φετεινών εκδηλώσεων της «Πολιτιστικής Εβδομάδας 1992» η συμβολή του Χορευτικού συγκροτήματος Καρπενησίου «Κατσαντώνης» υπήρξε περισσότερο από το αναμενόμενο σπουδαία.

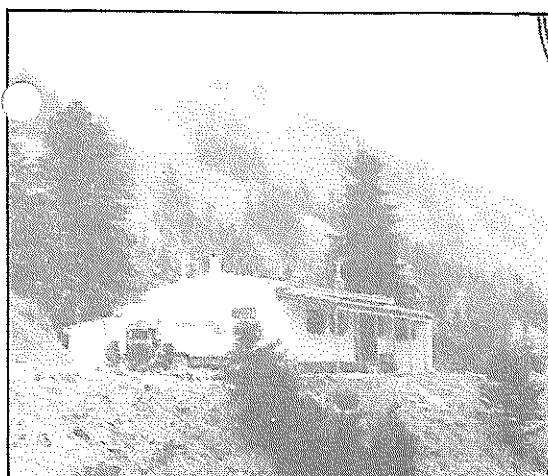
Για την ανιδιοτελή της προσφοράς επιθυμούμε, κατ' αρχάς να ευχαριστήσουμε τόσο τα μέλη του συγκροτήματος όσο και τον εμπινευστή και διευθυντή τους κ. Χρυσικό.

Εκτενέστερα θα αναφερθούμε στο επόμενο τεύχος.

★

Νέα μέλη

Ηρακλής Ασφής Αθήνα
Γιώργος Μοναστηριώτης Καρπενήσι

«Πάπιρος» και «Φωνή...»

Για δεύτερη χρονιά την έκδοση της «Φωνής του Μεγάλου Χωριού» ανέλαβε ο ιδιοκτήτης και Δ/ντής του «Πάπιρου» κ. Γιάννης Πουρνάρας.

Σεβόμενοι την επιθυμία του αποφεύγουμε κάθε επιπλέον σχολιασμό. Τις ευχαριστίες όμως τόσο του Δ.Σ. όσο και όλων των μελών του Συνδέσμου της εκφράζουμε και δημοσίος μαζί με την άπειρη εκτίμησή μας.

★

Αλλαγές διευθύνσεων - νέες διευθύνσεις

Όπως είναι γνωστό η «Φωνή...» στέλνει σε όλους τους

Μεγαλοχωρίτες και όχι μόνο στα ταμειακά τακτοποιημένα μέλη του Συνδέσμου. Επειδή πολλές διευθύνσεις αλλάζουν, ενώ και πολλά νέα νοικοκυριά δημιουργούνται, παρακαλούμε οι συμπατριώτες μας να ενημερώνουν το Δ.Σ. προκειμένου να περαστεί το όνομα και η διεύθυνσή τους στον κατάλογο αποστολής του περιοδικού.

★

Νέοι Επιστήμονες

Ο Αθανάσιος Ν. Καρβέλης έλαβε το πτυχίο της Νομικής Αθηνών.

Νέοι Φοιτητές

Ασπασία Αθ. Παπαθανασοπούλου Νομική

Η Καλλιακούδα απέκτησε καταφύγιο για ορειβάτες. Πέρυσι το Σεπτέμβριο έγιναν τα εγκαίνια από τον Ορειβατικό Σύλλογο Καρπενησίου στη θέση Λακκώματα όπου βρίσκεται το νεοαναγερθέν κτίριο. (Φωτό: Ε.Ο.Σ. Καρπενησίου)

ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ

ΣΥΡΑΓΓΑ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ

Με γοργό ρυθμό προχωρούν οι εργασίες κατασκευής της σύραγγας Τυμφρηστού, μήκους 1.200 μ. και προϋπολογισμού δαπάνης 3 δισεκ. δρχ.

Ο προβλεπόμενος χρόνος αποπεράτωσης του έργου είναι δύο χρόνια και τα πρώτα στημάδια δείχνουν πως το έργο θα τελειώσει έγκαιρα. Μεγάλη στιγμή για το Νομό μας. Τα περισσότερα σχόλια είναι περιπτά.

★

Η Ένωση Ελλήνων Φυσικών, η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς και η Νομαρχία Ευρυτανίας οργάνωσαν στις 20 και 21 Μαρτίου 1992 διημερίδα στο Καρπενήσι με θέμα: «Ο ρόλος των φυσικών επιστημών στην προστασία του περιβάλλοντος».

Επισημάνθηκε, μεταξύ άλλων, η ρύπανση του ποταμού Καρπενησιώτη από την ανυπαρξία βιολογικού καθαρισμού των λυμάτων της πόλεως του Καρπενησίου και των σφαγείων. Ο κίνδυνος να γίνει το ποτάμι ακατάλληλο για άρδευση της Ποταμιάς είναι άμεσος.

Ελπίζουμε οι αρμόδιοι να συμμερίζονται τις θέσεις των ειδικών και να αντιλαμβάνονται τις τεράστιες ευθύνες τους. Καιρός όμως είναι οι Κοινότητες της Ποταμιάς και η πολιτιστικοί τους σύλλογοι να συντονίσουν τις ενέργειές τους για κοινή δράση.

★

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

(Γηροκομείο Καρπενησίου)

Έγιναν στις 8 Αυγούστου 1992, στο Καρπενήσι, τα εγκαίνια του ιδρύματος Κοινωνικής Πρόνοιας (Γηροκομείο) μέσα σε ατμόσφαιρα συγκίνησης και ικανοποίησης για την ολοκλήρωση αυτού του σπουδαίου για το Νομό μας έργου.

Συγχαρητήρια αξίζουν σε όλους όσοι συνετέλεσαν στην πραγματοποίησή του, επώνυμους και ανώνυμους. Ο χρόνος θα δικαιώσει τους αγώνες τους.

Νέα Διοικητικά Συμβούλια:

Πανευρυτανική Ένωση:

Πρόεδρος:	Παν. Κωστοπαναγιώτης
Αντιπρόεδρος:	Δημ. Ευαγγελοδήμος Ιωάν.
Γ. Γραμματέας:	Στέφ. Βασιλόπουλος
Ταμίας:	Δημ. Κρουστάλλη Ιωάν. Υφαντόπουλος
Εφορος:	Τάσος Κοντομέρκος
Μέλη:	Δημ. Φαλήρης Χρ. Γιαννακόπουλος

Ομοσπονδία Ευρυτανικών Συλλόγων:

Πρόεδρος:	Κ. Αβράμης
Α' Αντιπρόεδρος:	Β. Τσέτς
Β' Αντιπρόεδρος:	Δ. Μήτσιου
Γ. Γραμματέας:	Δ. Καλύβας
Αναπλ. Γ. Γραμματέας:	Δ. Σταμέλος
Οργανωτικός Γραμμ.:	Θ. Διαμάντης
Ταμίας:	Δ. Τσιώλης
Βοηθός Ταμίας:	Γ. Ντίκος
Έφορος Τύπου και Δημ. Σχέσεων:	Δ. Ζούκας
Έφορος πολιτιστικών εκδηλώσεων:	Γ. Καββαδίας
Σύμβουλοι:	Ν. Τσούκαλος
	Λ. Γατής
	Β. Μπανιάς
	Β. Τσιαμάκης
	Δ. Σαμαράς

Εταιρεία Ευρυτάνων Επιστημόνων:

Πρόεδρος:	Ευάγγελος Οικονόμου
Αντιπρόεδροι:	Κων/νος Κουτρούμπας
	Γεώργιος Παπαδόπουλος
Γ. Γραμματέας:	Φώτιος Κουλαρμάν
Ταμίας:	Σεραφείμ Λιάπτης
Ειδ. Γραμματέας:	Μαρία Κριτσέλη
Έφορος:	Δημ. Κατσομήτρος
Μέλη:	Γεώργιος Ευαγγελόπουλος Ιωάν. Ζούμπος

ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η Πανευρυτανική Ένωση συνεχίζει τη μακρόχρονη παράδοση στο να προσφέρει έργο πολύτιμο στον τόπο μας. Έτσι:

Στις 15.2.92 έγινε στο Καρπενήσι εκδήλω-

ση κατά την οποία η Πανευρυτανική Ένωση και ο Σύλλογος Ευρυτάνων Αμερικής «το Βελούχι» απένειμαν βραβεία σε αριστούχους μαθητές των Γυμνασίων και Λυκείων του Νομού.

Η ομάδα αλληλεγγύης των γιατρών της Πανευρυτανικής πραγματοποίησε στις 15 και 16 Φεβρουαρίου 1992 και στις 9 και 10 Μαΐου 1992 εξορμήσεις στο Νομό. Έγιναν πολυάριθμες εξετάσεις από ιατρούς όλων των ειδικοτήτων στο Κέντρο Υγείας Δ. Φραγκίστας και στο ΚΑΠΥ Καρπενησίου.

Από τους κατοίκους των διαφόρων κοινοτήτων και από το ΚΑΠΥ εστάλησαν ευχαρηστήριες επιστολές στις οποίες εκφράζεται και η παράκληση για συνέχιση των εξορμήσεων.

Στις 22 Μαρτίου 1992 πραγματοποιήθηκε η επήσια τακτική Γενική Συνέλευση της Ένωσης και έγιναν αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

Η Γενική Συνέλευση ενέκρινε ψήφισμα στο οποίο τονίζεται:

- Να μη διακοπεί η λειτουργία της ΔΑΒΙΕ και της Πειραικής-Πατραϊκής.
- Να επανέλθουν στο Νομό Ευρυτανίας τα χωριά (τ. δήμου Δολόπων) που εντάχθηκαν στο Νομό Καρδίτσας.
- Χαιρετίζεται η αποπεράτωση του ιδρύματος Κοινωνικής Πρόνοιας (Γηροκομείο) Καρπενησίου.

— Τάσσεται αλληλέγγυα στις προσπάθειες της πολιτικής ηγεσίας του τόπου για τη διαφύλαξη των κυριαρχικών δικαιωμάτων του Έθνους μας και επαγρυπνεί στις προκλήσεις για την αμφισβήτηση της ελληνικότητας της Μακεδονίας.

— Επαναβεβαιώνει την απόφασή της για τη διατήρηση του θεσμού των εξορμήσεων στα χωριά της Ευρυτανίας των γιατρών της ομάδας αλληλεγγύης, εφ' όσον αυτό αποτελεί διαρκές αίτημα των κατοίκων των διαφόρων κοινοτήτων του Νομού μας.

Στις εργασίες του Συνεδρίου των Ευρυτάνων Αμερικής «το Βελούχι» πήρε μέρος ως επίσημος προσκεκλημένος και ο Πρόε-

δρος της Πανευρυτανικής Ένωσης κ. Παν. Κωστοπαναγιώτης (12, 13, 14/6/92).

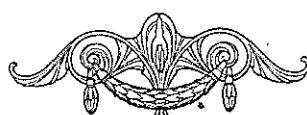
Μετέφερε, συν τοις άλλοις, μνήματα και πολλών Ευρυτανικών Συλλόγων. Μαζί του ήταν επίσης προσκεκλημένος και ο Πρόεδρος της Κοινότητας Κλαυσείου, κ. Δ. Φαλλής.

Με πρωτοβουλία της ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ στο κέντρο ΔΙΑΝΑ έγινε εκδήλωση για να τιμηθούν οι Ευρυτάνες φοιτητές της προηγούμενης σχολικής χρονιάς με συμμετοχή των εκπροσώπων Ευρυτανικών Συλλόγων, Ευρυτάνων Καθηγητών Πανεπιστημίου, μελών Επιτροπής Υποτροφιών Φοιτητών από όλα τα χωριά της Ευρυτανίας και των Ευρυτάνων γιατρών Επιτροπής Αλληλεγγύης.

Εισηγητής ήταν ο Πρόεδρος της ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ και αντιπρόσωπος στην Ελλάδα της ΕΝΩΣΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ, το ΒΕΛΟΥΧΙ, κ. Παν. Κωστοπαναγιώτης, ο οποίος εξήρε το θεάρεστο έργο του ΒΕΛΟΥΧΙΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ, την προσφορά των ξενιτεμένων από πεντηκονταετίας στην Ευρυτανία και ιδιαίτερα την ενίσχυση της σπουδάζουσας νεολαίας. Ανακοίνωσε την εντός τριμήνου λειτουργία του Γηροκομείου Καρπενησίου μετά την ολοκλήρωση του έργου του κτιρίου και τον πλήρη και σύγχρονο εξοπλισμό του από το Κράτος. Ως γνωστόν, η ΕΝΩΣΗ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ «το ΒΕΛΟΥΧΙ» προσέφερε ύστερα από έρανο το ποσό των \$ 150.000 για το έργο.

Χαιρέτισαν οι Ευρυτάνες Καθηγητές Πανεπιστημίου κ.κ. Ι. Ζαμπάκας, Γ. Υφαντόπουλος, Κλεομένης Κουτσούκης, ο κ. Τσιγαγίδας, τ. Βουλευτής, και πολλοί πρόεδροι συλλόγων με τον Πρόεδρο Δομιανιτών Οικονομολόγο και Νομικό Γιάννη Ζούμπο. Χαιρετιστήρια μηνύματα έστειλαν οι κ. Ντόρα Μπακογιάννη, Βουλευτής Ευρυτανίας, και ο Νομάρχης Χρήστος Ράπτης.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ

Αξιόλογη και αυτή τη χρονιά η δράση της ΕΕΕ χάρις στον ακούραστο Πρόεδρό της κ. Ευάγγελο Οικονόμου και τους άξιους συνεργάτες του. Σε συντομία καταγράφουμε τα γενόμενα:

Την 24.10.91 οργανώθηκε εορταστική εκδήλωση για την επέτειο της 28 Οκτωβρίου 1940 στην αιθουσα διαλέξεων της Αρχαιολογικής Εταιρείας.

Επίσημη ομιλήτρια ή κα Κων/να Κονιαβίτου, φιλόλογος, τ. λυκειάρχης, με θέμα: «Η συμβολή της Ελληνίδας στην εποποίia του 1940-41».

Επίσης, στην ίδια εκδήλωση η ΕΕΕ απένειπε τιμητικό δίπλωμα στο σώμα διπλωματούχων αδελφών του ΕΕΣ για την προσφορά τους στον πόλεμο του 1940-41. Το δίπλωμα επέδωσε η Βουλευτής Ευρυτανίας κα Ντόρα Μπακογιάννη.

Η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίττας έγινε στις 2.2.92 στο Ξενοδοχείο «TITANIA». Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης πραγματοποιήθηκε σύντομη ενημέρωση στα εθνικά μας θέματα από τους:

Κα Μαρία Νυσταζοπούλου-Πελεκίδου, καθηγήτρια Βαλκανικής ιστορίας στο Παν/μιο Ιωαννίνων και Νικόλαο Μάρτη τ. Υπουργός συγγραφέα.

Το τριήμερο 22-24.5.92 έγινε στο Καρπενήσι το Β' Ευρυτανικό Επιστημονικό Συνέδριο που οργάνωσε η Ε.Ε.Ε. με μεγάλη επιτυχία. Το θέμα του συνεδρίου ήταν: «Ιστορία, πολιτισμός και ανάπτυξη της Ευρυτανίας».

Τα συμπεράσματα του συνεδρίου θα δημοσιευθούν σε ειδικό τόμο που θα εκδοθεί σύντομα.

Η ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση (27 Μαρτίου 1992) στο Π.Κ.Ρ. σημείωσε ιδιαίτερη επιτυχία, χάρις στη μεγάλη συγκέντρωση Ευρυτάνων Επιστημόνων, αλλά και στη συμμετοχή τους σε εποικοδομητικό διάλογο που κάλυψε όλα τα θέματα που αφορούν στην ανάπτυξη της Ευρυτανίας. Οι αρχαιε-

σίες που επακολούθησαν ανέδειξαν το νέο Δ.Σ. που αναφέρεται σε άλλη στήλη.

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

Συνεχίζει την επιτυχημένη πορεία της η Ο.Ε.Σ. και φέτος πραγματοποίησε τις παρακάτω εκδηλώσεις:

Την 15.3.92 οργάνωσε ημερίδα για την ανάπτυξη της Ευρυτανίας στο Ξενοδοχείο «TITANIA». Έλαβε μέρος μεγάλος αριθμός Ευρυτάνων και πολλοί επίσημοι. Μεταξύ αυτών ήταν: Ο Νομάρχης Ευρυτανίας κ. Χρ. Ράππης, η Βουλευτής και Ντόρα Μπακογιάννη, η Περιφερειάρχης Στ. Ελλάδας και Έλσα Παπαδημητρίου, ο Βουλευτής Α' Αθηνών κ. Κ. Σαψάλης, ο τ. Υφυπουργός και Βουλευτής κ. Κ. Τσιγαρίδας, ο δήμαρχος Καρπενησίου κ. Λ. Παπαδόπουλος κ.ά.

Έγινε και εφέτος στην Πάρνηθα στις 31.5.92 το «Πανευρυτανικό Αντάμωμα» με εξαιρετική επιτυχία.

Κατά τα καθιερωμένα επαναλήφθηκε και το καλοκαίρι (9 Αυγούστου 1992) στη μαγευτική τοποθεσία του Αγίου Αθανασίου, στο Μεγάλο Χωριό.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΛΛΑΣΑΣ «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ»

Με ιδιαίτερη χαρά δημοσιεύουμε το δελτίο τύπου του νεοσύστατου Συλλόγου Ευρυτάνων Βόρειας Ελλάδας. Τους συγχαίρουμε και τους ευχόμαστε κάθε επιτυχία στους συγκεκριμένους τους στόχους.

Θεσσαλονίκη 22.11.1991

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Μεγάλη επιτυχία είχαν οι εκδηλώσεις του Συλλόγου μας από 1.9.91- 20.11.91, ήτοι η πρώτη μας εκδήλωση ήτο η συμμετοχή μας στο Ε' Φεστιβάλ Παραδοσιακών Χορών και Λαϊκής Μουσικής που διοργάνωσε ο Δήμος Θεσσαλονίκης, στα πλαίσια της Δ.Ε.Θ. Το χορευτικό εφηβικό συγκρότημα του Συλλόγου μας ήτο μεταξύ των πρώτων από άποψη εμφάνισής του, έλαβε δε από τον Δήμαρχο Θεσσαλονίκης κ. Κοσμόπουλο και αναμνηστικό δίπλωμα.

Η δεύτερη εκδήλωσή μας ήτο η παρέλα-

ση στην Εθνική μας γιορτή της 28 Οκτωβρίου 1991. Πάλι το τμήμα μας ήτο πρώτο στην εμφάνισή του, όπως φαίνεται και από τις φωτογραφίες που σας στέλνουμε.

Τρίτη εκδήλωσή μας ήτο η βραδιά Ευρυτανίας που έγινε στις 15.11.91 στον Ναυτικό Όμιλο Καλαμαριάς, στην ταβέρνα του συμπατριώτη μας Φάνη Κατσιάδη. Παρευρέθηκαν ο Πρόεδρος του Συλλόγου μας Ιατρός Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Λεωνίδας Μανωλίδης, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου μας, ο Νομάρχης Θεσσαλονίκης κ. Ευγένιος Χαϊτίδης, ο οποίος ποτέ δεν λείπει από τις εκδηλώσεις του Συλλόγου μας, ο πολιτευτής Θεσσαλονίκης κ. Γεώργιος Ορφανός, καθώς και ο δημοτικός σύμβουλος κ. Πέ-

τρος Αλεξιάδης, ο οποίος διά στόματος του Προέδρου μας κ. Μανωλίδη, μας γνωστοποίησε την ομόφωνη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Θεσσαλονίκης, ότι μία οδός της πόλεως Θεσσαλονίκης θα φέρει στο εξής το όνομα του αδικοχαμένου Παύλου Μπακογιάννη, Βουλευτού της Ευρυτανίας.

Επίσης, μας τίμησαν διά της παρουσίας τους ο Πρόεδρος της Α.Ε. Ευρυτανία κ. Ευάγγελος Θεοδωρόπουλος, ως και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρίας.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
Λεωνίδας Μανωλίδης Δημ. Κουτσοκώστας
Ιατρός Καθ/τής Παν/μίου Ιδ. Υπάλληλος

ΠΑΝΗΓΥΡΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΤΟΥ ΚΛΑΥΣΕΙΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΑΡΧ. ΚΑΛΛΙΟΥ

Στις 11 Ιουλίου ε.ξ. πραγματοποιήθηκε με πρωτοβουλία του Σεβασμιώτατου Μητροπολίτου Καρπενησίου κυρίου ΝΙΚΟΛΑΟΥ κατανυκτική πανήγυρη εις μνήμην: κατά μετάθεση, του πανενδόξου Μάρτυρος Λεωνίδου (+ 258) μετά των συμμαρτυρησασσών μαθητριών του: Χαρίσσης, Γαλάνης, Νίκης, Καλλίδος, Νουνέχιας, Βασιλίσσης και Θεοδώρας, και της Μεγαλομάρτυρος Ευφημίας (+ 451), και της Ισαποστόλου Όλγας, φωτιστρίας των Ρώσων, στην Παλαιοχριστιανική Βασιλική του Κλαυσείου, περιοχής του αρχαίου Καλλίου.

Είναι ο τρίτος χρόνος που τελείται η πανήγυρη αυτή, κατά μετάθεση από τις 16 Απριλίου λόγω καιρικών συνθηκών στο μήνα Ιούλιο. Η πρώτη πανηγυρική Αρχιερατική θεία Λειτουργία, εγκαίωνες επισημανθείσα, ετελέσθη την Δευτέρα του Πάσχα στη μνήμην του Αγίου Λεωνίδη (16 Απριλίου 1990) (Σαλιτήν επέτειο των 1500 χρόνων από της ανακαίνισεως του I. Ναού, 490 μ.Χ. Σχετικό σημείωμα του γεγονότος είναι γραμμένο στη «ΦΩΝΗ...» μας, φ. 75-78 (1989-90), σ. 12.

Εφέτος, πάλι με πρόσκληση του Σεβασμιώτατου Μητροπολίτου μας βρεθήκαμε στην Παλαιοχριστιανή 14 Πρεσβύτεροι και 1 Διάκονος με πλήθη λαού του Κλαυσείου και των περιχώρων αυτού. Ήταν ανεπανάληπτο και σπάνιο το γεγονός της ημέρας...

...Γύριζαν τα μάτια μας, όταν ο Σεβασμιώτατος λειτουργός ανεφέρθη στη μνήμη του προκατόχου του ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ Επισκόπου

που (+ 490) και των συν αυτώ (των αναφερομένων στις πολύτιμες επιγραφές του ιερού Ναού), γύριζαν ερευνητικά τα μάτια μας στο γύρω βουβό χώρο και ανάμεσά μας, μήπως σε κάποια στιγμή ξεσκεπαζότανε ο «πνευματικός — της αμαρτίας — καταρράκτης» απ' αυτά και αξιωνόμεθα να βλέπουμε τις άγιες ψυχές τους ανάμεσά μας.. Ή σκέψη αυτή μας γέμιζε με ρίγη συγκινήσεως... Δοξολογήσαμε τον Πανάγαθο Θεό που μας οξίωσε και μας χάρισε κι αυτή τη μεγάλη τιμή...

Η φωτογραφία που παρατίθεται επιβεβαιώνει το γεγονός.

Εντυπωσιακή, όπως πάντα, ήταν η παρουσία μεταξύ των συλλειτουργών Πρεσβυτέρων και η παρουσία του Αιδεσιμώτατου Πρωτοπρεσβυτέρου π. Γεωργίου Μεταλλινού, Καθηγητού Πανεπιστημίου, ο οποίος επίκαιρα εκήρυξε τον Θείον λόγον της ημέρας, συνοδευόμενος και με την ευσεβεστάτην Πρεσβυτέρα του.

Επίσης, θερμά συγχαίρομε και ευχαριστίας εκφράζομε στο σεμνό ιερατικό ζεύγος του Κλαυσείου, στον Πρόεδρο κ. Δ. Φαλή, στους Εκκλησιαστικούς Επιτρόπους, στους Κοινοτικούς Συμβούλους και σε όλους που προσέφεραν επιδιωκτικές στην επακολουθήσασα πλούσια της «κοινωνίας αγάπης» τράπεζα...

Ας είμαστε καλά και του χρόνου.

+ πρ. Κωνσταν. Δ. Βαστάκης

- Καραμήτσος Γεώργιος από τη Λαμία.
 - Καραμήτσος Ιωάννης από τη Λαμία.
 - Κασιανδρέου Κωνσταντίνα από την Αμφισσα.
 - Κουτρουμπάς Ευστράτιος από την Αταλάντη.
 - Κουτσομιτόπουλος Κων/νος από το Αγρίνιο.
 - Κρεμετής Ιωάννης από τη Μαλανδρία.
 - Κριστιάκης Κων/νος από τη Βελίστα Λοκρίδας.
 - Λίγκο Τοζούνσης Ιωάννης από τη Σπερχειάδα Λαμίας.
 - Μελισσάς Αχιλλέας από την Ανθήλη Λαμίας.
 - Παλιούρας Διονύσιος από το Καρπενήσι.
 - Παληδός Ιωάννης από το Καρπενήσι.
 - Παπαγεωργίου Θεμιστοκλής από τη Μακροκαμπή Φθιώτιδος.
 - Παπαλέξης Αριστείδης από τη Λαμία.
 - Πράπας Γεώργιος από το Μεσολόγγι.
 - Σακαρέλης Θεοφύλακτος από τα Σταμνά Μεσολογγίου.
 - Σαρρής Ιωάννης από το Καρπενήσι.
 - Σαριγιάννης Παναγιώτης αξιωματικός από το Καρπενήσι.
 - Σαριδάκης Γεώργιος από το Καρπενήσι.
 - Σκούρας Ηλίας από τους Κομποτάδες Φθιώτιδας.
 - Σκούρας Ματθαίος από την Τσούκα Φθιώτιδας.
 - Σπανοβαγγέλης Ευάγγελος από τη Λαμία (Οπλαρχηγός).
 - Σταμόπουλος Ιωάννης από την Ελατειά Φθιώτιδος.
 - Σχοινάς Μιχάλης από τη Θήβα.
 - Σώχος Κων/νος από το Αιτολικό.
 - Τράγκας Απόστολος από το Μεσολόγγι.
 - Τριπίτσας Νικόλαος από τη Λιδωρίκη.
 - Τρουμπάνης Βάγιος από τη Λαμία.
 - Φουρλας Περικλής από τη Λαμία.
 - Χαραλαμπόπουλος Δημήτριος από το Κλίμα Λιδωρικίου.
 - Καλανδριάς Μιχάλης από την Αμφισσα.
 - Ταμβάκης Βασίλειος από το Αιτολικό (Επιλοχίας).
 - Ντεκές Γεράσιμος από το Αγρίνιο.
 - Μακρυγιάννης Νικόλαος από το Καρπενήσι.
 - Λυμπεράκης Αθανάσιος από το Βάλτο.
 - Λάμπρος Αλέξανδρος οπλαρχηγός από τη Παληοβράχα Φθιώτιδος.
 - Βλάχος Ευάγγελος από το Στένωμα Καρπενησίου.
 - Κατσάμπας Σωτήριος από τη Γραβιά.
 - Πάγκαρας Επαμεινώνδας από το Καρπενήσι.
 - Εναγγελόπουλος Ιωάννης από τη Λαμία.
 - Ελευθερόπουλος Ιωάννης από τη Λαμία.
 - Τριπίδας Ιωάννης από το Λιδωρίκι.
 - Πάσιας Δημήτριος από το Λιδωρίκι.
 - Θεοδωρακόπουλος Ανδρέας από το Αγρίνιο.
 - Αμπίνης Θεόδωρος από το Αγρίνιο.
 - Παλαιοδημόπουλος Ηλίας Λοχίας από τη Φθιώτιδα.
 - Στρογυλλός Σάββας από το Καρπενήσι.
 - Λυγίνιας Τσάτσιος από τη Σπερχειάδα.
- Ο κατάλογος θα ήταν μακρύς, αλλά οι άλλοι, οι ανώνυμοι, οι περισσότεροι που γύρισαν από τους φλογισμένους κάμπους και τα δασωμένα βουνά της Μακεδονίας ~~εν~~ φρόντισαν, ούτε νοιάστηκαν να πάρουν επίσημη αναγνώριση. Τους έφθανε το ότι όταν γύρισαν στον τόπο τους, τους έδειχναν και τους σέβονταν οι συγχωριανοί τους.
- Τα ανωτέρα στοιχεία για τη συμβολή των Ρουμελιώτων στον Μακεδονικό αγώνα είναι από τη διάλεξη του Ρουμελιώτη Στρατηγού και δικηγόρου Δημ. Σπυρόπουλου, που δόθηκε στις 28.11.1984 στην εταιρία Μακεδονικών Σπουδών. Στην εμπεριστατωμένη διάλεξη που πήρε μεγάλη δημοσιότητα ο Στρατηγός Σπυρόπουλος συνεχίζει και απαντά στο ερώτημα:
- «Γιατί ήρθαν οι Ρουμελιώτες στη Μακεδονία;»**
- Για τον ίδιο λόγο που πήγαν τόσοι Μακεδόνες στη Νότιο Ελλάδα το '21.
- Για τον ίδιο λόγο που πολέμησαν κι άφησαν τα κόκκαλά τους στα Ψαρά και το Μεσολόγγι, μαζί με την αθάνατη φρουρά.
- Για τον ίδιο λόγο που ο Εμμ. Παπάζη^{νυ}ό τις Σέρρες, ο Γ. Φαρμάκης από τη Βλαστή, ο Καρατάσος από τα Δοβρά της Βεροίας, ο Γάτσος από τη Σαρακήνα της Έδεσσας έγιναν οι πρώτοι φιλικοί ορκισμένοι για τη λευτεριά της Ελλάδος.
- Για τον ίδιο λόγο που έστειλαν στην επαναστατημένη Νότιο Ελλάδα τον Κονσομούλη από τη Σιάτιστα να φέρει πυρομαχικά και εκείνος γύρισε με τέσσερα ψαριανά καράβια, με πυρομαχικά, Γερμανούς φιλέλληνες πυροβολητές και το φλογερό καλόγερο Θεόφιλο Καϊρη. Ήρθαν να ελευθερώσουν και να σώ-

σουν, δεν ήρθαν να πάρουν, ήρθαν να δώσουν και τίποτα άλλο δεν είχαν να δώσουν από τη ΖΩΗ ΤΟΥΣ.

Ήρθαν γιατί «Είχαν για την πατρίδα τους στα σπλάχνα ΧΑΛΑΣΜΟ».

Και η ένοπλη φάσις του Μακεδονικού αγώνα τελείωσε το 1908 με την αμνηστία των Νεοτούρκων. Ο απολογισμός σύμφωνα με προξενικές αναφορές ήταν: νεκροί 37 αρχηγοί, 60 οπλαρχηγοί και 2.945 αγωνιστές, ένοπλοι και απλοί, οι περισσότεροι από τον τουρκικό στρατό.

Ο Μακεδονικός αγώνας αναπτέρωσε το ηθικό όλων των Ελλήνων που συνέχιζε τις προετοιμασίες για το τελικό κτύπημα. Ξεκίνησε και μετέστρεψε την παγκόσμια κοινή γνώμη υπέρ των ελληνικών δικαιών.

Ο ελληνικός στρατός που στελεχώθηκε και από τους εμπειροπόλεμους Μακεδονομάχους, αναδιοργανώθηκε, ιδιαίτερα μετά την επανάσταση του Ζορμπά το 1909, κατέστη πιο σχυρός και έδωσε το αποφασιστικό κτύπιμα για την απελευθέρωση της Μακεδονίας.

Ο ελληνικός στρατός με τη θυελλώδη προέλασή του και με συμπαραστάτη όλον των μακεδονικού λαού απελευθέρωσε τα πάτρια εδάφη. Στιγμές άφθαστου ηρωισμού και αυτοθυσίας έχησε το Ηανελλήνιο.

Στην τιτανομαχία της Κρέσνας, όπως είναι γνωστό, κανένας δεν έμεινε όρθιος. Από τους 40 αξιωματικούς του θυρυλικού 38ου Συντάγματος των Ευζώνων, πρώτος έπεσε ο Ταγματάρχης Βελισσαρίου και μετά ο αντικαταστάτης του Γ. Κολοκοτρώνης από τους πρωταγωνιστές του Μακεδονικού αγώνα, το τελευταίο βλαστάρι της μεγάλης οικογένειας του Γέρου του Μωριά.

Οι επιτυχίες του ελληνικού στρατού οδήγησαν στην ανακωχή και στις διεθνείς συνθήκες: Λονδίνου 17.5.1913 και Βουκουρεστίου 28.7.1913.

Οι δύο αυτές συνθήκες που αδικούν την Ελλάδα, διότι ελληνικότατες περιοχές, δύος η Β. Ήπειρος, η Ανατολική Ρωμυλία, η Ιμβρος και τη Τένεδος που απελευθέρωσε και κέρδισε στα πεδία των μαχών αναγκάστηκε να τις εκκενώσει χάνοντας στην τράπεζα των διαπραγματεύσεων.

Παρά ταύτα, η Ελλάς σεβόμενη τις υπογραφές της ποτέ δεν αμφισβήτησε τα δρια των συνόρων που καθορίσθησαν με τις ανωτέρω Διεθνείς συνθήκες. Και διά τούτο γεννάται το ερώτημα, αφού η ελληνικότητα της Μακεδονίας και το Δίκαιον της Ελλάδος δεν μπορεί να αμφισβητηθεί από κανέναν, ποία είναι τα αίτια που δημιουργούν τη σημερινή ένταση και την κρίση της σχέσης μας με τους σημερινούς γειτόνους;

Νομίζω ότι τα αίτια βρίσκονται και πρέπει να αναζητηθούν:

α) Στο ότι από το τρίγωνο της Β. Μακεδονίας περνούν πανάρχαιες οδοί επικοινωνίας, μεγάλης σημασίας, που οδηγούν στη Μέση Ευρώπη και το Δούναβη.

β) Στη στρατηγική σημασία της κοιλάδας της Στρωμνίτσης, η οποία συνδέει τις δύο κοιλάδες Αξιού και Στρυμώνος.

γ) Τις τεράστιες δυνατότητες πολλαπλής εκμετάλλευσης των λιμνών και των υδάτων των ποταμών με τις υδατοπτώσεις και τις αρδευτικές δυνατότητες.

Διά τούτο η περιοχή αυτή έχει και με τις εξελίξεις αποκτά τεράστια πολιτική, στρατηγική και οικονομική σημασία.

Γράφει ο Βασίλειος Μωρίκης

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Παρακαλούμε τους συνδρομητές και φίλους του περιοδικού μας να στέλνουν έγκαιρα φωτογραφίες από όλα τα συμβάντα (χαρούμενα και πένθιμα) των οικογενειών τους να τα δημοσιεύουμε.

Με αυτό τον τρόπο διευκολύνουμε όλους τους αναγνώστες μας και διατηρούμε ζωντανή την ανάμνηση για τις μελλοντικές γενεές.

ΧΑΡΟΥΜΕΝΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΑΣ Η ΧΟΡΟΕΣΠΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΑΣ

Με μεγάλη επιτυχία προγραμματοποιήθηκε φέτος ο χορός μας στο music hall Rex. Το υψηλού επιπέδου περιβάλλον και το ωραίο πρόγραμμα συνετέλεσε στη μεγάλη προσέλευση των Μεγαλοχωριτών και φίλων τους.

Μετά το πλούσιο καλλιτεχνικό πρόγραμμα επακολούθησε χορός και πολύ κέφι. Ευχόμαστε το Δ.Σ. να διοργανώνει κάθε χρόνο δύο μπορεί καλύτερα την χοροεσπερίδα μας.

ΜΑΙΡΗ ΜΠΟΥΡΝΑΖΟΥ-ΚΑΛΛΙΑΝΗ

ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΤΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ

Προγραμματοποιήθηκε στο κέντρο «ΒΡΑΧΟΣ». Η προσέλευση πολύ μικρή, κάθε χρόνο και λιγότερη, αυτό το θέμα προβλημάτισε το Δ.Σ. και συζητήθηκε το τι πρέπει να γίνει του χρόνου...

Δεχόμαστε σκέψεις και προτάσεις σας για την εκδήλωση αυτή.

ΜΑΙΡΗ ΜΠΟΥΡΝΑΖΟΥ-ΚΑΛΛΙΑΝΗ

Κοινωνική Ζωή

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Ο Ιωάννης Αντ. Βονόρτας και η Μαρία Ν.
Σκλαβιούνου

ΓΑΜΟΙ

Ο John Neumanni και η Δήμητρα Π.
Μπαζιώνη

Ο Κώστας Σ. Ελευθερίου και η Μαρία Ν.
Φλώρου

Ο Δημήτριος Φ. Βονόρτας και η Σοφία
Κ. Λερού

Ο Θανάσης Στ. Κατσιγιάννης και η Πελί-
να Λ. Σαλούτη

Ο Ιωάννης Φ. Βονόρτας και η Ευφροσύ-
νη Ν. Γιαννακοπούλου

Ο Δημήτριος Ι. Τριανταφύλλης και η
Χρυσούλα Ι. Πανοπούλου

Ο Ιωάννης Β. Κλείτσας και η Παναγιώτα
Κ. Αραπογιάννη

Ο Σωτήριος Ν. Βαστάκης και η Michelle
Campelle (ATLANTA Η.Π.Α.)

Ο Γρηγόριος Pappas και η Γκόλφω Π.
Γιαννακοπούλου (το γ. (Φ. Μπακατσιά) (A-
TLANTA, ΗΠΑ)

Ο Θεόδωρος Μ. Κιούκας και η Αναστα-
σία Δ. Μποσινάκη.

Ο Περικλής Α. Χόβιολος και η Αλεξάνδρα
Φ. Καραγιάννη.

Ο Γεώργιος Ζωχαρόπουλος και η Καλλιό-
πη Διον. Βονόρτα.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Ο Δημήτρης και η Ανδριανή Βαστάκη α-
γόρι

Ο Νίκος και η Αντωνία Φλώρου αγόρι

Ο Θεοδόσης και η Φωτεινή Βονόρτα κο-
ρίτσι

Ο Ιωάννης και η Βασιλική Τσουκαλά α-
γόρι

Ο Βασίλης και η Αγγελική Γεωργανοπού-
λου αγόρι

Ο Δημήτρης και η Βίκυ Μπούρλου αγόρι

Ο rev. Mike και Varlamos (ΗΠΑ) αγόρι

Ο Ηλίας και η Καλλιόπη Χατζή (τ.γ. Χρ.
Καραγιάννη) κορίτσι.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Το αγόρι του Μιχάλη και της Δήμητρας
Καρβέλη που ονομάστηκε Κωνσταντίνος.
Ανάδοχος ο Αθ. Ν. Καρβέλης

Το αγόρι του Δημήτρη και της Ανδριανής
Βαστάκη που ονομάστηκε Ιάσων - Πανα-
γιώτης - Γεράσιμος. Ανάδοχος ο Κων/νος
Ηλ. Λαγγαδινός.

Το κορίτσι του Δημητρίου και της Ολυ-
μπίας Βονόρτα που ονομάστηκε Ελένη.

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΚΟΤΟΥΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ μας

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ Ι. Παναγιώτης
(στη μνήμη της συζύγου του
Ελισάβετ)

50.000

Οικ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ Ι. Χρήστου
(στη μνήμη της νύφης τους
Ελισάβετ)

50.000

Οικ. ΒΟΝΟΡΤΑ Ν. Ανδρέα
(στη μνήμη της νύφης τους
Ελισάβετ)

30.000

ΧΑΣΕΚΙΔΟΥ Δέσποινα
(στη μνήμη των γονέων της)

20.000

ΚΑΡΑΚΩΣΤΗΣ Αριστείδης & Ελένη
(το γ. Δ. Πριτσιόλα)
(στη μνήμη της μητέρας τους
Βασ. Πριτσιόλα)

15.000

ΒΕΛΕΝΤΖΑΣ Νίκος & Άννα
(το γ. Π. Πριτσιόλα)
(στη μνήμη της μητέρας τους
Βασ. Δ. Πριτσιόλα)

10.000

ΠΡΙΤΣΙΟΛΑΣ Δ. Μιχαήλ & Φωτεινή
(στη μνήμη της μητέρας τους
Βασ. Δ. Πριτσιόλα)

10.000

ΠΡΙΤΣΙΟΛΑΣ Δ. Κων/νος
(στη μνήμη της μητέρας του
Βασιλικής)

10.000

ΨΙΜΑΔΗΣ Ανέστης & Περσεφόνη
(στη μνήμη της αδελφής τους
Βασ. Δ. Πριτσιόλα)

10.000

ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Χαράλαμπος

5.000

ΚΟΝΤΟΜΕΡΚΟΥ Α. Μαίρη
(στη μνήμη του συζύγου
του αδελφού της)

5.000

ΤΣΑΜΠΟΥΛΑ Ν. Φλου

5.000

Σύλλογος Ευρυτάνων Αμερικής
το «Βελούχι»

3.000

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΤΗΣ Γεώργιος
(για τη «Φωνή του Μεγάλου Χωριού»)

5.000

Για τις πολιτιστικές εκδηλώσεις

ΖΗΝΕΛΗΣ Δημήτριος

5.000

Για το Ι.Ν. Αγίας Παρασκευής

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ Ι. Παναγιώτης
(στη μνήμη της συζύγου του
Ελισάβετ)

50.000

Για το Ι.Ν. Γαύρου

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ Ι. Παναγιώτης
(στη μνήμη της συζύγου του
Ελισάβετ)

100.000

Οικ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ Ι. Χρήστου
(στη μνήμη της νύφης τους
Ελισάβετ)

50.000

ΤΑΤΣΙΡΑΜΟΥ Α. Ανθούλα
(στη μνήμη του συζύγου της
Αναστασίου)

50.000

ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Ν. Ελένη

10.000

ΠΟΥΡΝΑΡΑ Αθανασία

10.000

ΚΟΝΤΟΜΕΡΚΟΥ Κ. Αγαπούλα

5.000

ΤΗΠΟΥΡΝΑΖΟΥ Δ. Βασιλική

5.000

ΜΕΡΜΗΓΚΑΣ Χρ. Ιωάννης

50.000

Για το Μητροπολιτικό Μέγαρο Ι.Μ. Καρπενησίων

ΒΑΣΤΑΚΗΣ Δ. Κων/νος

10.000

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ Ι. Χρήστος

10.000

ΜΩΡΙΚΗΣ Κ. Βασίλειος

10.000

ΒΟΝΟΡΤΑ Α. Αθανασία

5.000

ΒΟΝΟΡΤΑΣ Ιωάννης & Αντώνης

5.000

ΦΛΩΡΟΣ Ν. Ιωάννης

5.000

ΚΑΡΙΠΗΣ ΣΤ. Ηλίας

5.000

ΠΑΪΔΑ Π. Ελένη

5.000

ΣΚΛΑΒΟΥΝΟΣ Νικ. & Χαράλαμπος

5.000

ΚΑΡΒΕΛΗΣ Α. Νικόλαος

5.000

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Λάμπρος

2.000

ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ Δημήτρης

2.000

ΒΟΝΟΡΤΑΣ Αθανάσιος

2.000

ΒΟΝΟΡΤΑΣ Ι. Θεοδόσιος

2.000

Για το Λαογραφικό Μουσείο

Στη μνήμη ΞΕΝΗΣ Ν. ΚΑΡΒΕΛΗ

Οικ. ΚΑΡΒΕΛΗ Α. Νικολάου

362.500

ΣΚΛΑΒΟΥΝΟΣ Νικ. & Χαρ.

62.500

ΜΠΑΛΑΣΗΣ Αλέκος

50.000

ΠΑΣΠΑΛΑΡΗΣ Χρήστος ΒΑΡΕΛΑΣ Άγγελος	10.000 10.000	ΠΟΥΡΝΑΡΑ Αθανασία (στη μνήμη των γονέων της Κων/νου & Μαρίας)	10.000
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ Ι. Παναγιώτης (στη μνήμη των γονέων του Ιωάννου & Καλλιόπης)	50.000	ΠΑΪΔΑΣ Δ. Αθανάσιος (στη μνήμη του αδελφού του Γιάννη)	5.000
ΚΑΡΒΕΛΗΣ Α. Νικόλαος (στη μνήμη Ελισάβετ Π. Καραγιάννη)	20.000	ΚΟΝΤΟΜΕΡΚΟΣ Κ. Τάσος (στη μνήμη Κων/νου Αραπογιάννη)	5.000
ΜΑΤΣΕΛΗ Βιργινία	20.000	ΚΟΝΤΟΜΕΡΚΟΣ Κ. Τάσος (στη μνήμη Ανδριανής Δασκαλάκη)	5.000
ΖΥΓΙΑΡΗΣ Ιωάννης	20.000	ΚΟΝΤΟΣ Κ. Δημήτριος	10.000
ΤΣΟΛΗΣ Π. Δημήτριος	20.000	ΒΟΝΟΡΤΑΣ Ν. Σπύρος	10.000
ΚΟΝΤΟΜΕΡΚΟΣ Κ. Τάσος	12.200	ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ Ι. Καίτη	10.000
ΠΑΪΔΑΣ Δ. Αθανάσιος (στη μνήμη του αδελφού του Ιωάννη)	5.000	ΨΙΜΑΔΗΣ Ανέστης & Παρασκευή	10.000
ΣΑΛΤΟΡΙΑΔΗΣ Λεωνίδας	5.000	ΚΟΡΤΕΣΗΣ Ευάγγελος	5.000
ΓΑΒΡΙΛΗΣ Κ. Βασίλειος (στη μνήμη του ξαδέλφου του Ευθυμίου Καρατζένη)	5.000	ΜΠΑΓΟΥΡΔΑ Ι. Ελένη	4.000
ΠΑΠΑΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ Κ. Μαρία (στη μνήμη του συζύγου της)	5.000		
ΠΑΠΑΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ Κ. Μαρία (στη μνήμη των πεθερικών της Ευδοξίας & Ιωάννου)	5.000		
Για το Λαογραφικό Μουσείο			
(κατά την εκτύπωση της «Φωνής»)			
ΤΑΤΣΙΡΑΜΟΥ Α. Ανθούλα (στη μνήμη του συζύγου της Αναστασίου)	20.000	ΤΑΤΣΙΡΑΜΟΥ Α. Ανθούλα (στη μνήμη του συζύγου της Αναστασίου)	10.000
Οικ. ΒΟΝΟΡΤΑ Ν. Ανδρέα (στη μνήμη Κων/νίας Ν. Βονόρτα)	20.000	ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Ν. Ελένη (στη μνήμη των θείων της)	10.000
		ΒΟΝΟΡΤΑΣ Α. Διονύσιος (στη μνήμη της μητέρας του Ανθής)	5.000
		ΒΟΝΟΡΤΑΣ Α. Διονύσιος (στη μνήμη της θείας του Βασ. Δ. Πριτσιόλα)	5.000

Για την Πνευματική Στέγη

Καταθέσεις —αντί στεφάνων— στη μνήμη Αδριανής Δασκαλάκη		Γεώργιος και Μερσίνη Δανίλη	18.000
Νικόλαος και Αγγ. Αραπογιάννη	5.000	Γεωργία Ζαμπετάκη	5.000
Οδυσ. και Σύλβια Αλεξοπούλου	15.000	Οικογένεια Κιάμου	5.000
Οικογένεια Βλαχάκη	10.000	Ελένη και Δημήτριος Καλαποτλής	10.000
Ξενοφών Βλαχάκη	5.000	Αναστασία και Θεόδ. Κιούκας	10.000
Φούλα Γιαννοπούλου	2.000	Οικογένεια Μαντζουράτου	10.000
Μηνάς Δασκαλάκης	10.000	Ελένη Δασκαλάκη	5.000
Κώστας Δασκαλάκης	10.000	Βασιλική Σωτηριάδου και αδελφοί	15.000
		Γεώργιος Δασκαλάκης	10.000
		Ευθυμία Μποσινάκη	15.000

Κοινωνιο(λογικά) Θέματα

Η ΦΥΛΗ ΤΩΝ ΛΕΜΕΛΕΜΕ

Γράφει: ο Γιώργος Κ. Σταυράκης

Είχαμε γράψει και παλιότερα σχετικά με την υπεραφθονία στη χώρα μας Συλλόγων, Αδελφοτήτων, Συνδέσμων, Συνδικάτων και πάσι λέγοντας, όπου και το πιο μικρό χωριουδάκι της πατρίδας μας έχει ένα-δυο από αυτούς για το καλό και την πρόοδό του.

Οι περισσότεροι καταστατικοί χάρτες μιλούν για την σύσφιγξη των σχέσεων, τον εξωραϊσμό του συγκεκριμένου χώρου κ.ο.κ.

Όλα αυτά πολύ καλά και άγια, αλλά το εύλογο ερώτημα που γεννιέται είναι πόσο καλά πετυχαίνονται αυτοί οι στόχοι;

Εδώ θα προσπαθήσουμε να επισημάνουμε ότικά πράγματα θετικά και αρνητικά, όχι βέβαια γιατί υπάρχει η μαγική λύση στα τυχόν προβλήματα, αλλά επειδή πιστεύω πως είναι καλύτερα να γνωρίζει μία κοινωνία τα κίνητρα που φέρνουν την πρόοδο, και τις αιτίες, που δυνατόν να φέρουν την ανάσχεση και το τέλμα.

Αρχικά, πρέπει να πούμε πως όποια συλλογική προσπάθεια πρώτα και πάνω απ' όλα θα πρέπει να παίρνει στα σοβαρά υπόψη της την ανθρώπινη δυναμική, δηλαδή, να είναι ανθρωποκεντρική και κρίκος που να συνδέει τα μέλη της ομάδας σε κοινωνική αλληλεγγύη με ίσους όρους και σχέσεις ανιδιοτελείς, έτσι ώστε να προάγεται και να εξωραΐζεται η πολιτιστική παράδοση του τόπου μέσα από την οποία θα προκύψουν στη συνέχεια έργα υλικά και πνευματικά.

Για να ευδοκιμήσουν τέτοιες συλλογικές προσπάθειες απαιτείται ζήλος, δημιουργική γνασία, χρόνος και εξακολούθηση από εκείνους που επιλέγουν και ετιλέγονται να γίνουν Διοικητικό Συμβούλιο, όπως επίσης και από τον καθένα της ευρύτερης ομάδας, τα μέλη δηλαδή.

Είναι όμως σε μεγάλο βαθμό αλήθεια πως στις περισσότερες περιπτώσεις πόλλοι επαναπαύονται μόνο με κάποιες περιστασιακές προσπάθειες.

Σε αυτές τις περιπτώσεις, υπάρχει ο κίνδυνος αυτοί οι Σύλλογοι να μείνουν «Οργανώσεις Σφραγίδα», που από αυτές είμαστε συνηθισμένοι στην πατρίδα μας.

Ο Σύνδεσμος του χωριού μας, όπως άλλωστε είναι γνωστό, έχει μία μακρά ιστορία. Μέσα στη διαδρομή του χρόνου γνώρισε διαστήματα προόδου και κοινωνικής αντίληψης, όπου οι απανταχού Μεγαλοχωρίτες ήταν δεμένοι με το Σύνδεσμο και την Κοινότητα. Υπήρχαν κοινωνικές εκδηλώσεις και έγιναν έργα με σχεδόν καθολική συμμετοχή των χωριανών.

Δεν θα πρέπει όμως να ωραιοποιούμε τα πράγματα κάθε φορά. Η πραγματικότητα δείχνει πως υπάρχουν και διαστήματα όπου ο Σύνδεσμος ή και τα μέλη του, αν θέλετε, δεν κατόρθωσε αρκετά να πετύχει τον θεμελιώδη στόχο του καταστατικού χάρτη, δηλαδή, την κοινωνική αλληλεγγύη και την σύμπλευση όλων για τα κοινά του τόπου. Έτσι, βλέπουμε το φαινόμενο όπου, αντί η ιδέα του συνδέσμου να είναι όπως την οραματιστηκαν οι ιδρυταί της, δηλαδή πόλος καλοπροσάρτης επαφής, και γιατί όχι, και φιλίας που καλλιεργείται μέσα από κοινούς στόχους, να είναι δηλαδή το τρίγωνο: Σύνδεσμος - Κοινότητα - απανταχού Μεγαλοχωρίτες. Αντίθετα. Βλέπουμε να είναι πεδίο εκτόνωσης πτοικίλων προβλημάτων σε Συλλογικό, αλλά, και σε ατομικό, επίπεδο.

Εδώ θα πούμε μερικά γενικότερα πρόγματα. Άτομα και οργανώσεις που δεν δέχονται καλοπροσάρτες και εποικοδομητικές προτάσεις ή και κριτική ακόμα, κάπου λείπει η αυτοπεποίθηση για την ορθότητα των πράξεών τους. Όπως και εκείνοι που παρουσιάζονται φειδωλοί να πιούνε ένα καλό λόγο για την προσπάθεια που κάνουν οι άλλοι για τα κοινά, αυτό μπορεί να είναι λίγο ως πολύ μικρότητα ψυχής. Είναι στις κοινωνίες γνωστό πως το να επιδιώκει κανείς τη φήμη ή την υστεροφήμια, αν θέλετε, μέσα από την κοινή προσπάθεια, είναι θεμιτό, είναι ανθρώπινο, και κοινωνικά αποδεκτό.

Όταν όμως προσπαθεί να το πετύχει αυτό, υποβαθμίζοντας ή έντεχνα παραμερίζοντας κάποιους άλλους που θέλουν να συμμετέχουν, τότε, αυτή η συμπεριφορά δείχνει έλλειψη ηθικού αναστήματος και προσπάθεια ιδιοποίησης, πράγμα που είναι

η καλύτερη συνταγή για συρρίκνωση.

Διάφορες άλλες κοινωνικές καταβολές, όπως π.χ. είναι οι επάρσεις χωρίς περιεχόμενο για δήθεν κοινωνική ή άλλη ανωτερότητα. Ο διαχωρισμός γνήσιων και μη γνήσιων Μεγαλοχωριτών σαφώς συμβάλλουν και αυτά στη δημιουργία παραφύλδων και ασφαλώς εμποδίζουν την συνοχή στις μικρές κοινωνίες, όπου οι πολιτιστικές οργανώσεις χολαίνουν από τη βάση τους.

Η αυτογνωσία στον τόπο μας είναι είδος σε ανεπάρκεια, χωρίς την οποία τα άτομα και οι κοινωνίες ζούνε μεγάλες αυταπάτες και η ζωή χάνει ένα μεγάλο μέρος από το νόημά της. Η αυτογνωσία φέρνει το άτομο σε επαφή με την πραγματικότητα, και τις οργανώσεις με τα γεγονότα, και έτσι μπορούν να συμβάλλουν καλύτερα στην κοινωνική αλληλεγγύη.

Ο αλτρουισμός και το μεράκι για προσφορά χωρίς υστεροβούλια, φαίνεται πως και αυτά έγιναν έννοιες και λέξεις μόνο για τα λεξικά. Στην πράξη, έχουνε χαθεί σε μεγάλο μέρος και τη θέση τους παίρνει σιγά-σιγά η εσωστρέφεια και η ιδιοτέλεια.

Οι γονείς και οι πρόγονοι μας, με λιγότερα μέσα οικονομικά και άλλα, διέθεταν το μεράκι και τη λαχτάρα για τον εξωραϊσμό του Μεγάλου Χωριού και έγιναν έργα, όταν εκείνα τα χρόνια πολλά από τα γύρω χωριά στην Ευρυτανία είχαν ελάχιστη Συλλογική δραστηριότητα, το χωριό μας ήταν πρωτοπόρος.

Σήμερα, για λόγους που δεν είναι του πάροντος, φαίνεται πως ο ατομικισμός και η αυταρέσκεια μπήκαν για τα καλά στη ζωή του Νεοελλήνα, φαινόμενο που και αυτό τραυματίζει την κοινωνική συνοχή, την καλή ανθρώπινη σχέση και τελικά αυτό που θέλουμε να λέμε ποιότητα ζωής.

Πολλοί επιδίδονται με ζήλο σε ατέρμονη φιλολογία (που στην ουσία είναι κουτσομπολιό) για το τι πρέπει να γίνει, τι πρέπει να αλλάξει, τι έγινε, ποιος το έκανε και τι δεν έγινε.

Άλλοι είναι πρόθυμοι να κρίνουν και να

επικρίνουν ή να υπαινίσσονται και μάλιστα αυστηρά, συχνά και σε ατομικό επίπεδο.

Ψάχνουμε δηλαδή διαρκώς να βρούμε τους «κακούς» και όταν δεν έχουμε να τους κατασκευάσουμε.

Δεν μας λείπει η εξυπνάδα, μας λείπουν οι προτεραιότητες και οι σωστές κατευθύνσεις, μας λείπει ακόμα η σοβαρότητα για να αντιμετωπίζουμε πρόσωπα και πράγματα. Οι νέες γενιές έρχονται ανανεωμένες και απαλλαγμένες από κατάλοιπα σκοτεινών περιόδων μέσα απ' τις οποίες περάσαμε εμείς. Αυτό είναι πολύ θετικό. Ας μην περάσουμε τα «αρνητικά» και σε αυτούς. Τα υπόλοιπα θα τα δημιουργήσουν μόνοι τους. Δεν είναι η ημιμάθεια ή η αιμάθεια που βλάπτουν μια κοινωνία. Είναι η έλλειψη ανοχής και αναγνώρισης προς εκείνους που προσπαθούν. Είναι ίσως ακόμα η αγνωμοσύνη και η κοντή μνήμη για πρόσωπα και πράγματα, είναι η πολιτική ιδεολογία η οποία δεν φαίνεται μεν, αλλά, υποβόσκει την απρόσκοπτη συνοχή και υποκρύβει χαστική δυναμική δυστυχώς.

Είναι επίσης η έλλειψη ικανότητας να επιλέγονται οι κατάλληλοι άνθρωποι για τους κατάλληλους ρόλους.

Υπάρχουν και εκείνοι που επιλέγουν την αποχή και κρατούν τις αποστάσεις από την κοινή προσπάθεια.

Όμως, και αυτοί δεν αντέχουν τον πειρασμό της αυστηρής κριτικής, την οποία προτιμούν να κάνουν εκ των υστέρων, και από θέση ασφαλή. Λέμε λόγια, που και αυτά απέχουν από την πραγματικότητα.

Απέχουμε από εκεί που πρέπει να συμμετέχουμε, και... συμμετέχουμε εκεί που πρέπει να απέχουμε!

Λέμε λόγια... λόγια... λόγια..., και έτσι δεν μας περισσεύει χρόνος να σκεφτούμε.

Διαφωνούμε για χάρη της διαφωνίας. Κινδυνεύουμε να γίνουμε η «Φυλή των Λέμελέμε».

Εσείς τι λέτε;

Γ.Κ.Σ.

ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΕΣ ΜΝΗΜΕΣ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1992 - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1992

Η ιστορία απαιτεί να μην την ξεχνάμε...

Εβδομήντα χρόνια συμπληρώνονται εφέτος από τη θλιβερή εκείνη έκβαση του Μικρασιατικού πολέμου. 70 χρόνια μετά από τον ξερριζωμό και την ολοκληρωτική καταστροφή της αιματοπότιστης Μικρασιατικής ΕΛΛΑΔΑΣ...

Ημερομηνία, που μας θυμίζει το χαλασμό και την φρίκη που σκόρπισαν οι Τούρκοι στις αξέχαστες Πατριδες μας, με την ανοχή, τις πλάτες και τη θέα των ΔΗΘΕΝ «χριστιανών» και «φίλων» και «προστατών» και «συμμάχων» μας...

Όλοι λέμε, ότι ο χρόνος είναι γιατρός...

Πράγματι, ο χρόνος μετριάζει κάπως τον πόνο... Κι ακόμη απαλύνει τις απαίσιες και φρικτές μνήμες, όμως δεν τις εξαλείγει. Τις δε μνήμες του Αυγούστου του 1922, η ιστορία απαιτεί να μην τις ξεχνάμε. Διότι, οι μνήμες αυτές καταγράφηκαν στις σελίδες της παγκόσμιας ιστορίας με τα μελανότερα χρώματα. Καταγράφηκαν μη ανεξίτηλα γράμματα να θυμίζουν και να ελέγχουν πολιτισμένους ανθρώπους... Δεν έχουμε λοιπόν το δικαίωμα να ξεχάσουμε.

Αλήθεια... μπορούμε να ξεχάσουμε τους 200.000 σφαγμένους Μικρασιάτες Χριστιανούς Έλληνες; ... Μπορούμε να ξεχάσουμε τους 42 επώνυμους Κληρικούς των Μητροπόλεων Σμύρνης, Κυδωνιών και Μοσχονήσιων,... τους 342 ανώνυμους Μάρτυρες της εκκλησίας, Σμύρνης, και της ευρύτερης περιφέρειας αυτής;.... τους εκατοντάδες χιλιάδες απλών Πιστών, Ορθοδόξων Χριστιανών, Νεομαρτύρων της Μικράς Ασίας, ανδρών, γυναικών, γερόντων, και παιδιών, αγρίως βασανισθέντων και σφαγιασθέντων υπό των Θημωμανών και αλπίστων διωκτών τους;... Μπορούμε —όλως ενδεικτικά— να ξεχάσουμε τος Εθνοίερομάρτυρας Επίσκοπος: τον Σμύρνης Χρυσόστομο, που διαμελίσθηκε, έπειτα από φρικτούς βασανισμούς, κι εξευτελισμούς συρόμενος, στους δρόμους..., των Μοσχονήσιων Αμβρόσιο, που πεταλώθηκε..., των Κυδωνιών Γρηγόριο, που θάφτηκε, ζωντανός;...., του Ικονίου Ζήλωνα, που σφάχτηκε;.... τον Αρχιερατικό Επίτροπο Ιάκωβο Αρχαντζάκη, που σουβλίσθηκε;...., τον Διάκονο Γρηγόριο, που με ζεματιστό λάδι περιλούσθηκε και κάηκε ζωντανός;....,

τον Ιερέα Νείλο της Κοιμήσεως του Μπουρνόβα, που κατακρεουργήθηκε;... τον Ιερέα Μελέτιο, που καρφώθηκε στο πεύκο;...., (Κι αυτά, όλως ενδεικτικά, όπως προαναφέραμε, για τους ιστορικούς δε, παραπέμπουμε στο πρόσφατο έργο του Σεβ. Μητροπολίτη Κορίνθου Παντελεήμονα: «Ακολουθίες τρεις Αγίου Χριστοστόμου Σμύρνης ...» εκδ., «ΠΝΟΗ», άρ. 16, Κόρινθος 1992, σσ. 50 - 51 κ.α. όπου και σχετική βιβλιογραφία). Επίσης μπορούμε να ξεχάσουμε τους 1.300.000 πρόσφυγες, που ξεριζώθηκαν από τα πλούσια σπίτια τους και τις ακμάζουσες από κάθε άποψη πατρίδες τους;... Μπορούμε να ξεχάσουμε, ακόμη και των «ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ» συμμάχων και φίλων την απαίσια προδοσία;... Ας θυμηθούμε, τέλος και το ανατριχιαστικό συγχαρητήριο τηλεγράφημα του Επισκόπου της Ρώμης, του Πάπα δηλαδή, που έστειλε στον φίλο του Κεμάλ Ατατούρκ για τις ΣΦΑΓΕΣ που έκαμε των Χριστιανών και τις άλλες εναντίον της Ορθοδοξίας νίκες του... για να συμπεράνουμε τα «εν Χριστώ» της χριστιανικής Δύστης φιλάδελφα... αισθήματα.

Για να μη μας καταλογισθή, ότι γράφουμε υπό το κράτος εθνικού ή θρησκευτικού παραληρησμού, ή εκδικήσεως, ή μνησικακίας που απάδει σε Χριστιανούς θα δώσουμε το λόγο στον τότε αμερικανό Πρόεδρο της Σμύρνης Τζώρτζ Χόρτον να μας περιγράψει τα γεγονότα των ημερών εκείνων με τα εξής: «Έφυγα από την Σμύρνη νοιώθοντας ντροπή, διότι ανήκα στο ανθρώπινο γένος...». Επίσης, και στο γάλλο τότε ιστορικό Ντριώ, ο οποίος έγραψε: «Ποιός θα περιγράψει τας φρικαλέας σκηνάς! Αναρίθμητες υπάρχεις προ παντός, γυναίκες, παιδιά και γέροντες εσφάγγησαν εν μέσω αισχίστων θηριωδιών. Χιλιάδες δυστυχών υπάρχεων συσσωρευμέναι κατά μήκος της προκυμαίας έρριφθησαν εις την θάλασσαν. Εις μέγα μήκος του λιμένος εκατοντάδες πτωμάτων είχον πληρώσει την θάλασσαν, ώστε να μπορεί κανείς να βαδίσῃ, επάνω».. Κι αυτά όλως ενδεικτικά: για τους φιλότουρκους αμερικάνους και ευρωπαίους, για μας, που με τη θύμησή τους

πρέπει ν' αντλούμε δυνάμεις και θάρρος και για τους τούρκους, οι οποίοι είναι οι ίδιοι: ας θυμηθούμε τα γεγονότα της Κωνσταντινουπόλεως του 1955 και τα συνεχίζομενα στην Κύπρο... και οι οποίοι μάταια πάσχιζαν και πασχίζουν να εκπολιτιστούν, να εξανθρωπιστούν και να εξευρωπαιστούν... Είθε να το επιτύχουν... Άν το επιτύχουν, θα γίνει ένα μεγάλο θαύμα...

Τα παραπάνω τα σημειώνουμε με πόνο ψυχής κι ευχόμεθα να είναι αιώνιος έλεγχος στους απαίσιους εγκληματίες, να είναι

επίσης αιώνιος έλεγχος στην υποκριτική πολιτική των πολιτισμένων λαών, αν είναι ιερώτατο Μνημόσυνο στους Αγίους Ιερομάρτυρας και Εθνομάρτυρας της φρικτής αυτής μνήμης, καθώς και κάθε άλλης εποχής, και τέλος, να είναι σε μας εθνικό σύνθημα: ότι, η ιστορία απαιτεί να μην την ξεχνάμε...

Αύγουστος 1992

+ Πρωτ. Κωνστ. Δ. Βαστάκης

~~ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΡΙΑ~~

Στην Παναγιά την Προυσσώτισσα

Ω Παναγιά Προυσσώτισσα
Παντάνασσα του κόσμου
εσύ που με βοήθησες και
μ' ἔφερες κοντά σου
και είδα το κρυσταλλούγετο ανάμεσα
στους βράχους,
που ἔσωσες την εικόνα σου
απ' τους εικονομάχους.
'Ακουσα με κατάνυξη την θεία λειτουργία
σαν να ἐπεφτει από ψηλά μια

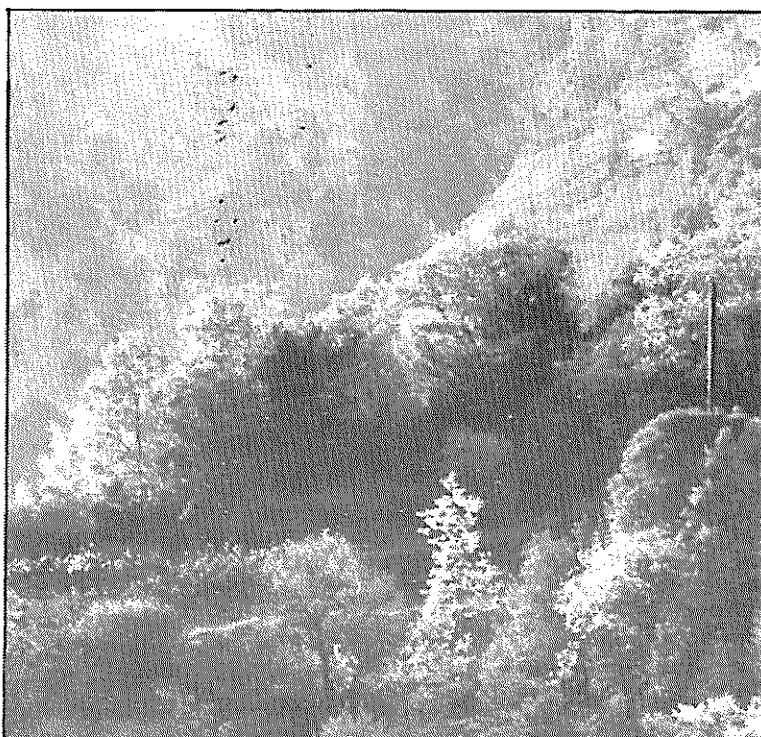
θεία υμνωδία.

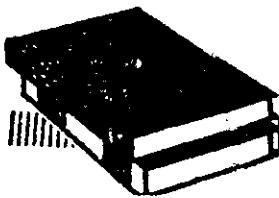
Τα θαύματά σου είναι πολλά
γεμάτα μεγαλείο και είναι γραμμένα θαυμα-
στά

ο' ολόκληρο βιβλίο.

Ω Παναγιά τοξότισσα και φώτισε τον κό-
σμο
και στείλε μας ειρήνη, να ζήσουν όλοι
οι λαοί, μ' αγάπη, αδελφοσύνη.

Μια φίλη του Μεγάλου Χωριού

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΓΡΑΦΕΙΔ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ: Τρίμηνη περιοδική έκδοση της Αδελφότητας Μικροχωριτών «Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ», αρ. φ. 49-50, Απρίλιος '91 - Μάρτιος '92. Πλούσια όπως πάντα ύλη και με ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον κύριο άρθρο του Πρόδεδρου της Αδελφότητας καθηγητή κ. Μ. Κουτσούκη για τα «Μνημεία, αγροτική ζωή και βιοποριστική τέχνη».

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 1992, Συλλόγου Ευρυτάνων Βορείου Ελλάδος «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ». Πρωτότυπη, περιεκτική και χρήσιμη έκδοση του νεοσύστατου Συλλόγου.

ΧΩΡΙΑΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΔΟΙ: Τακτική και πάντα επίκαιρη έκδοση του αδελφού Συλλόγου «Καλλιακούδα».

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ: της Ν.Ε.Λ.Ε. Ευρυτανίας. Με εξαιρετικά ενδιαφέροντα στοιχεία των κ.κ. Ευθ. Κύρκου και Π. Τσιάνη για την αγροτική ανάπτυξη της Ευρυτανίας και τη σημερινή σιογνωμία του Νομού μας αντίστοιχα.

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ Τ.Ε.Δ.Κ. Ευρυτανίας. Με μήνυμα του Προέδρου της Τ.Ε.Δ.Κ. (και της κοινότητας Σταύλων) κ. Βασιλή Καλτσίδα, Πολ. Μηχανικού, για το ξεκίνημα της έκδοσης.

Ο ΕΥΡΥΤΟΣ: του φιλοπροόδου Συλλόγου Δομνίστας Ευρυτανίας. Τακτικότατη έκδοση και πάντα επίκαιρη και καλά ενημερωμένη.

Ο ΦΟΥΡΝΑΣ των Αγράφων: του Συλλόγου των απανταχού Φουρνιωτών Ευρυτανίας «Ο ΛΕΠΕΝΙΩΤΗΣ». Πληθωρική διμηνιαία έκδοση με πλούσια ειδησεογραφία και πολλά ιστορικά στοιχεία.

ΚΟΡΥΣΧΑΔΕΣ: Δελτίο επικοινωνίας του Συλλόγου των απανταχού Κορυσχαδίτών Ευρυτανίας.

ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ Ο.Ρ.Ε.: 'Οργανο της Ομοσπονδίας Ρουμελιωτών Ελλάδος, εφημερίδα επικοινωνίας, ενημέρωσης και προβολής της Ρουμελης.

Ο ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗΣ: 'Οργανο επικοινωνίας των απανταχού Καστανιωτών. Τακτικότατη έκδοση με πλούσια ειδησεογραφία που έχει ενδιαφέροντα θέματα για όλους τους Ευρυτάνες και ιδιαίτερα της Ποταμιάς.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Το αγγλόφωνο περιοδικό «The Hellenic Chronicle» της Βοστώνης Η.Π.Α., ο διακεκριμένος καθηγητής της Φιλοσοφίας διαφόρων Πανεπιστημίων της Αμερικής Δρ. Κωνσταντίνος Καβάρνος, ο ιδρυτής του Βυζαντινού Ινστιτούτου στο Belmont της Massachusetts, όπου εκδίδει την αγιολογική σειρά: «Σύγχρονοι Ορθόδοξοι Ἅγιοι» (Modern Orthodox Saints, The Institute for Byzantine and Modern Greek Studies), την 6ην και 13ην Ιουνίου 1991 παρουσίασε σε δύο συνέχειες εκτενές κριτικό σημείωμα του έργου του συγχωριανού μας Πρωτοπρεσβύτερου Κωνσταντίνου Δ. Βαστάκη «ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΟΝ ΛΕΙΜΩΝΑΡΙΟΝ», ως εξής:

«Κριτική του Βιβλίου: Ευρυτανικόν Λειμωνάριον.

Ο Κωνσταντίνος Δ. Βαστάκης, Πρωτοπρεσβύτερος, είναι ο επιμεληθείς το όλον έργον..., Αθήναι: έκδοσις Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών «Η Αγία Παρασκευή», 1978, σελ. 262, μέγα σχήμα, εικονογραφημένον.

Υπό Διδάκτορος Κωνσταντίνου Καβάρνου.

Ο τίτλος του θαυμασίου αυτού βιβλίου φέρει εις τον νουν το Λειμωνάριον του I.

Μόσχου (+ 619), το Νέον Λειμωνάριον της Χίου, υπό του Αγ. Νικηφόρου (1819), και το Χιακόν Λειμωνάριον, βελτιωμένη έκδοσις του δευτέρου, υπό Αμβροσίου Μήχαλου (1930). Όλοι παρουσιάζουν τον βίον αγίων προσωπικοτήτων, περιγράφουν τον ωραιότατον χαρακτήρα των, τας αρετάς των, τους αγίους των τρόπους και δραστηριότητας. Αυτά αποβλέπουν εις την αναζωογόνησιν και ανάτασιν της πνευματικής μας υπάρξεως, παραβαλλομένης προς ένα ανοιξιάτικο λειβάδι (Λειμώνα) με την χλόην του πλουσίως κεκοσμημένην με αγριολούδουδα ποικίλων μορφών και θεοπεσίων χρωμάτων.

Ο π. Κωνσ. Δ. Βαστάκης..., συνέλαβε την ιδέαν να συλλέξει το υλικόν και να εκδώσει αυτό το βιβλίον. Πριν προβεί εις αυτό, έλαβε την έγκρισιν και την ευλογίαν του Σεβασμ. Δαμασκηνού, Μητροπολίτου Ναυπακτίας και Ευρυτανίας...

Διά να καταστήσει πραγματικότητα το Ευρ. Λειμωνάριον, ο π. Βαστάκης εξησφάλισε την συνεργασίαν του κατέχοντος την πρώτην θέσιν Ορθοδόξου Υμνογράφου του Αγίου Όρους, του Μοναχού Γερασίμου Μικραγιαννανίτου, ως και πολλών εγκρίτων παραδοσιακών εικονογράφων, ειδικώς του Πρεσβυτέρου Σταματίου Γ. Σκλήρη, και την οικονομικήν ενίσχυσιν του Συνδέσμου των Μεγαλοχωριών «Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ».

Το βιβλίον περιλαμβάνει την ζωήν και τας ακολουθίας εννέα Ευρυτάνων Νεομάρτυρων και ενός Οσίου (του Αγ. Ακακίου), Ακολουθίας διά τον εορτασμόν δύο παλαιών θαυματουργών εικόνων της Θεοτόκου..., επιστολών της Ι. Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος..., του προδόγου..., εισαγωγήν..., εκτεταμένας βιβλιογραφίας και άλλα είδη πολυτίμων πληροφοριών σχετιζομένων με ένα έκαστον των Αγίων των εμφανιζομένων εις το βιβλίον τούτο...

Εν συνεχείᾳ ο π. Βαστάκης μας λέγει με ολίγας λέξεις ποίοι ήσαν οι Νεομάρτυρες ούτε
1) Ο Νεομάρτυρς Μιχαήλ, ο εξ Αγράφων..., 2) Ο Οσιομάρτυρς Δαμιανός..., περὶ αυτοῦ ἔχω γράψει εις το βιβλίον μου: «Το Αγίον Όρος», σ. 55, 3) Ο Ιερομάρτυρς Σεραφείμ..., 4) Ο Νεομάρτυρς Νικόλαος..., 5) Ο Ιερομάρτυρς Κυπριανός... (ίδε και: «Το Αγίον Όρος», σ. 56), 6) Ο Οσιομάρτυρς Ρωμανός..., 7) Ο Οσιος Ακάκιος ο νέος... (ίδε και βιβλίον μου: «Το Αγίον Όρος», σ. 66-69), 8) Ο Ιερομάρτυρς και Ισαπόστολος Κοσμάς ο Αιτωλός... (ίδε το «Αγίον Όρος», σ. 56-59, 111- 112, και το βιβλίον μου: «Αγιος Κοσμάς ο Αιτωλός»), 9) Ο Οσιομάρτυρς Γεράσιμος...

Όλοι οι ανωτέρω Άγιοι (εκτός του Οσίου Ακακίου) υπέστησαν τον μαρτυρικὸν θάνατον από τους Τούρκους, οι περισσότεροι εξ αυτών εκάστον ζωντανοί ἦ αποκεφαλίσθησαν, επειδή διεκήρυξαν με τόλμη την χριστιανικήν πίστην.

B'

Σχετικώς προς την αξίαν της μελέτης του Βίου των Αγίων, τόσον εκ του πεζού λόγου, όσον και εις την ποιότηταν, ειδικώς εις του καιρούς μας ο σ. παρατηρεῖ τα ακόλουθα: «Εἶναι αληθές, ὅτι κατά τους συγχρόνους καιρούς..., ὅταν η πνευματική ζωὴ καταφρονεῖται και νέαι διδαχαὶ εμφανίζονται, η μελέτη των Αγίων της Εκκλησίας μας και μάλιστα των πλησιεστέρων προς ημάς χρονικῶς, ὅχι μόνον συντελεῖ εἰς την οικοδομήν των πιστῶν, ἀλλὰ και βεβαιώνει τὸν σύγχρονον ἀνθρώπον ὅτι ποτὲ δεν ἐλειψαν οι Χριστιανοὶ ἡρωες των μεγάλων πνευματικῶν αγωνισμάτων και των εθνικῶν θυσιών... (σ. 12-13).

Σχετικώς προς τας Ακολουθίας προς τιμὴν των Νεομάρτυρων των παρουσιαζομένων εις το κρινόμενο αυτό βιβλίον, ο π. Βαστάκης μάς λέγει ὅτι αύται εποιήθησαν κατά παράδειστον του υπό του διακεκριμένου Αγιορείτου Υμνογράφου Γερασίμου Μικραγιαννανίτου. Έτοιμος ο σεβάσμιος Υμνογράφος συνέθεσε δι' ἓνα έκαστον Νεομάρτυρα μίαν νέαν, πλήρη και πανηγυρικὴν Ακολουθίαν... Επίσης, ἓνα παρακλητικὸν κανόνα διά τον Σεραφείμ, τον Κοσμάν και τον Γεράσιμον, καθὼς και χαιρετισμούς διά τον πρώτον και τον τελευταίον...

Επιπροσθέτως, ο π. Γεράσιμος συνέθεσε μίαν Ακολουθίαν διά του εορτασμού της θαυματουργού εικόνος της Παναγίας «Ταταρνιωτίσσης-Φανερωμένης»...

Η Ακολουθία διά τον εορτασμόν της θαυματουργού εικόνος της «ΠΡΟΥΣΙΩΤΙΣΣΗΣ», καθὼς και ο παρακλητικὸς Κανόν... και η λίαν συγκινητικὴ Διῆγησις περὶ της εικόνος... εγράφησαν από αρχαιότερον Υμνογράφον. Συμμορφούμενος με την επιθυμίαν του Μητροπολίτου Δαμασκηνού ο π. Βαστάκης συμπεριέλαβεν εις το βιβλίον δύο Ακολουθίας προς τιμὴν του Νεομάρτυρος Ιωάννου του εκ Κονίτσης...

Η Ακολουθία εκάστου Νεομάρτυρος συνοδεύεται από μιαν συγκινητικὴν αφήγησιν της ζωῆς και του μαρτυρικού του θανάτου.

Επιπλέον... έχει συμπεριληφθεί εις το βιβλίον τούτο μία Ακολουθία προς τιμήν όλων των Αγίων της Ευρυτανίας, η οποία φάλλεται... την τελευταίαν Κυριακήν του Αυγούστου, καθώς και εις Παρακλητικός Κανών, ποιήματα του π. Γερασίμου Μικραγιαννίτου.

Εις την αρχήν των Ακολουθιών... υπάρχει μια εικόνα...

Αι ποιητικαὶ συνθέσεις του π. Γερασίμου Μικραγιαννίτου: Ακολουθίαι, Παρακλ. Κανόνες και Χαιρετισμοὶ, είναι ἀπασαὶ εξαιρετικῆς ποιότητος, εφάμιλλοι της λειτουργικῆς ποιήσεως των επιφανῶν Υμνογράφων του Βυζαντίου. Δεν είναι καθαρά ανθρώπινοι δημιουργίαι, ὅπως η κοσμική ποίησις, αλλά ἔργα ποιηθέντα τη συνεργία Θεού και ανθρώπου. Ως προς τούτο είναι ὅπως αἱ παραδοσιακαὶ, Βυζαντιναὶ εικόνες Αγίων, ἔργα ιεράς, θείας και ανθρώπινης τέχνης. Ὄταν ταὶ μελετῶμεν ἡ ταὶ ακούωμεν να φάλλωνται, αισθανόμεθα να ανυψούμεθα από τὸν πεπτωκότα, αμαρτωλὸν και διεφθαρμένον κόσμον πρὸς τὸ ουράνιον βασίλειον τῆς αγνότητος, πνευματικῆς τελειότητος και θεῖκῆς χαρᾶς. Ορθώς ο ... π. Κ. Βαστάκης πορατηρεῖ: «Ο κόσμος εκορέσθη απὸ γνώσεις επιστημονικάς και ανθρωπίνην σοφίαν. Άλλα αυτὰ δεν φέρνουν γαλήνην και ευτυχίαν. Η πραγματικὴ ευτυχία και γαλήνη επιτυγχάνεται με την ανάγνωσιν και την εντρύφησιν εἰς θεάρεστα βιβλία. Το παρόν, δόθεν, Λειμωνάριον αυτὸν τὸν σκοπὸν επιδιώκει... Ἐναὶ Αγιολογικὸν βιβλίον τῆς Εκκλησίας μας είναι ἐναὶ πολύτιμος θησαυρός. Υψώνει πρὸς Αγίας σφαίρας τὴν διάνοιαν, εξευγενίζει και καθαρίζει τὴν καρδίαν και δημιουργεῖ τὸ απαραίτητον ιερὸν ἥθος πρὸς κατάκτησιν τῆς Βασιλείας του Θεού» (σ. 12).

Ο π. Κ. Βαστάκης επιμελήθη και εξέδωσε το βιβλίον τούτο με πολὺ προσεκτικὸν, ἄψογον και λόγιον τρόπον. Ἐναὶ απὸ τὰ ἔξοχα χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα του βιβλίου, εὐτὸς των ἡδη μνημονευθέντων, είναι η ωραιοτάτη ελληνικὴ γλώσσα, η οποία κυριαρχεῖ ἀκρον εἰς ἀκρον. Όλα τα υμνογραφικὰ κείμενα χρησιμοποιούν τὴν ιδίαν γλαφυράν ελληνικήν καθαρεύουσαν, η οποία εχρησιμοποιήθη υπὸ των μεγάλων Βυζαντινῶν Υμνογράφων. Και ἀπαντα τα κείμενα, τα οποία ο π. Βαστάκης ο ἴδιος συνεισέφερεν, ὅπως η Εισαγωγὴ και τὸ Επίμετρον εἰς τὸ τέλος του βιβλίου, καθώς και ο Πρόλογος υπὸ του Μητροπολίτου Δαμασκηνοῦ ἔχουν γραφεῖ εἰς ωραιοτάτην πειθαρχημένην, ελληνικήν καθαρεύουσαν, που εξυψώνει τὴν διάνοιαν».

Η μετάφρασις εγένετο υπὸ του Καθηγητού τῆς Αγγλικῆς κ. Ζαφειρίου I. Βάχλα.

«Η ΟΣΙΑ ΜΕΘΟΔΙΑ ΤΗΣ ΚΙΜΩΛΟΥ»

Σε δεύτερη φροντισμένη και κομψὴ ἔκδοση εκυκλοφόρησε το βιβλίο του Πρωτοπρ. Κων/νου Δ. Βαστάκη «Η Οσία Μεθοδία τῆς Κιμώλου».

Γοητευμένος ο συγγραφέας απὸ τὴν οσιακὴ ζωὴ της μοναχῆς Μεθοδίας απὸ τὴν Κιμώλο, της μοναχῆς που με τὸν ενάρετο βίο της ἤλθε κατὰ θεία χάρι να προστεθεῖ στὸ αγιολόγιο τῆς Εκκλησίας μας και ως ἀνθος εύσομο του παρελθόντος αιώνος και ως φωτεινὸ μετέωρο να καταυγάσει τὸν κόσμο μας, προχώρησε στὴ συγγραφὴ και τὴν ἔκδοση ενός συνολικού τόμου.

Τὴν εργασία του αυτὴν ο π. Κωνσταντίνος εχώρισε σε ἔξι μέρη: Τὸ πρώτο μέρος περιλαμβάνει τὸν Βίον και τὴν Πολιτείαν τῆς Οσίας. Τὸ δεύτερο μέρος, τὶς μαρτυρίες του Χριστεπωνύμου Πληρώματος και τὴν συνείδηση για τὴν αγιότητα τῆς Οσίας. Τὸ τρίτο μέρος περιλαμβάνει τὴν κίνηση τῆς διαδικασίας και τὰ επίσημα Εκκλησιαστικὰ κείμενα και ὄγαφα ανακήρυξης εἰς Αγίαν τῆς Οσίας Μεθοδίας. Τὸ τέταρτο μέρος περιλαμβάνει οὐκληρὸ τὸ δημοσιευμένο υλικὸ τὸ σχετικὸ με τὴν αγιοποίηση και τὶς εορταστικὲς εκδηλώσεις πρὸς τιμὴν τῆς Οσίας Μεθοδίας. Τὸ πέμπτο μέρος περιλαμβάνει: τὴν ακολουθία, μουσικὸ παράρτημα, τὸν Παρακλητικὸ Κανόνα, καθώς και τους Οίκους στὴν Οσία, τέλος δε τὸ ἔκτο μέρος περιέχει ἔνα ἀκρως ενδιαφέρον τόσο απὸ αγιολογικῆς ὅσο και απὸ ιστορικῆς πλευρᾶς φωτογραφικὸ επίμετρο, τὴν υπάρχουσα μέχρι τούδε σχετικὴ Βιβλιογραφία, καθώς και σύντομον Συμπλήρωμα στὸ οποίο παρατίθενται θαύματα τῆς Οσίας.

Ολόκληρος ο τόμος είναι αφιερωμένος στη μνήμη του Αγιορείτη Υμνογράφου Γέροντα Γερασίμου μοναχού Μικραγιαννίτου, Βιογράφου και συνθέτη τῆς ασματικῆς Ακολουθίας τῆς Οσίας Μεθοδίας.

Μεθοδικὸς ερευνητής και συστηματικὸς καταγραφεύς, αναδεικνύεται ο συγγραφέας και απὸ αυτὴ του τη μελέτη. Κι ακόμη, θαυμάσιος Αγιολόγος και Εκκλησιολόγος, μια δυνατότητα και ἐναὶ κλάδος απὸ τους σημαντικότερους τῆς επιστήμης τῆς Θεολογίας.

Στα σημεία δύως στα οποία πρέπει να σταθεί κανείς περισσότερο είναι: Ο σεβασμός και ο ψυχισμός του συγγραφέα προς αγιολογικές και οσιακές μορφές της σύγχρονης Εκκλησιαστικής μας ζωής. Κάτι που δίνει μεγάλη έμφαση στην αρνητική και στείρα πνευματική εποχή μας που δύως η στροτευομένη Εκκλησία μας δεν έταυσε να αναζητεί και να αναδεικνύει. Η αγάπη του και η βαθειά του πίστη στους νεομάρτυρες και νέους αθλητάς που ξεπετιούνται μέσα από το ζωντανό παρόν για να καταδείξουν με την αγιότητα, το μαρτύριο ή την οσιακή σιωπή τους τον ένα και μοναδικό δρόμο που οδηγεί στη σωτηρία του ανθρώπου, τον δρόμο που οδηγεί στον Χριστό.

Είχα την αγαθή τύχη να είμαι ο εκδότης αυτού του ωραίου βιβλίου και να συμβάλω —όσον μου επέτρεπαν οι δυνάμεις μου— στην επιμέλεια της όλης και την καλή του παρουσίαση. Επικαλούμαι την ευχή του άγαπητού και σεβαστού μου πατέρα Κωνσταντίνου να σημειώσω ότι μόνο από τα χέρια τόσο άξιου πνευματικού εργάτη μπορούσε να γεννηθεί τόσο αξιόλογη πνευματική εργασία, ελπίζοντας ότι αυτό που σημειώνω δεν είναι υπερβολή και δεν προσκρούει στη σεμνότητά του.

Πάντα πιστεύω στον δίκαιο έπαινο, αυτὸν δύως τον έπαινο που δεν υπερβαίνει, ούτε προδίδει το αίσθημα του μέτρου, ώστε να γίνεται κολακεία. Κλείνω το σημείωμά μου με τη παρότρυνση να διαβαστεί το μοσχοβιλημένο από την οσιακή ζωή της Οσίας Μεθοδίας ωραίο αυτό βιβλίο και την ευχή: οι πρεσβείες της Αγίας Μεθοδίας να κρατείνουν τον συγγραφέα του βιβλίου και να του παρέχουν δυνατότητες πνευματικές να μας χαρίζει καρπούς πνευματικούς και άνθη εύσοδα κομμένα απ' τους λειμώνες της Χριστιανικής μας αμώμητης πίστεως.

Σ7. Δ. ΒΑΝΙΛΟΠΤΩΣΗ

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Προς το Διοικητικό Συμβούλιο Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών
«Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ» ΑΘΗΝΑΣ

WINSTON - SALEM N.C. 9.12.91

Κύριε Πρόεδρε,

Εκ μέρους του Δ.Σ. Μεγαλοχωριτών Αμερικής σας μεταφέρω εγκάρδιον χαιρετισμόν στο Δ. Συμβούλιο του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών, καθώς και στα μέλη σας.

Θα ήθελα σαν νέο Δ. Συμβούλιο που αναλάβαμε στην Γ. Συνέλευση που έγινε στις 26 Μαΐου εις Charlotte N.C., να σας στείλω δόλη την αλληλογραφία που είχαμε με τα μέλη μας. Είναι υποχρέωσή μας. Και παράλληλα σας στέλνω και ένα μικρό βιβλιαράκι με τις διευθύνσεις που εκδώσαμε για όλα τα μέλη μας, ίσως να σας είναι χρήσιμο.

Στις προσπάθειές μας να αυξήσουμε τον αριθμό των μελών μας, όπως η εκκλησία μας κρατά σε επαφή με τον ελληνισμό και την Ορθοδοξία, ο σύλλογός μας μας φέρνει κοντά με την ιδιαίτερή μας πατρίδα, με τα ήθη και έθιμα, συναντήσεις γνωριμίας μεταξύ μας και πιο σπουδαίο και ιερό η αλληλογνωριμία των παιδιών μας από όλους τους Μεγαλοχωριτών που ζουν στην φιλόξενη μητριά Αμερική. Οι επαφές αυτές ανανεώνονται κάθε χρόνο στα ετήσια Συνέδριά μας.

Η επομένη Γενική Συνέλευση θα λάβει χώραν εις την Washington D.C. περίπου τον Μάρτιο 1992. Είναι στο κέντρο και εύχομαι να παρευρεθούν δύοι οι Μεγαλοχωρίτες για να έχουμε επιτυχία.

Κάθε χρόνο ο σύλλογός μας δίνει χορό. Μέχρι σήμερον δόθηκαν 4 χοροί, τρεις εις το Charlotte N.C. και φέτος στις 3 Νοεμβρίου εις το Winston - Salem N.C. Και οι τέσσερις είχαν επιτυχία. Σας εύχομαι Καλές Γιορτές και το 1992 να είναι ειρηνικό.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς

Νίκος Κοντός

Πρόεδρος Μεγαλοχωριτών Αμερικής

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ευχαριστών, αγαπητέ μας κ. Πρόεδρε, διά την πεμφθείσαν μοι ευγενή χορηγίαν (των 100.000 δρχ.) υπέρ ανεγέρσεως του Επισκοπείου της Ιεράς Μητροπόλεως, εύχομαι εν Χριστώ παθόντι δι' ημάς και αναστάντι και αναστησάντι ημάς πάσαν αγαθοδωρίαν εξ ἀπαντα τα μέλη του Συνδέσμου εις προκοπήν κατά Θεόν και ευφροσύνην.

+ ο K.N.

Πάσχα '92

ΑΘΗΝΑ

12 Ιουλίου 1992

Κύριε Πρόεδρε,

Γιε ιδιαίτερη χαρά λάβαμε το μήνυμά σας για το 48ο Συνέδριο των μελών της Ένωσης Ευρυτάνων Αμερικής «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ» στο Asheville, NC και σας ευχαριστούμε.

Το μήνυμά σας διαβάστηκε και χειροκροτήθηκε στη Γενική Συνέλευση των μελών για τα θερμά και εγκάρδια λόγια σας που μας ενθαρρύνουν να διατηρούμε πάντα στενές σχέσεις με την πατρίδα μας.

Ευχόμενοι να σας δοθεί ευκαιρία να παραστείτε σε μελλοντικά μας συνέδρια, μένουμε, με συμπατριωτικά συναισθήματα.

Αθαν. Νικολόπουλος
Γραμματέας
Γεωργιος Κ. Νταής
Πρόεδρος

Προς το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών

Αγαπητοί

κύριοι κύριοι της Φωνής του Μεγάλου Χωριού. Αισθάνομαι την υποχρέωση να σας ειριστήσω για την αποστολή του περιοδικού σας. Η ύλη του περιοδικού σας είναι πολλή πλούσια. Εκτιμά και θαυμάζω το καλό έντυπο και το περιοδικό σας αποτελεί μία δάση.

Έχω αγαπήσει τόσο πολύ την Ευρυτανία που επί τριετία τώρα κάνω διακοπές το καλοκαίρι στο Καρπενήσι, και με το αυτοκίνητό μου κάνω εξορμήσεις στα γύρωθεν του Καρπενήσιου χωριά.

Παρόλο που το περιοδικό σας καταπιάνεται στο σύνολό του με θέματα αφορώντα την Ευρυτανία, δεν πάνει δι' εμέ αν και Αχαιός να είναι ενδιαφέρουσα.

Και πάλι σας ευχαριστώ που με τιμήσατε με την αποστολή του περιοδικού σας.

Με εκτίμηση
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Ι. ΜΠΕΛΕΡΗΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ
ΜΥΡΤΟΥ ΑΧΑΙΑΣ

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΚΑΛΛΙΑΚΟΥΔΑΣ

(28 - 29 Αυγούστου 1823)

Την Κυριακή 16.8.1992 έγινε στα «λακώματα» η καθιερωμένη επήσια εκδήλωση με την επωνυμία «Λαϊκό πανηγύρι Καλλιακούδας» με τη σύμπραξη των γύρω χωριών και των πολιτιστικών τους Συλλόγων. Κύριος ομιλητής της ημέρας ο Πρόεδρος της Κοινότητας Κλαυδίου κ. Δημήτριος Φαλλής.

ΟΜΙΛΙΑ ΔΗΜ. ΦΑΛΛΗ
Κυριακή 16.8.1992

«Εγέρασες βλέπω και συ καημένη Καλλιακούδα
τα χιόνια κι οι νεροποντές σου φάγαν τα ψαχνά σου.
Βαθιές χαράδρες άνοιξαν βουνό μου στα πλευρά σου.
Αετοί φωλιάζουν στις ρωγμές, όρνια σε τριγυρνάνε.
Με χίονι φκιαστιδώνεσσα, χειμώνας σα θα πιάσει.
Και τι δε βάνεις πάνω σου άνοιξη, καλοκαίρι.
Σκεπάζεις την αγριάδα σου, κρύβεις τις ασχημιές σου.
Κι όλο νια, ολ' όμορφη σε βλέπουν οι διαβάτες.
Τους ξεγελάς, τους σταματάς, τους πιάνεις όλους φίλους.

Ποίημα Γιάννη Βράχα 1962

Μ' αυτές τις πινελιές ζωγραφίζει την Καλλιακούδα στο ποίημά του το 1962 ο ακούραστος πατριδολάτρης, συγγραφέας και ποιητής, γεροδάσκαλος Γιάννης Βράχας, που τόσα και τόσα πρόσφερε στον τόπο μας. Τόσα πρόσφερε για το χτίσιμο της Πλαναγιάς της Καλλιακούδας που χρησιμεύει ως καταφύγιο, αλλά και για κοινή προσευχή και συνάντηση των πανηγυριστών κάθε Αύγουστο. Τόσα πρόσφερε και τόσο κουράστηκε για να γίνει αυτό το μνημείο για αναγνώριση της θυσίας των παλικαριών του Αυγούστου του 1823 και για αιώνιο μνημόσυνο. Τόσα πρόσφερε για να ξεκινήσει αυτό το λαϊκό πανηγύρι που γίνεται σήμερα... μα εγέρασε κι αυτός και δε μπορεί πια. Δε σε βρίσκεται σήμερα κοντά μας, κάθεται στο μολυσμένο λιοπύρι της Αθήνας, μα η ψυχή του κι ο νους του φτεροκοπάνε ολόγυρά μας και πανηγυρίζει κι αυτός μαζί μας. Ας είναι. Πολλά πρόσφερε κι ο μπαρμπαγιάννης ο Βράχας και πολλοί άλλοι συμπατριώτες μας απ' το Μεγ. Χωριό, απ' τα Φιλανά, απ' την Ανιάδα, απ' την Κοντίβα, τη Στουρνάρα, τη Ρωσκά, το Συγκρέλλο, το Βύθισμα και την Καστανούλα που άλλοι βρίσκονται κοντά μας κι άλλοι όχι, για να ξαναζωντανέψουν στα λακώματα της Καλλιακούδας το λόπο πανηγύρι. Αυτό το λαϊκό πανηγύρι που θα ζήσουμε και σήμερα, αλλά μαζί μ' αυτό θα συνεχίσουμε και την ιστορική μας πορεία μέσα στο χρόνο. Μια ιστορία δόξας και τιμής για να υπάρχουμε μεις σήμερα, σεβαστοί πατέρες και εκλεκτοί φίλοι συμπατριώτες, ορθόδοξοι, Έλληνες κι ελεύθεροι. Μια ιστορία που χιλιάδες χρόνια τώρα γράφεται με χρυσά γράμματα, μα ποτισμένα με ιδρώτα και αίμα ηρώων και μαρτύρων. Μια ιστορία που μόλις την ξεχωρίζουμε στο γκρίζο παρελθόν του μύθου με το Γενάρχη μας Εύρυτο, τους ιστορικούς και κλασικούς χρόνους με την Αιτωλική Συμπολιτεία, το Κάλιον, τους Γαλάτες και τη συντριβή τους στα Κοκκάλια, για να φτάσουμε στους ρωμαϊκούς χρόνους, τη βυζαντινή περίοδο και τη μαύρη μακραίωνη τουρκική σκλαβιά. Μια σκλαβιά βάρβαρη, αποκρουστική που τα σημάδια της μένουν ακόμα και σήμερα. Μια σκλαβιά που έσβησε πολλές αποδείξεις της ένδοξης ιστορίας μας, μα και που γράφτηκε η εθνική μας παλιγγενεσία του 1821. Μέσα σ' αυτή την εποχή εντάσσεται

και η μεγάλη μάχη της Καλλιακούδας την 28 - 29 Αυγούστου 1823. Μια μάχη που φαίνεται πως τη χάσαμε προδόμενοι από... κάποιους «εφιάλτες», αλλά κερδίσαμε τον πόλεμο, κι αυτός έχει σημασία.

Ας δούμε όμως μέσα σε λίγα λόγια πώς έχει αυτό το ιστορικό της μάχης. Ισως μας διδάξει πολλά για σήμερα και μας προφυλάξει από λάθη στο μέλλον.

Τέσσερες αιώνες —περίπου— αγαπητοί συμπατριώτες «πικρής σκλαβιάς χειροπιαστό σκοτάδι», σκέπαζε όλο τον Ελλαδικό χώρο. «Πανταχού οιμιωγαί, ολολυγμοί, στεναγμοί και θρήνοι, δυσπραγίαι ουκ ευαριθμητοι... η καταδρομή των φορολόγων αδυσώπητος.

Το υπήκοον επικαλείται τον θάνατον μάλλον ή το ζην», θα πει πολύ εύστοχα τότε ο όσιος Ευγένιος ο Αιτωλός. Μέσα σ' αυτή την «πικρή σκλαβιά», οι Έλληνες, οι Ορθόδοξοι Έλληνες, δεν έσκυψαν δουλικά το κεφάλι. «Δεν προσκύνησαν» για να εξισλαμισθούν, να αφομοιωθούν με τους Τούρκους και να χαθούν. Εκατοντάδες μικροεπαναστάσεις συγκλόνιζαν κάθε φορά την οθωμανική αυτοκρατορία. Και περισσότερο εδώ στην Ευρυτανία, που οι Ευρυτάνες δε συμβιβάστηκαν ποτέ, ούτε για λίγο με τον κατακτητή.

Έμειναν μέσα στη σκλαβιά τους πάντα αδούλωτοι στην πίστη και στο φρόνημα. Κι ας θυμηθούμε εδώ, έτσι για μνημόσυνο σήμερα, τον κλεφταρματώλο Λιβίνη που επαναστάτησε κατά των Τυράννων στα 1685 και συνέτριψε τους Τούρκους στο λόφο της Γόλιανης. Σκοτώθηκε όμως πολεμώντας παλικαρίσια στην Αράχωβα εναντίον πολλαπλασίου εχθρού. Η γενική επανάσταση λοιπόν του 1821, ήταν φυσικό επακόλουθο πολλών άλλων μικροεπαναστάσεων και σχεδόν αδιάκοπης ανταρσίας των Ελλήνων σ' όλο τον Ελλαδικό χώρο. Μιας επανάστασης που προετοιμαζόταν χρόνια και χρόνια ιδεολογικά στο κρυφό Σχολείο απ' το «Χτωπήχι» και το Ψαλτήρι. Η εθνική συνείδηση των Ελλήνων δεμένη άρρηκτα με το παρελθόν και τη σώζουσα ορθόδοξη πίστη, ξεσήκωσαν τους Έλληνες αποφασισμένους για τη «νίκη ή τη θανάτη». Δεν επέτρεψαν στον εαυτό τους την τρίτη επιλογή που ήταν η συνέχιση της σκλαβιάς και ο βίαιος εξισλαμισμός τους.

Οι νίκες των Ελλήνων σε στεριά και θάλασσα διαδέχονταν η μια την άλλη. Τα δύο πρώτα χρόνια οι επαναστάτες ενωμένοι, έκαναν θαύματα. Και παρά τους μετέπειτα κλυδωνισμούς και τις καταραμμένες διχοστασίες κι εσωτερικές διαμάχες που στοίχισαν πολύ σε χρόνο και σε πολλούς, περισσότερους Έλληνες νεκρούς, το έθνος κέρδισε τον πόλεμο.

Ο ΜΟΥΣΤΑΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ

«Υστερα απ' την αποτυχημένη εκστρατεία του Δράμαλη στη βόρεια Πελοπόννησο, ο Σουλτάνος για να μειώσει τον πολεμικό και πολιτικό αντίκτυπο απ' τις αλλεπάλληλες αποτυχίες του, αλλά και για να κτυπήσει αποτελεσματικά τους αναθαρρήσαντες Έλληνες, συνεννοήθηκε με τον πασά της Σκόνδρας Μουσταή ή Μουσταφά, να εκστρατεύσει δια μέσου των Αγράφων κατά της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας κι αφού κτυπήσει και καταλάβει το Μεσολόγγι, να περάσει στη Δυτική Πελοπόννησο και να φτάσει στην Τρίπολη. Όταν κυκλοφόρησε η είδηση πως ο πασάς της Σκόνδρας θα εκστρατεύσει κατά των Ελλήνων απ' την Αλβανία που βρισκόταν, όλοι οι φιλότουρκοι Ευρωπαίοι, πίστεψαν ότι ο ξεστκωμός των Ελλήνων «τετέλεσται!». Έφτασε πια στο τέλος του! Ο ιστορικός Λάμπρος Κουτσονίκας στα απομνημονεύματά του, γράφει:

«Παραχρήμα διεθόδη εφ' όλων των οθωμανών της Ευρωπαϊκής Τουρκίας η είδηση αύτη και άρχισε ένα αλαλαγμός χαράς, διότι άπαντες επίστευον μετά πολλής πεποιθήσεως, ότι εκστρατεύοντας του πασά τούτου κατά της Ελλάδος, βεβαίως αύτη τετέλεσται, διότι εάν οι Έλληνες απειθήσωσι και δεν υποταχθώσι, ο ήρωας ούτος της Αλβανίας θέλει περάσει όλους τους Έλληνες εν στόματι μαχαίρας».

Συγκέντρωσε λοιπόν περισσότερες από 20 χιλιάδες στρατό, από τους πιο πολεμοχαρείς κι εμπειροπόλεμους Τσάμηδες, Γκέκηδες και Μιδρίτες, Λατίνους καθολικούς της Λεσνίας, φανατικούς Τούρκους της Δυτ. Μακεδονίας και Θεσσαλίας και στην Καρδίτσα, μοίρασε το στρατό του σε τρία τμήματα. Το ένα εισέβαλε απ' την Αργιθέα στα Αγραφα. Το δεύτερο απ' τη Νεράιδα Δολόπων και με αρχηγό τους τον Τζελαλεδίν - Μπέη και το τρίτο απ' τη Ρεντίνα. Και τα τρία τμήματα θα ενώνονταν στο Καρπενήσι

τον Ιούλιο του 1823. Στη θέση Κεφαλόβρυσο την 8Αυγούστου 1823 ο Μάρκος Μπότσαρης με 650 Σουλιώτες και βοηθούμενος απ' τον Ζυγούρη Τζαβέλα, έκανε νυχτερινή έφοδο και σκότωσε περισσότερους από 1500 Τουρκαλβανούς κι αιχμαλώτισε πολλούς.

Ο Κουτσονίκας, μάλιστα, ανεβάζει τους νεκρούς σε 2000 και 600 τραυματίες κι αναφέρει ότι ο Μουσταής που βρισκόταν κοντά στη Βίνιανη, όταν έμαθε την καταστροφή αυτή, έμεινε απόπληκτος κι αν δεν ντρεπόταν, θα επέστρεφε πάλι στην Αλβανία.

Έχασαν όμως οι Έλληνες το πρώτο παλικάρι τους και αρχηγό τους, τον Μάρκο Μπότσαρη, που από υπερβολική τόλμη κι απρονοησία του εκτέθηκε στον κίνδυνο. Όταν ο Σουλτάνος έμαθε το θάνατο του Μ. Μπότσαρη, πανηγύρισε το γεγονός με κανονιοβολισμούς χαράς που σκοτώθηκε ο χαρούν, δηλ. ακατανίκητος.

Μετά τη μάχη στο Κεφαλόβρυσο, ένα τμήμα του Ελληνικού στρατού έφυγε για το λοχό να ξεκουραστεί κι ένα τμήμα με 600 Σουλιώτες ήρθε στο στρατόπεδο του Μεγ. Χωριού με αρχηγό του τον εμπειροπόλεμο Ζυγούρη Τζαβέλα, που έμελε λε' αντιμετωπίσει εδώ στην Καλλιακούδα τους Τούρκους και να σκοτώθει. Τις μέρες αυτές έφτασαν στο στρατόπεδο του Μεγ. Χωριού και τα σώματα του Γιαννάκη Γιολδάση με 150 άνδρες, ο Νικολάος - Μήτρου Κοντογιάννης με 200 άνδρες και άλλοι. Ο Ζυγούρης Τζαβέλας οχύρωσε με πολλή φροντίδα και προσοχή τη βορεινή πλευρά της Καλλιακούδας όπου περνούσε ο δρόμος για την Αιτωλία και τοποθέτησε τα διάφορα στρατιωτικά τμήματα. Στο κάτω μέρος της οχύρωσης που περνούσε το μοναδικό μονοπάτι μέσα από γκρεμούς και βράχους, τοποθέτησε τους οπλαρχηγούς Γιολδάση και Σιαδήμα να φυλάξουν το πέρασμα. Ο Μουσταής συγκέντρωσε τις δυνάμεις του και βρήκε ως καλύτερο δρόμο να φτάσει στο Μεσολόγγι, τον δρόμο δια μέσου της Καλλιακούδας αφού συντρίψει τους Έλληνες που του κλείνουν το δρόμο. Νύχτα ξεκίνησε απ' το Καρπενήσι και το πρώι της 28ης Αυγούστου 1823 επιτίθεται με όλο το στρατό του κατά των οχυρωμένων Ελλήνων. Με αλαλαγμούς και κατά κύματα ορμούν οι Τουρκαλβανοί εναντίον των Ελλήνων γιατί θέλουν να αποπλύνουν τη ντροπή τους στο Κεφαλόβρυσο, αλλά και οι οχυρωμένοι Έλληνες μένουν ακλόνητοι στις θέσεις τους και τους θερίζουν με τα ομαδικά πυρά τους. Τρεις εφόδους έκανε ο Μουσταής μ' όλες του τις δυνάμεις και τις τρεις αποκρούεται με τρομερές απώλειες. Οι Έλληνες με ελάχιστες απώλειες, είναι βεβαίο πως βρίσκονται κοντά στην τελική νίκη και συντριβή του εχθρού.

'Το επόμενο πρωί η εχθρική επίθεση επαναλαμβάνεται πιο πεισματική και οι Έλληνες την αποκρούουν με άφθαστη γενναιότητα. Όμως ένα απροσδόκητο γεγονός αλλάζει την έκβαση της μάχης και τον ρουν της ιστορίας. 400 Αλβανοί βρίσκονται στα νώτα των Ελλήνων και σε ψηλότερο μέρος. Οι Έλληνες βρέθηκαν εγκλωβισμένοι τώρα να πολεμούν σαν τα θεριά. Η οργή και η πικρία των ηρώων μαχητών ελλήνων για το χάσμα της νίκης στην Καλλιακούδα, περιγράφεται θαυμάσια σε μια επιστολή των διασωθέντων Πελοποννήσων Σκαλτσά, Λόντου, Πετμεζά και Κοντογιάννη προς τον Ανδρέα Ζαΐμη, με ημερομηνία 1η Σεπτεμβρίου 1823, που μεταξύ άλλων γράφουν: «ο ίδιος ο Μουσταής έφιππος και ξιφήρης εβίαζε τους βαρβάρους δια να εισπηδήσουν στα ελληνικά ταμπούρια. Όρμησαν δις αλλά και απέθανον 500. Επαυσαν από το να ορμούν και έπεσαν μπρούμητα πλησίον των ελληνικών περιχαρακωμάτων και εις καιρόν προσειδικοί μας έβγαζαν τις φλοκάτες και τα πανωτάρια για να ριχτούν με τα σπαθιά. Εν μικρό μέρος των εχθρών ανέβη με τους όνυχας από το άνωθεν ειρημένον μονοπάτι, το οποίον άφησε αφύλακτον ο άπιστος Γιολδάσης και τους επήραν τα οπίσω. Οι ειδικοί μας θηέλησαν να επιμείνουν και η ανδρεία τους τους έβλαψεν, επειδή οι κατά στήθος εχθροί ειδοποιηθέντες την από τα οπίσθεν εισβολή των εδικών των, εξόρμησαν, τους εκύκλωσαν και τότε οι ειδικοί μας βιαζόμενοι άρχισαν να τραβιούνται με τους Τούρκους μαχόμενοι με τα σπαθιά. Εκεί λοιπόν έπεσαν ενδόξως οι καλοί νιοι της Πατρίδος, ο καπετάν Ζυγούρης Τζαβέλας, ο Νικολάκης υιός του Μήτρου Κοντογιάννη, μαζί με άλλους προμάχους Έλληνας, οι περισσότεροι από τους αθανάτους Σουλιώτας, αρχηγοί και σύντροφοι, οι οποίοι μας ετσουρούφλισαν τα σκότια και εγκαλούμεθα τον θεόν της εκδικήσεως να παιδεύσει εκείνον ο οποίος εστάθη αιτία να χάσωμεν τοιούτους άνδρας και να χάσωμεν και τη μάχην αυτήν, η οποία θέλει διακρίνει την τύχην της Ελλάδος.

Από τον Θεόν ας το εύρουν. Εάν εκερδίζαμεν την μάχην δεν μας επίκραινεν μήτε ο θάνατος των Τζαβελιάδων, μήτε του Νικολάκη, μήτε όποιος άλλος από εμάς θα εχάνετο. Ο τόπος από τον οποίον ήθελαν να απεράσουν οι εδικοί μας ήταν στενός και κρημνώδης, ώστε πολλούς μας εσκότωσαν με τις πέτρες... Ο Θεός των Δυνάμεων, ο υπερασπιστής του δικαίου, ας κάμει το έλεος του...».

Έτσι λέμε πως χάθηκε μια μάχη, αγαπητοί συμπατριώτες. Παρόλα αυτά η μάχη της Καλλιακούδας και νωρίτερα του Κεφαλόβρυσου είχαν και τα καλά τους. Εμπέδωσαν στους αγωνιζόμενους για την ελευθερία τους Έλληνες τη βεβαιότητα ότι μπορούν ν' αντιμετωπίσουν με επιτυχία πολυάριθμους εχθρικούς στρατούς.

Οι ψυχές των ηρώων προγόνων μας της μάχης της Καλλιακούδας την 28 και 29.8.1823, σελαγίζουν τούτη την ώρα πάνω απ' τον ιστορικό και μαρτυρικό αυτό τόπο κι ασφαλώς θα χαιρονται για την αναγνώριση της θυσίας των και το μνημόσυνο σήμερα. Ας είναι αιωνία η μνήμη τους.

Δημ. Φαλλής

ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΠΕΝΘΗ

«Μακάριοι, ους εξελέξω και προσελάβου, Κύριε, και το μνημόσυνον αυτών εις γενεάν και γενεάν!».

Ο φετινός πένθιμος κατάλογος της παρούσας στήλης, κατ' αγαθήν συγκυρία, μας παρεδόθη στις 12 Ιουνίου του τ.έ. 1992. Ήταν παραμονή Ψυχοσάββατου της Πεντηκοστής. Τότε που η αγία Εκκλησία μας επιτελεί Μνημόσυνα ιερά υπέρ «...πάντων των απ' αιώνος κεκοιμημένων επ' ελπίδι αναστάσεως και ζωῆς αιωνίου» πατέρων, μητέρων, τέκνων και κατά σάρκα και πνεύμα αδελφών ημών...

Με την αγαθή αυτή συγκυρία προσευχή-θήκαμε και γι' αυτούς. Για μερικούς του πένθιμου αυτού καταλόγου είναι το γεγονός απίστευτο... Όμως, πικρό κι αληθινό... Έτσι, μ' αυτά τα συναισθήματα παρακαλέσαμε τον Πανάγαθο Θεό: αυτούς μεν να τους αναπαύσει σε τόπους Αγίων και Δικαίων,

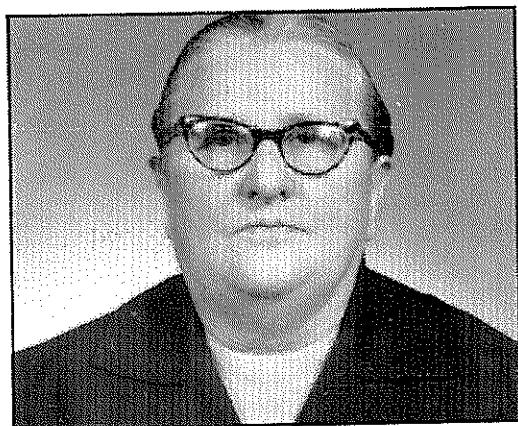
στους δε οικειακούς των να τους στείλει τη θεία παρηγοριά Του...

Σε παρόμοια παλιότερη αναφορά μας, στην ίδια στήλη, μεταξύ άλλων τότε γράψαμε περίπου τα εξής: Μαζί, λοιπόν, με τα φυσικά λουλούδια και τα καλλιτεχνικά στεφάνια, που με αγάπη πρόσφεραν συγγενεῖς και φίλοι για το μακρινό ταξίδι τους, προσφέρομε και ημείς, εκ μέρους όλων, και ιδιαίτερα της «ΦΩΝΗΣ...» μας, για τον ίδιο λόγο, και τα λουλούδια της ψυχής μας. Λουλούδια αγνά, ανυπόκριτα και ευαδιαστά, καμωμένα από ουράνιο και θείο μύρο της αγάπης και του σεβασμού μας. Προπαντός του σεβασμού μας.

Ο φετινός, λοιπόν, πένθιμος κατάλογος ο οποίος όλο και μακραίνει..., περιλαμβάνει τους κάτωθι:

ΒΑΣΙΛΙΚΗ Δ. ΠΡΙΤΣΙΟΛΑ

Και χρόνια και κόπους και πόνους είχε δταν ώριμα άλλαξε τον παρόντα βίο με την αιωνιότητα η σεβαστή συγχωριανή μας Βασιλική Δ. Πριτσιόλα. Ήταν θυγατέρα του αείμνηστου διαπρεπούς και ευσεβούς διδασκάλου του χωριού μας Δημητρίου Δασκαλοπούλου, με το γνωστό παρωνύμιο «Μάκρας». Επίσης ως δάσκαλος υπηρέτησε για αρκετά χρόνια στο Κλαψί, το αρχαίο Κάλλιον. Στο γειτονικό μας αυτό χωριό, ο αείμνηστος δάσκαλος άφησε τον καλύτερο εαυτό του. Οι Κλαψιώτες έως τώρα ενθυμούνται με ευγνωμοσύνη τη σπάνια παιδαγωγική επιστημοσύνη του, τον ευσπλαχνικό ανθρωπισμό του και τη βαθιά του ευσέβεια. Ιδιαίτερα τιμούσε τον συγχωριανό μας Οσιομάρτυρα Άγιο Γεράσιμο. Ένεκα τούτου, ένα από τα πολλά παιδιά του το ονόμασε με το όνομα του Αγίου, Γεράσιμο... Στο δε Τέμπλον του καθεδρικού Ι. Ναού του Κλαυσείου Αγίου Δημητρίου τοποθέτησε μεγάλη εικόνα του Αγίου Γερασίμου, εξόχου τέχνης, με την εξής επιγραφή: «ΑΙΤΗΣΑΙ ΚΥΡΙΩ ΓΕΡΑΣΙΜΕ ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ ΠΤΑΙΣΜΑΤΩΝ ΠΑΡΑΒΛΕΨΑΙ ΤΟΥ ΤΑΠΕΙΝΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΣΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΙΝΑ ΧΑΡΑ ΚΑΙ ΦΟΒΩ ΔΟΞΑΖΕΙ ΤΟ ΣΩΝ ΘΕΙΟΝ ΜΑΚΑΡ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ», δαπάνη Δημ. Ι. Δασκαλάκη (Εκ Μεγάλου

Χωρίου). Σερ. Ι. Παπαθέου Ζωγράφος (εκ Βράχας). Εν Αθήναις τη 26 Οκτωβρίου 1909.

Η αείμνηστη λοιπόν θυγατέρα του Βασιλική Πριτσιόλα, η πολύτεκνη και καλλίτεκνη μάνα, η στοργική σύζυγος και αγαπημένη αδελφή στοργικών αδελφών, στην τελευταία 15ετία δοκιμάσθηκε περισσότερο στην ψυχή από τους άλλους πόνους και κόπους που την βρήκανε σ' όλη της τη ζωή... Πράγματι, στην τελευταία 15ετία, έπειτα από πικρές αρρώστιες, με πόνο ψυχής κήδεψε τον αείμνηστο σύζυγό της, αγαπημένα αδέλφια της και συγγενεῖς. Η πικρή όμως «ρομφαία» που πέρασε τη μητρική καρδιά της ήταν όταν κήδεψε και το πρώτο παιδί

της, τον πολυαγαπημένο Γιάννη της, που έμεινε στην ακμή της ηλικίας του για πάντα στην Αμερική...

Η ίδια, παρά τις φροντίδες του στοργικού γιατρού της Κώστα και των άλλων παιδιών της, κοιμήθηκε τον αιώνιο ύπνο πέρισσο το καλοκαίρι (3.8.1991) στην Αθήνα και κηδεύθηκε στο αγαπημένο της Μεγάλο Χωριό. Τάφηκε κοντά στους τάφους των δικών της. Η ψυχή της όμως φτερουγίζει παντού... Κι έχουμε την ελπίδα και τη βεβαίωση ότι ο στεφανοδότης Κύριος την αναπάνει εκεί που ξεκουράζονται των δικαιών τα πνεύματα.

Η σεβαστή μας Βασιλική Πριτσιόλα με αγάπη και φιλοτιμία εξεπλήρωσε στον κόσμο αυτό το κοινωνικό της χρέος. Έτσι, στα αγαπημένα και αγαπητά μας παιδιά κιεγγόνια της, τα οποία κι από τη θέση αυτή θερμά συλλυπούμεθα, άφησε το καλό και χριστιανικό της παράδειγμα, σε μας δε τους άλλους άφησε πλούσια τα αγνά της αισθήσεια για να μην την ξεχνούμε ποτέ...

Αιωνία της η μνήμη. + π.Κ.

ΕΥΣΤΑΘΙΑ Ν. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Χρόνους, όπως συνήθως λέμε, μας άφησε και η συγχωριανή μας, που ζόντε στην Αθήνα, Ευσταθία Ν. Παπανικολάου. Ήταν η μονάκριβη θυγατέρα του σεβάσμιου ιερέα του χωριού μας μακαριστού Πρωθιερέα παπα-Γιάννη Πουρνάρα...

Η σεβαστή μας θεία Τασία υπήρξε ανέκαθεν από τα μικρά της χρόνια μια σεμνή παπαδοκόρη με ευλογημένη παράδοση κι από τους δύο γονείς της. Πράγματι, ο πατέρας της, ο προαναφερθείς, σεβάσμιος Πρωθιερέας παπα-Γιάννης Πουρνάρας, ο οποίος διακόνησε σε πολλές Ενορίες του τόπου μας και της Αρχιεπισκοπής Αθηνών, μέχρι που διετέλεσε και Τοποτηρητής της Ι. Μητροπόλεως μας, με έδρα το Καρπενήσι σε ρό χηρείας του θρόνου (Π. Ι. Βασιλείου: «Η Επισκοπή Λιντζάς και Αγράφων...», 1960, σ. 210, υποσ. 350). Μητέρα της επίσης, ήταν η αείμνηστη συγχωριανή μας, δασκαλοπούλα Λένη Δ. Γαληνού, η οποία δταν ήταν δχρονή παιδούλα είδε σε ώρα της ημέρας μετά το μεσημβρινό γεύμα το εξής θαυμαστό δράμα. Δηλαδή, έβλεπε επί πολὺ χρόνο στα «Λακκώματα» του χωριού μας, καθ' ον χρόνο που την κυνηγούσε μικρό τσοπανόσκυλο την «φωτόλουστη ανάμεσα σε κτίρια Εκκλησιά (ναό) της Παναγίας της Καλλιακούδας... κι άκουγε κάθε

τόσο και καμπάνες να χτυπούνε...», όπως τα διηγείται ο στοργικός γιος της και αδελφός της Τασίας, αείμνηστος Δημοσιογράφος Δημήτρης Ι. Πουρνάρας στο γνωστό βιβλίο του: «Ο Βενιζέλος και... οι Χίτερ των Ελλήνων», σ. 5-24. Κι ακόμη, η αείμνηστη Ευσταθία ήταν η αντάξια σύζυγος του αείμνηστου Νικολάου Αν. Παπανικολάου, διακεκριμένου φιλολόγου, ο οποίος, ως εκπαιδευτικός επάξια κατέκτησε δόλους τους βαθμούς της δημοσιούταλληλικής ιεραρχίας κι έφθασε στο επίζηλο αξέωμα του Ανωτάτου Εκπαιδευτικού Συμβούλου στο Υπουργείο Παιδείας... Μαζί του δημιούργησαν λαμπρή ελληνοχριστιανική οικογένεια που το μαρτυρούν οι εύχυμοι καρποί της, τα χαριτωμένα δηλαδή παιδιά κι εγγόνια τους.

Το πέρασμα της ευσεβεστάτης παπαδοπούλας από την παρούσα ζωή άφησε ανεξίτηλα τα ίχνη της ευσεβείας της και δύων των αρετών των παραδόσεών μας. Άφησε μνήμη αγαθή και παράδειγμα για μίμηση. Θερμά κι από τη θέση αυτή συλλυπούμεθα τα καλά παιδιά της, τον σεβαστό αδελφό της Γιώργο, τ' αγαπητά ανήψια της και τους άλλους συγγενείς της, κι ευχόμεθα η μνήμη της να μείνει αιωνία.

+ π.Κ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΘ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ

Πένθιμη ειδήση κι από την Αμερική... Απέθανε εκεί σε ώριμη ηλικία και ο αγαπητός μας συγχωριανός Ιωάννης Αθαν. Παπαγιάννης, εγγονός, με το ίδιο όνομα, του μακαριστού Ιεροδιδασκάλου του χωριού μας + Οικονόμου παπα- Γιάννη Παπασπύρου.

Μολονότι ο μακαρίτης Ι. Παπαγιάννης μικρό παιδί, ένδεκα χρονών ταξίδεψε στην Αμερική, εκεί μεγάλωσε, εκεί έμαθε γράμματα και την τέχνη του αείμνηστου πατέρα του, του ωρολογοποιού, του οποίου, στον κατάλληλο καιρό κληρονόμησε και το καλώς εξοπλισμένο ωρολογοποιείο του, εκεί δημιούργησε οικογένεια και χάρηκε παιδιά κι εγγόνια ποτέ δεν ελήσμόντες τις ρίζες του, ούτε τις παραδόσεις μας. Στη δεύτερη αυτή πατρίδα του, δεν εθαυμάζετο μόνο για την επαγγελματική προκοπή του και για την αξιόλογη χριστιανική οικογένειά του, αλλά και για τα καλά και φιλάνθρωπα αισθήματά του, για τον ήσυχο και ήρεμο χαρακτήρα του, κληρονομιά-φωτογραφία του αείμνηστου πάππου του παπα-Γιάννη.

Άφησε την αγαπημένη σύζυγο του Ελισάβετ, τα τρία καλά παιδιά του, πολλά χαριτωμένα εγγόνια, που επάξια δύο τους τον

τιμούν. Θερμά τους συλλυπούμεθα. Σε μας
άφησε μνήμη καλή κι ευχόμεθα να μείνει
αιωνία.

+ π.Κ.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ Α. ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ

Κι άλλη πένθιμη ειδηση από την Αμερική. Πέθανε πέρυσι εκεί, στις 11 Ιουλίου 1991, όπου μόνιμα διέμενε η συγχωριανή μας Βασιλική χήρα του Αλεξίου Αλεξοπούλου. Η μακαρίτισσα ήταν η μεγαλύτερη θυγατέρα του αείμνηστου εθνομάρτυρα του χωριού μας Δημητρίου Γ. Δασκαλάκη (+ 24.12.1942). Κι αυτή ήταν θυγατέρα, αδελφή, μητέρα και σύζυγος δοκιμασμένη και πικραμένη... Ο απαίσιος Β' Παγκόσμιος Πόλεμος της στέρησε στην κατοχή τον στοργικό πατέρα της και τα προσφιλή αδέλφια της Σπυριδούλα και Οδυσσέα... Στα κατοπινά χρόνια, μολονότι ειρηνικά, πέρασε κι άλλες δοκιμασίες. Την οικογενειακή ευτυχία της με «μαύρο πέπλο» την σκέπασε ο ξαφνικός και άδικος θάνατος του 25χρονου παιδιού της, αείμνηστου Δημήτρη, τελειόφοιτου Ιατρικής Σχολής και πρωταθλητού των θαλασσών καταδύσεων του Πανεπιστημίου του... 'Υστερα δε από λίγο και ο θάνατος του αγαπημένου συζύγου της και

της σεβαστής μητρός της. Για παρηγοριά της έμεινε ο άλλος γιος της, ο αγαπητός Οδυσσέας. Αυτός με την οικογένειά του, καθώς και οι οικογένειες των εκεί εγκατεστημένων αδελφών της Κώστα και Μηνά την σκέπαζαν και την παρηγορούσαν, χωρίς όμως να ξεχνά τα περασμένα... 'Έτσι, με πόνο πέρασαν τα χρόνια..., ωρίμασε..., κι έφυγε για να εκπληρώσει κι αυτή το κοινό του κόσμου τούτου χρέος, και για να συναντήσει τους δικούς της...

Η αείμνηστη Βασιλική έζησε στη δεύτερη πατρίδα με τις μεγαλοχωρίτικες παραδόσεις, με αρετές χριστιανικές και στις πολλές θλίψεις της με υπομονή. Ευχόμεθα να έχει καλήν ανάπταση. Θερμά συλλυπούμεθα τα παιδιά της, τ' αδέλφια και τους συγ-

γενείς της και η αγαθή μνήμη της να μείνει αιωνία.

+ π.Κ.

ΑΝΘΗΤΣΑ ΑΝ. ΒΟΝΟΡΤΑ

Μας έφυγε για την άλλη ζωή και η αγαπητή μας συγχωριανή Ανθήτσα, χήρα του αείμνηστου Ανδρέα Βονόρτα και θυγατέρα του άλλου αείμνηστου συγχωριανού μας Αθανασίου Μπακόλα.

Η μακαρίτισσα ήταν απλή και ήσυχη γυναίκα, αφοσιωμένη σύζυγος, στοργική μητέρα και γιαγιά και πονεμένη αδελφή, που έκλαψε δύο γενναίους αδελφούς δαφνοστεφανωμένους, τον Ιωάννην και τον Κωνσταντίνον, που έπεσαν ηρωικά για την Πατρίδα. Στην ζωή αγωνίσθηκε τίμια με το τσαπί και τα μαρτίνια της αγροτικής ζωής του χωριού μας και πέτυχε...

Λίγο καιρό, προς της εις Κύριον εκδημίας της, φιλοξενήθηκε στη «ΣΤΕΓΗ ΓΕΡΟΝΤΩΝ», του «ΕΝΟΠΙΑΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΑΓΑΠΗΣ» Αγίου Γεωργίου Κυλλης Αθηνών. Στο φιλάνθρωπο αυτό της Εκκλησίας Ίδρυμα έδειξε με την υπομονή και την απλότητά της, στους εκεί διακονούντας, ένα κρυμμένο θησαυρό από ευγενικά αισθήματα. 'Έτσι, έδειξε και άφησε σαν κληρονομιά στα παιδιά της, ότι ήταν στολισμένη με όλες τις αρετές των παραδόσεών μας.

Τέλος, έφυγε σαν το πουλάκι... Πέταξε για την αιωνιότητα με την ελπίδα ότι ο αγωνιθέτης Κύριος θα την αναπαύσει από τους κόπους της παρούσας ζωής. Τα καλά παιδιά της την μετέφεραν στο αγαπημένο της χωριό, όπου τάφηκε κοντά στις ρίζες της... Θερμά κι από τη θέση αυτή τα συλλυπούμεθα κι ευχόμεθα η αγαθή μνήμη της μακαρίτισσας Ανθήτσας Βονόρτα να μείνει αιωνία!

+ π.Κ.

ΑΝΔΡΕΑΣ και ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΑΡΔΑΡΑ

'Ησυχα κι ευλογημένα έφυγαν για άλλη ζωή, όπως ήσυχοι κι ευλογημένοι ήσαν οι αγαπητοί συγχωριανοί μας Ανδρέας Ι. Καρδαράς και η καλή σύζυγός του Βασιλική, το γένος Σπυρίδωνος Γιαταγάνα.

Και οι δύο τους γεννήθηκαν στο χωριό μας, αλλ' εγκατεστάθηκαν οικογενειακά και επαγγελματικά στην Αμερική, που έγινε δεύτερη πατρίδα τους. Εκεί διέπρεψαν. Εκεί επαγγελματικά και κοινωνικά επρόκοψαν. Κι εκεί, τέλος, μεγάλωσαν κι ωρίμασαν για την άλλη ζωή. Σε λίγο καιρό έφυγαν ο ένας μετά τον άλλον... κι έμειναν για πάντα στη

δεύτερη πατρίδα τους. Μολονότι έζησαν στην ξενητειά ήσαν λάτρεις των χριστιανικών και μεγαλοχωρίτικων παραδόσεων. Έτσι, ως άνθρωποι με πολλά χαρίσματα, δημιούργησαν λαμπρή οικογένεια. Χάρηκαν παιδιά κι εγγόνια κι έφυγαν από τον κόσμο αυτό με ήσυχη συνείδηση ότι εξεπλήρωσαν το κοινωνικό χρέος τους. Θερμά συλλυπούμεθα τα παιδιά τους κι ευχόμεθα η μνήμη τους να μείνει αιώνια!

+ π.Κ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ Ν. ΒΟΝΟΡΤΑ

Όριμη και σε ημέρες και σε χρόνια ήταν έφυγε για την άλλη ζωή και η σεβαστή γερόντισσα του χωριού μας Κωνσταντίνα, χήρα του αείμνηστου μπάρμπα-Νίκου Βονόρτα, το γένος του επίσης αείμνηστου Γεωργίου Πριόβολου.

Η μακαρίτισσα Βονορτονικόλαινα ήταν κι αυτή μεγαλοχωρίτισσα με τα όλα της... Κυρίως διέπρεψε στην νοικοκυροσύνη, την πολυτεκνία και στην καλλιτεκνία... Πράγματι, την νοικοκυροσύνη την μαρτυρεί ο βίος της. Την πολυτεκνία την μαρτυρούν τα πολλά παιδιά που έφερε στον κόσμο, τόσα, που γέμισαν οι αγκαλιές της, όχι μόνο από τα δικά της, αλλά κι από τα παιδιά των παιδιών της. Την δε καλλιτεκνία την μαρτυρεί η «ποιότητα», η ανατροφή δηλαδή που έδωσε σ' αυτά «εν παιδεία και νουθεσία κυρίου», σύμφωνα με την παραγγελία του νόμου του Θεού και των ελληνορθοδόξων παραδόσεων μας...

Παρά τους κόπους και τους μόχθους με τους οποίους έζησε στο χωριό και στην αγροτική ζωή, πέρασε προ διετίας ειρηνικά κι ευλογήμένα τα ΕΚΑΤΟ της χρόνια!... Έφυγε γεμάτη από αρετές που πρόσθετε καθημερινά από τα μικρά της χρόνια ως τα βαθιά γεράματά της. Αρετές, για τις οποίες, όχι μόνο τα παιδιά της, μικρά και μεγάλα, καυχώνται, αλλά και όλοι οι άλλοι εμείς

χαιρόμαστε...

Θερμά, λοιπόν, κι από τη θέση αυτή συλλυπούμεθα τα καλά παιδιά της κι ευχόμεθα η μνήμη της να μείνει αιώνια!

+ π.Κ.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ Π. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ

Κι άλλη μεγαλοχωρίτισσα, η αγαπητή μας Ελισάβετ Καραγιάννη, σύζυγος του αγαπητού μας Παπαγιάννη έφυγε για το αιώνιο ταξίδι... Η Θλιβερή έιδηση ήλθε πάλι από την μακρινή Αμερική.

Πριν δύο περίπου χρόνια, η στοργική θυγατέρα ξεπρόβαλε τον σεβαστό και καλό

της πατέρα, τον μακαρίτη Αλκιβιάδη Ι. Παπαγιάννη, τον τελευταίο αγαθό καρπό της μεγάλης ιερατικής οικογένειας του χωριού μας των Παπαγιάννηδων... Πέρυσι, επίσης, έφυγε και ο αείμνηστος πεθερός της, ο αγαπητός και σεβαστός μας μπάρμπα- Γιάννης Καραγιάννης... Και φέτος έφυγε η ίδια... Λες και σαν ανταμώθηκαν οι δύο συμπέθεροι στην άλλη ζωή, συνεφώνησαν να την πάρουν μαζί τους τόσο πρώωρα... Πράγματι, η αγαπητή μας Ελιζαμπεθ έφυγε στην ακμή της ηλικίας της κι άφησε τους δικούς της απαρηγόρητους, καθώς και τα όνειρά της απραγματοποίητα.

Η καλή μας Ελιζαμπεθ, μολονότι, δεν έζησε πολύ στο αγαπημένο της Μεγάλο Χωριό ήταν μια σωστή μεγαλοχωρίτισσα. Εκεί στα ξένα, όχι μόνο στην πατρική οικογένεια της, αλλά και με τον καλό μας Παπαγιάννη, ζούσαν με τις όμορφες παραδόσεις του χωριού μας. Παραδόσεις, όπως πάντοτε, απρομένες με τις ελληνορθόδοξες εκδηλώσεις, οι οποίες στην απέραντη Αμερική τρέφουν και συντηρούν τις ελληνικές εκεί κοινότητές μας. Η Ελισάβετ στην ελληνική εκεί παροικία μας, του Γκρίνβιλ της Βόρειας Καρολίνας, ήταν ένα ζωντανό και

αεικίνητο μέλος της, που άφησε όχι μόνο αγαθή μνήμη, αλλά και μέγα κενό, κυρίως στην φιλανθρωπία...

Κι από τη θέση αυτή, θερμά συλλυπούμεθα τον καλό της σύζυγο και αγαπητό μας Παναγιώτη, κι ευχόμεθα η μνήμη της να μείνει αιωνία!

+ π.Κ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΗΣ

Πλήρης ημερών μας έφυγε για την άλλη ζωή που πίστευε και προσδοκούσε και ο σεβαστός συγχωριανός μας Κώστας Δ. Τριανταφύλλης. Στα μικρά του χρόνια άλλαξε το ταπεινό σε έκταση, αλλ' όμορφο χωριό του, το Δερμάτι Ευρυτανίας, με τον πανέμορφο συνοικισμό του χωριού μας «Γαύρο». Εδώ, με πολλή φιλοτιμία, έζησε οικογενειακά και επαγγελματικά, μέσ' το δροσερό αέρα με τα κρυστάλλινα νερά και τη γαυριώτισσα ποταμίσια πέστροφα... Εδώ στο Γαύρο, ήταν με τον αειθαλή επίσης αδελφό του —μπάριτα-Γιάννη Τριανταφύλλη— μόνιμος φύλακας. Άλλα κι από τη φύση του ήταν και φύλακας κάθε καλής παραδοσεως του τόπου μας. Πράγματι, ήταν αγαθός και φρόνιμος άνθρωπος. Μαζί δε και με άλλα επίκτητα προσόντα δημιούργησε ζηλευτή οικογένεια και καλές σχέσεις με δύλους τους ανθρώπους. «Έχαιρε μετά των χαιρόντων και έκλαιε μετά των κλαίοντων».

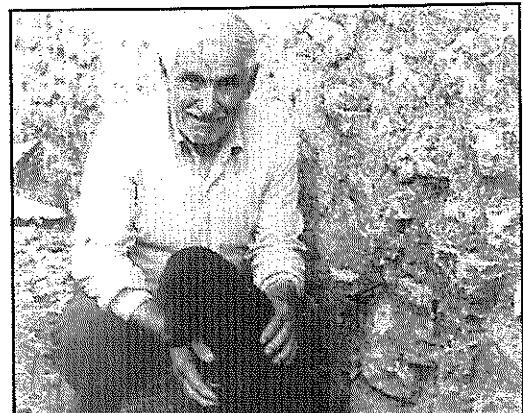
Έτσι, ο αειμνηστος Κώστας Τριανταφύλλης εξετιμάτο από μικρούς και μεγάλους. Στις διάφορες Επιτροπές του χωριού ήταν πάντοτε «παράδον» και ευεργετικός. Εκεί δε που διακόνησε με φόβο Θεού και με συνέπεια ήταν στο αξέωμα του Εκκλησιαστικού Επιτρόπου. Οσάκις τον κάλεσε η «Αγία Παρασκευή», ο «Άγιος Γεράσιμος» και όλα τα άλλα Εξωκκλήσια του χωριού μας, ποτέ δεν αρνήθηκε να προσφέρει διακονία... Πάντοτε ήταν πρόθυμος, τίμιος, εργατικός και προπαντός πιστός Χριστιανός.

Θερμά συλλυπούμεθα κι από τη θέση αυτή τους δικούς του, κι ευχόμεθα αιώνια να μείνει η μνήμη του.

+ π.Κ.

ΘΕΟΦΑΝΗΣ Θ. ΧΑΣΚΟΣ

Ο διαπρεπής ελληνιστής δάσκαλος και του χωριού μας του περασμένου αιώνα και της πρώτης 10ετίας του αιώνα μας, αειμνηστος Ευθύμιος Χάσκος (με το παρωνύμιο «Λέρης»), που έφερνε ως ενδεικτικό της οικογένειας του χωριού μας, στην οποία ήταν γαμβρός, συνήθιζε να λέγει για τους φίλους και αγαπητούς μας γείτονες Δολιανίτες (τώρα Στουρνάρα), όταν επρόκειτο να

τους επαινέσει το εξής γνωμικό: «Εκ Δολιανών πηγάζει τα κρίττω»... Το γνωμικό αυτό άριστα ταιριάζει προκειμένου να χαρακτηρίσωμε την προέλευση και την προσωπικότητα και του πρόσφατα εις Κύριον εκδημήσαντα στο χωριό μας Θεοφάνη Θ. Χάσκου (απογόνου του αειμνήστου προαναφερθέντος Διδασκάλου), απλού και ακάι, του τόσου επιτηδείου, εργατικού και φιλοτίμου ανθρώπου κάθε καλής πράξεως.

Ο αειμνηστος Φάνης ήταν πράγματι ένας γνήσιος Δολιανίτης... Παντού και πάντοτε τον διέκρινε η αγάπη, η συμπόνια, η τιμιότητα, η εργατικότητα, η ειλικρίνεια, το καθήκον... Χρόνια ήταν οικογενειακά εγκατεστημένος στο χωριό μας. Τα Δολιανά και τις Στάνες του στην Καλλιακούδα τα είχε για «περίπατο». Με κόπους απόδημε το παλιό «Κατσαουνέικο» αρχοντικό του μακαρίτη Νικολάου Φλέγκα, που ήταν κλειστό, έπειτα από τον πικρό θάνατο του Πρεσβευτού γιου του Γιάννη... Ο αγαπητός μας Φάνης το ξανάνοιξε, αλλά δεν το χάρηκε. Τον βρήκε κακή αρρώστια, απ' την οποία νικήθηκε κι έφυγε.

Έφυγε και μας άφησε μνήμη αγαθή. Συλλυπούμεθα τους δίκους του, κι ευχόμεθα η μνήμη του να μείνει και σε μας και στους αγαπητούς Δολιανίτες αιώνια.

+ ○○○

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΕΥΑΓ. ΚΑΚΑΡΑΝΤΖΑΣ

Απίστευση η είδηση του θανάτου του αγαπητού μας Κώστα Κακαράντζα, αλλ' αλληθινή. Η μεγαλοχωρίτικη στη Θεσσαλονίκη παροικία μας, μαζί με τους εκεί διαμένοντας άλλους συμπατριώτες μας ξαφνιάστηκαν στο άκουσμά της. Την συνειδητοποίησαν άμως και πήγαν άφωνοι και λυπημένοι να τον προπέμψουν για το μακρινό κι αγύριστο ταξίδι...

Ο καλός μας φίλος Κωνσταντίνος πριν πέντε περίπου χρόνια φρόντισε για τον επίσης πρόδωρο θάνατο της αδελφής του Συριδούλας Κ. Δίγκα... Τον περασμένο χρόνο τίμησε με δόλη τη στοργή του την έξοδο από το βίο αυτό και της πολυσέβαστης μητέρας του αείμνηστης Βασιλικής Κακαράντζα. Δεν άργησε λοιπόν να τις ακολουθήσει. Έμεινε για πάντα στη Θεσσαλονίκη. Ήταν η δεύτερη αγαπημένη του πατρίδα. Εκεί εσπούδασε, εκεί επαγγελματικά ως τελωνειακός σταδιοδρόμησε, εκεί πατριωτικά και κοινωνικά έδειξε τον καλύτερο εαυτό του, εκεί, τέλος, πρόσφατα συνταξιοδοτήθηκε χωρίς Όμως ούτε τη σύνταξη να χαρεί, ούτε το ωραίο σπίτι που έκαψε στο Μεγάλο Χωριό, ούτε και τη Θεσσαλονίκη...

Ωρα καλή, αγαπητέ μας φίλε Κώστα. Καλή ανάπτυξη από τους κόπους της παρούσας ζωής στη Βασιλεία του Θεού που μετατέθηκες και καλή Ανάσταση... Θερμά συλλυπόμεθα την άλλη αγαπητή μας αδελφή του Ζωή και την οικογένειά της, καθώς και τους άλλους συγγενείς του, κι ευχόμεθα η μνήμη του να μείνει αιωνία.

+ π.Κ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Χ. ΔΑΝΙΗΛΟΓΛΟΥ

Γεννημένος στην Κωνσταντινούπολη παρεύτηκε τη συγχωριανή μας Ελισάβετ Χαρ. Μεσίρη με την οποία απέκτησε μια κόρη.

Πορεύτηκαν μαζί δημιουργικά το δύσκολο δρόμο της ζωής, αλλά τα τραγικά γεγονότα του 1965 τους ανάγκασαν μετά από λίγο να πάρουν το δρόμο της προσφυγιάς εγκαταλείποντας περιουσίες και μνήμες μιας ολόκληρης ζωής. Στη φιλόξενη πατρίδα η παραδειγματική τους εργατικότητα βοήθησε να ξεπεραστούν πάμπολλα εμπόδια και να ξαναφτιάξουν το καινούργιο τους νοικοκυριό.

Η επάρατη όμως ασθένεια χτύπησε γρήγορα, ύπουλα και αποφασιστικά. Έτσι, έφυγε ο καλός σύντροφος και πατέρας, αφήνοντας πίσω θλίψη και αναπλήρωτο κενό.

Συλλυπόμεθα τους οικείους του και τους ευχόμαστε δύναμη ψυχής τις δύσκολες αυτές ώρες.

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΓΙΑΤΑΓΑΝΑΣ

Οι νότες της πένθιμης αυτής στήλης μόνο πόνο και θλίψη εκφράζουν για όποιον ή όποια φεύγει από την παρούσα ζωή για την αιωνιότητα. Όταν μάλιστα η στήλη αυτή θρηνεί ειλικρινά εκείνους που φεύγουν για το αιώνιο ταξίδι τους σε ωριμή ηλικία, τι να πει και πώς να παρηγορήσει για κείνους που φεύγουν πρόσωρα σε νεανική ηλικία; Τι να πει για την πρόσωρη πράγματι και συγκεκριμένη εκδημία του 34χρονου Γιάννη Κ. Γιαταγάνα;

Νέος, νεότατος ήταν ο Γιαννάκης, γεννημένος τον Απρίλη του 1958. Βρισκόταν στην αρχή της ακμής της ηλικίας του. Έγινε ένα σωστό παλληκάρι, δυνατόσωματικά και πνευματικά, κι ήταν έτοιμο να δράσει, να ευεργετήσει και να κερδίσει τη ζωή. Όμως, έφυγε... Δεν πέρασε πολὺς καιρός από τότε που συμπλήρωσε με επιτυχία τις πολύχρονες σπουδές του στην Αμερική. Εκεί, κυρίως αγωνίσθηκε για να πραγματοποιήσει με ακρίβεια τους στόχους του. Στόχοι, που ήσαν ευγενικά όνειρα κι αυτού και των γονέων του. Στόχοι πράγματι, που στέφθηκαν με επιτυχία. Άλλωστε οι επιτυχείς σπουδές του ήσαν προδηλωμένες, λόγω του καλού χαρακτήρος του, του εξαιρέτου ήθους του, της μελετηρότητός του και της φιλομάθειάς του. Γι' αυτά τα χαρίσματά του από τα πρώτα χρόνια των σπουδών του άλλοι τον καμάρωναν κι άλλοι τον εκτιμούσαν. Όλοι θαύμαζαν την μεγάλη παιδεία που απέκτησε για το λαμπρό μέλλον του. Έτσι, όλα χαμογελούσαν για τον αγαπητό Γιαννάκη μέχρι που κρυφή αρρώστια του φώναξε σε κάποια αποφράδα ημέρα: «Αλτ!... Έως εδώ... Μην προχωρείς άλλο...»

Τι να πρωτοθυμηθούμε και τι να γράψωμε στη θέση αυτή και για το άνυχο αυτό παιδί; Πήγαν τα νιάτα του, οι σπουδές του, οι κόποι του και τα όνειρά του άλλα χαμένα. Σαν τρυφερό λουλούδι μαράθηκε και έσβησε... Και σαν όνειρο παρήλθε...

«Ως τω Κυρίω —λοιπόν— έδοξε, ούτω και εγένετο» (Ιωβ. α', 21). Ο αγαπητός μας Γιαννάκης πορεύεται τώρα στο αιώνιο ταξίδι.

δι... Την τελευταία πνοή του την άφησε στην Αμερική. 'Ολα δυστυχώς εκεί τα άφησε... Σε μας γύρισε νεκρός και όπωνυς... Νεκρός για να κηδευθεί και να ταφεί στα γνώριμα χώματά του και κοντά στις ρίζες του... Έτσι έγινε. Κηδεύτηκε και τάφηκε στο Κοιμητήρι της Νέας Σμύρνης με πάνδημη κοσμοσυρροή από συγγενείς, φίλους, γνωστούς και συμπατριώτες. Και έκανε όλη αυτή η κοσμοσυρροή με τη σιωπηλή παρουσία της θλίψη πιο έντονη και το γεγονός, όχι απίστευτο, αλλά αληθινό.

Θερμά και από τη θέση αυτή συλλυπούμεθα τους απαρηγόρητους γονείς του, κι ευχόμεθα η μνήμη του να μείνει αιωνία.

+ π.Κ.

ΜΑΡΙΑ Ι. ΨΙΜΑΔΗ

Πριν λίγες μέρες που γράφαμε τη στήλη αυτή μάθαμε κι άλλο πένθιμο γεγονός από τη Λαμία. Πέθανε εκεί που μόνιμα ήταν εγκατεστημένη και η σεβαστή συγχωριανή μας Μαρία, χήρα του Ι. Ψιμάδη, θυγατέρα του μακαρίτη Γεωργίου Κακαράντζα. Τα καλά παιδιά της την ενταφίασαν με σεβασμό και με τις τιμές που της έπρεπαν στη Λαμία στη δεύτερη αγαπημένη της πατρίδα.

Η αείμνηστη Μαρία Ψιμάδη ήταν ώριμη στην ηλικία κι άφησε μνήμη αγαθή. Δεν απομακρύνθηκε από τις ελληνορθόδοξες παραδόσεις μας, ούτε και από τις παραδόσεις του χωριού μας. Ήταν στοργική σύζυγος, μητέρα και γιαγιά, πολυαγαπημένη αδελφή και θεία στους άλλους συγγενείς και εκλεκτή συγχωριανή σε όλους μας. Δεν έμεινε όμως κι αυτή χωρίς κόπους και πόνους στην πολύμοχθη παρούσα ζωή, σαν πολύτεκνη και καλλιτεκνη που ήταν. 'Όλα τα πέρασε με υπομονή, ακόμη και το θάνατο του αγαπημένου συζύγου της. Ο πρόωρος θάνατος της προσφίλους παιδιού της Στέλλη Ιου την άφησε απαρηγόρητη. Πέρασε και απ' αυτήν στην καρδιά της' η πικρή «ρομφαία»... Έφυγε με την ελπίδα της αιωνιότητας κι ευχόμεθα να την αναπαύσει ο καλός Θεός μας.

Θερμά συλλυπητήρια στα παιδιά της κι ευχόμεθα επίσης η μνήμη της να μείνει αιωνία.

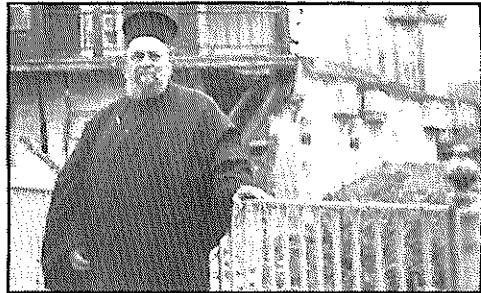
+ π.Κ.

ΠΡΩΤΟΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠ. ΝΤΑΛΛΑΣ

Στις 14 Μαΐου 1989, πριν 3 χρόνια,

Κυριακή των Μυροφόρων, χάρη στην ευλάβεια και την αγάπη του Αιδεσ. Πρωτοπρεσβυτέρου π. Δημητρίου Απ. Ντάλλα, εκ Κερασοχωρίου Ευρυτανίας, Προϊσταμένου του περίκαλλους 1. Ναού Προφήτου Ηλία Ριζουπόλεως Αθηνών εγκαίνιάσθη 1. Παρεκκλήσιον εις τιμήν των δύο ομάδων Αγίων, δηλαδή του Οσίου Γερασίμου του εν Κεφαλληνία, και του Οσιομάρτυρος Γερασίμου του εκ Μεγάλου Χωρίου Ευρυτανίας, με iερά μαρτυρικά λείψανα του Οσιομάρτυρος. (Πληροφορίες σχετικές σημειώθηκαν στη «ΦΩΝΗ...» μας, φ. 71-74 (1988-1989), σ. 41).

Προχθές, στις 9 Ιουλίου 1992, ο σεμνός και δραστήριος αυτός iερέας, μόλις 68 χρόνων, μας έφυγε ξαφνικά. Η πικρή του αρρώστια τον νίκησε... Εκοιμήθη ήρεμος εν Κυρίῳ, αφού έκαμε και άφησε μέγα έργο κοινωνικό και εκκλησιαστικό, τόσον στην ιδιαιτέρα του πατρίδα, όσο και στην περιοχή της Ριζουπόλεως Αθηνών. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός,

ότι, για το εν γένει κοινωνικό του έργο η Πολιτεία τον τίμησε με παράσημο εξαίρετων πράξεων..., η δε Εκκλησία, για το αντίστοιχο εκκλησιαστικό του έργο με το αξιώμα του Πρωτοπρεσβυτέρου και πολλές ευφήμους μνείες.

Ο αείμνηστος παπα-Δημήτρης ιδιαίτερα τιμούσε τον 'Άγιο Γεράσιμο του χωριού μας, καθώς και όλους τους Ευρυτανίας Αγίους, τους οποίους αγιογράφησε σε περίοπτη θέση του 1. Ναού Προφήτη Ηλία Ριζουπόλεως. Με τον πρόωρο θάνατό του έφυγε και άφησε μέγα κενόν στην σεβαστή οικογένειά του και στην ευσεβή Ενορία του. Ευσεβής Στρατηγός συνεργάτης του, στο πένθιμο προσφώνημά του κατά την εξόδια Ακολουθία είπε κατασυγκινημένος μεταξύ άλλων: «...ορφάνεψε η Ριζούπολη και ο Ναός μας με την εκδημία του παπα-Δημήτρη μας...». Και ο κατακλείσας τους πολλούς εκ-

φωνηθέντας λόγους εκπρόσωπος του Μακαρ. Αρχιεπισκόπου Αθηνών, Θεόφιλ. Επίσκοπος Ευρίπου κύριος Βασίλειος πρόσθεσε μεταξύ άλλων στα λόγια του Στρατηγού, ότι και ο ιερός Κλήρος ορφάνεψε με την εκδημία του σεβαστού μας παπα- Δημήτρη...

Η «ΦΩΝΗ...» μας, με ευγνώμονα αισθήματα προς τον εκλιπόντα θερμά συλλογείται την σεβαστή Πρεσβυτέρα, τα παιδιά και εγγόνια του καλού, του αγαθού, του ἀξιού, του δραστήριου και καταξιωμένου παπα-Δημήτρη, κι ευχόμεθα η μνήμη του να μείνει αιωνία. Να χουμε την ευχή του.

+ π.Κ.

ΑΝΔΡΙΑΝΗ Γ. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ

Κι ο πένθιμος κατάλογος συνεχίζεται...

Η καλή μας Ανδριανή, η στοργική σύζυγός του αγαπητού μας Γιώργου Δασκαλάκη μας έφυγε. Φρόντιζε και μούσε για την υγεία του Γιώργου της. Τια κείνον ενδιεφέρετο, εκείνον φρόντιζε, για κείνον προστήγετο, χωρίς να υπολογίζει, ούτε να υποκτεύεται, την επισφαλή δική της υγεία... Τον τελευταίο καιρό υπέφερε από κάποια μορφή καρδιοπάθειας, αλλά βαστούσε... Έδειχνε πως ήταν γενναία, όμως μας ξάφνιασε...

Η πράγματι καλή μας Ανδριανή, η καλή σύζυγος, η καλή μητέρα, η καλή γιαγιά, η καλή αδελφή και φίλη και φίλακόλουθη χριστιανή, χθες, 13 Ιουλίου 1992, μας έφυγε για το αιώνιο ταξίδι. Σήμερα, νοερά παρακολουθούμε από μακριά την εξόδια κατανυκτική Ακολουθία της, που τελείται κάτω από τους θόλους του πάνσεπτου Ναού της Αγίας Παρασκευής, εκεί που επί χρόνια ευλαβικά λειτουργιότανε, απ' όπου μετά ταύτα, σιωπηλά, την ακολουθήσαμε ως τον «Τόρνο» για την ταφή της... Έμεινε λοιπόν, για πάντα στο αγαπημένο της Μεγάλο Χωριό κι ας μην ήταν γενέτειρά της. Τάφηκε κοντά στις ρίζες του αγαπημένου συζύγου της. Της ἀξίζε.

Μικρή ήταν στην ηλικία, όταν αιχμαλωτίστηκε από τα ευλογημένα κηρύγματα του αλησμόνητου Πρωτοπρεσβύτερου και Κατηχητού πατρός Αγγέλου Νησιώτη. Από τότε έγινε κι έμεινε πιστή μαθήτρια των Ορθοδόξων Χριστιανικών Ενώσεων του. Από τότε, όλο και ωφελείτο και προήγετο στην πνευματική ζωή απ' όπου βγήκε μια καλλιεργημένη

από κάθε ἀποψη ψυχούλα. Άλλωστε, την διαπίστωσή μας αυτή ἐμπράκτα την απέδειξε στον κατοπινό καθόλο βίο της. Πράγματι, ήταν σεμνή κι ευλογημένη θυγατέρα στην πατρική της οικογένεια, καλή και καταξιωμένη νύφη των Δασκαλάκηδων, και ενθουσιώδης πνευματική οδηγός στα χριστιανικά και κοινωνικά έργα του χωριού και του Συνδέσμου μας.

'Ετσι, μ' αυτά τα πνευματικά εφόδια, πέρα από την αφοσίωσή της στην οικογένεια, με την αγάπη, την σύνεση και την πείρα που είχε, δημιούργησε στο χωριό μας μια αξιέπαινη ιεραποστολική κίνηση μεταξύ των Μεγαλοχωριτών. Με την κοίμησή της όμως πολλοί αναρωτήθηκαν για την συνέχεια αυτού του έργου και είπαν: Τι θα γίνει με την διαδοχή της Ανδριανής; Θα είναι κρίμα για σβήσει μια εύφορη πνευματική φωτιά που ἀναψε και θερμαίνει τόσο κόσμο, τόσες ψυχές, επί τόσα χρόνια... Ελπίζουμε, ότι ο καλός μας Εφημέριος θα οικονομήσει το κενό...

Τώρα που έφυγε η αείμνηστη Ανδριανή Δασκαλάκη διαισθανόμαστε, ότι με τη βαθιά πίστη της, την ἀδολη αγάπη της, την υπομονή και την καλοσύνη της, πραγματικότητες με τις οποίες πάντοτε διεκρίνετο, «μετέβη εκ του θανάτου εις την ζωήν». Μετέβη εκεί που πίστευε και προσδοκούσε.

Κι από τη θέση αυτή θερμά και πάλι συλλυπούμεθα το μεγάλο κύκλο των δικών της και ιδιαίτερα τον αγαπητό μας Γιώργο. Αιωνία της η μνήμη.

Αθήναι 14.7.1992.

+ π.Κ.

ΟΥΡΑΝΙΑ ΦΙΛ. ΒΟΝΟΡΤΑ

Βρέθηκα προσκυνητής στη γιορτή

του ενδόξου Προφήτου Ηλία (20 Ιουλίου 1992), στο πατρικό χωριό του μακαριστού Ιερομάρτυρα πατέρα μου, Δολιανά (νων Στουρνάρα), Ευρυτανίας, γειτονικό χωριό του χωριού μας. Στις απογευματικές ώρες της ίδιας ημέρας επέστρεψα στο χωριό. Εκεί τότε όλοι ξαφνιασθήκαμε με τον γνωστό πένθιμο ήχο, που εξαγγέλουν οι καμπάνες του καθεδρικού ναού μας, της Αγίας Παρασκευής, για όποιον ή όποια φεύγει από τον κόσμο αυτό για την αιωνιότητα... Ποιος ή ποια έφυγε; αναρωτηθήκαμε. Και το πένθιμο μήνυμα μαθεύτηκε αμέσως. Επρόκειτο για την συμπαθεστάτη συγχωριανή μας, την Ουρανία, χήρα του αείμνηστου Φίλιππα Βονόρτα. Κι αυτή μας άφησε χρόνους.

Μικρή στην ηλικία ήρθε νύφη στο χωριό μας από το γειτονικό χωριό, το Βουτύρο Ευρυτανίας, κι έφθασε σε βαθιά γεράματα. Ανήκε στη Βουτυριώτικη οικογένεια Δημ. Μπούρλου. Στο χωριό μας η αείμνηστη Ουρανία δημιούργησε σεμνή και ήσυχη οικογένεια. Σκληρά όμως αγωνίσθηκε στη ζωή και με τη χηρεία της, και με τσαπί στο χέρι. Αγωνίσθηκε με κόπους και μόχθους, αλλά τίμια. Έτσι, εξεπλήρωσε το κοινωνικό της χρέος, ετοίμασε την αγαθή ψυχή της για τη Βασιλεία του Θεού... κι έφυγε. Στα παιδιά κι εγγόνια της, αντί πολλών υλικών αγαθών, άφησε πλούσια την ευχή της, την υπομονή της, την εργατικότητά της και την αξιοπρέπεια. Στην δε εξόδια Ακολουθία και την ταφή της την συνοδεύουμε όλοι οι χωριανοί με συμπάθεια και με αγάπη που της άξιζε...

Θερμά και πάλι συλλυπούμεθα τα καλά παιδιά κι εγγόνια της, κι ευχόμεθα η μνήμη της να μείνει αιωνία. + π.Κ.

ΧΡΗΣΤΟΣ Κ. ΜΑΚΡΗΣ

Κι άλλος αγαθός και καλός συγχωριανός μάς άφησε χρόνους. Είναι ο σεβαστός και φιλήσυχος μπάρμπα-Χρήστος Μακρής. Ο αείμνηστος εγκατεστάθη στο χωριό μας από πολλά χρόνια. Ήταν γέννημα και θρέμμα του γειτονικού μας ζηλευτού Ευρυτανικού χωριού Στουρνάρα. Ήταν, κατά κοινή ομολογία, ένας σεμνός και τίμιος Δολιανίτης. Με την επίσης αξιοσέβαστη σύζυγό του δημιούργησε σεμνή και ωραία οικογένεια. Οι ευλογημένοι καρποί της μαρτυρούν του λόγου το αληθές. Πράγματι, τα κατά πά-

ντα καλά και φιλοπρόοδα παιδιά κι εγγόνια του χαίρουν στην κοινωνία μεγάλης υπολήψεως. Μεταξύ δε αυτών, μια εγγονή του καταξιώθηκε να γίνει —μολονότι νέα— Πρεσβυτέρα. Έτσι, όπως ειπώθηκε, ο μπαρμπα-Χρήστος βγήκε τυχερός, διότι ο εγγονός του παπα-Γιάννης θα τον «μνημονεύει» πάντοτε...

Ο αείμνηστος μπάρμπα-Χρήστος Μακρής μας άφησε μνήμη καλού, τίμιου, εργατικού και φιλακόλουθου χριστιανού. Επίσης, στα χρόνια της ιταλογερμανοβουλγαρικής κατοχής, απ' όσα θυμάται κι έγραψε ο πρωτογιός του Κώστας, ήταν μυημένος σε απελευθερωτική μυστική οργάνωση, χωρίς ποτέ να κάμει λόγο αν —κι αυτός— πρόσφερε τότε υπηρεσίες στην Πατρίδα ή για να ζητήσει εύ-

σημα ή «περγαμινές»... Πάντοτε ήταν καλός και σεμνός πατριώτης κι ένας ήσυχος εσωστρεφής άνθρωπος, που έκανε με συναίσθηση το καθήκον του χωρίς τυμπανοκρουσίες. Γι' αυτό και κέρδισε τη ζωή και την εκτίμηση απ' όλους...

Κι από τη θέση αυτή θερμά συλλυπούμεθα τους οικείους του, κι ευχόμεθα η μνήμη του να μείνει αιωνία. + π.Κ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ν. ΑΡΑΠΟΓΙΑΝΝΗΣ

Δε «σαράντισε» η μακαρίτισσα η Ανδριανή και η αξιοσέβαστη οικογένεια του Εθνομάρτυρα Δημητρίου Γ. Δασκαλάκη (+ 24.12.1942) γεύθηκε κι άλλο κρό ποτήρι. Η εκδημία για την αιωνιότητα και του αγαπητού της Κώστα Ν. Αραπογιάννη «τρίτωσε» το λόγο στην πένθιμη αυτή στήλη, χωρίς να λογαριάζουμε κι άλλους μακρινότερους συγγενείς. Πράγματι, μέσα σ' ένα χρόνο ο αείμνηστος εθνομάρτυρας μαζί με την αείμνηστη σύζυγό του και στοργική οκτώ παιδιών μητέρα, καρτέρησαν τρία ακόμη παιδιά τους: την κόρη τους Βασιλική σύζυγο Αλ. Αλεξοπούλου, την νύφη τους Ανδριανή σύζυγο Γ. Δασκαλά-

κη, για τις οποίες γίνεται ιδιαίτερος λόγος στην παρούσα πένθιμη στήλη, και τον γαμπρό τους Κώστα Ν. Αραπογιάννη, για τον οποίο γίνεται ο λόγος.

Η πένθιμη στήλη μας είναι πάντοτε λυπημένη για όλους, όσοι αναφέρονται σ' αυτή. Το «τρίτωμα» όμως, στις δοκιμασθείσες οικογένειες των Δασκαλάκηδων, με την εκδημία και του αγαπητού και εκλεκτού μας φίλου Κώστα, μέσα σ' ένα χρόνο αυξάνει αυτή τη λύπη. Συμμερίζεται το πικρό ποτήρι τους και με συμπάθεια τους εκφράζει τα πιο θερμά της συλλυπητήρια... Το άξιο πέρασμα του αγαπημένου μας Κωνσταντίνου από ανάμεσά τους και ανάμεσά μας ας είναι το γλυκύτερο αντίδοτο για το μετριασμό του δικαιολογημένου πόνου τους.

Πράγματι, ο αείμνηστος Κώστας ευλογημένος κι αγαπημένος σύντροφος της αγαπητής δέσποινας Μαρίκας (Δ. Δαλάκη), υπήρξε από τα μικρά του χρόνια άξιος αγωνιστής της ζωής. Αγωνιστής και φιλοπρόοδος στη μάθηση, στην κοινωνικότητα, στον επιτυχή επαγγελματισμό... Αγωνιστής με φιλοπάτριδα αισθήματα και ηρωισμό στο Βορειοηπειρωτικό έπος του 1940-41... Αγωνιστής, ως θρυλικός «Αράπης» στα χρόνια της εθνικής αντίστασης... Κι αγωνιστής τίμιος και υπομονετικός για να κερδίσει τη ζωή του, όπως κι έγινε.

Έφυγε από τον κόσμο αυτό για την αιωνιότητα με ήσυχη συνείδηση. Έφυγε καταξιωμένος και μας άφησε μνήμη αγαθή. Παντού έκαμε το καθήκον του στο ακέραιο με αγάπη και ακρίβεια. Προπαντός, με την εκλεκτή σύντροφό του δημιούργησαν λαμπρή οικογένεια κι απέκτησαν, κι ανέθρεψαν καρπούς «ευκλείς». Άφησε δηλαδή, παιδιά κι εγγόνια του λαμπρού ήθους του, τα οποία φιλάνθρωπα αισθήματα και μαρτυρούν του λόγου το αληθές.

Οι φίλοι και οι συναγωνιστές του συνόδευσαν την έξοδό του με ιδιαίτερη τιμή και υποσχέθησαν να μη λησμονήσουν ποτέ τα αγνά και πατριωτικά του αισθήματα...

Επίσης, οι συγχωριανοί του με τα ίδια αισθήματα αγάπης και σεβασμού τον προέπεμψαν με την ευχή να κατακτήσει και την αιωνιότητα...

Τέλος, η οικογένειά του: η σύζυγος, τα παιδιά κι εγγόνια του, τ' αδέλφια του

και οι άλλοι συγγενείς δίκαια κλαίνε τον στοργικό σύζυγο, πατέρα, παππού κι αδελφό... Ο αγαπημένης τους και αγαπητός σ' όλους μας έφυγε, κουρασμένος βέβαια από το κρεβάτι του πόνου —εδώ μόνο στην παρούσα ζωή νικήθηκε— αλλά έφυγε γελαστός. Αυτό ήταν το ιδιαίτερό του γνώρισμα. Να είναι πάντοτε, σε κάθε εκδήλωση, σε δόποια ψυχική κατάσταση και σε δόποιο καιρό: ειρηνικό ή εμπόλεμο ο ειρηνικός και πράσος, ο μακρόθυμος, ο χαρούμενος, ο γελαστός... Έτσι, θα τον θυμόμαστε πάντοτε. Κι έτσι ευχόμαστε να παραμείνει αιώνια η μνήμη του.

Στους δικούς του κι από τη θέση αυτή θερμά συλλυπητήρια.

+ π.Κ.

AIKATERINH Θ. KONTOY

Πλησίαζε, αν δεν πέρασε, τα εκατό της χρόνια και η σεβαστή συγχωριανή Αικατερίνη χήρα του αείμνηστου Εθνομάρτυρα Θεοδώρου Κοντού (ή Κοντοθάναστη με το γνωστό παρωνύμιο: «Τσιβιλίκας»), δύταν προ ημερών έφυγε για την αιωνιότητα. Η είδηση της εις Κύριον εκδημίας της μας γύρισε πίσω 70 χρόνια... Τότε ακριβώς άφησε τον κόσμο αυτό και ο καλός της σύζυγος πολεμώντας στο πεδίο της τιμής.

Είναι μια ευκαιρία με το σημείωμα αυτό να αναφερθούμε, αντί Μνημοσύνου, και στον αείμνηστο Εθνομάρτυρα σύζυγό της. Εφέτος, μάλιστα, που συμπληρώνονται 70 χρόνια από τη φοβερή εκείνη του Έθνους μας (όπως και σε άλλη σελίδα του ανά χείρας περιοδικού σημει-)

ώνουμε) καταστροφή... Ο αείμνηστος, λοιπόν, σύζυγός της γεννήθηκε κι αυτός στο χωριό μας. Από μικρός, κατά την «έκπαλαι» συνήθεια των νέων του χωριού μας, μετανάστευσε στην Κωνσταντινούπολη. Εκεί φιλότιμα εργάσθηκε, ανδρώθηκε, έμαθε γράμματα, «καζάντησε» και γύρισε. Γύρισε και συνήγε ευλογημένο γάμο με την καλή μας Αικατερίνη, θυγατέρα του αείμνηστου συγχωριανούμας Κωνσταντίνου Γιαταγάνα. Το χαριτωμένο ζευγάρι έφερε στον κατάλληλο καιρό τον αγαπημένο τους Γιωργάκη. Ο αγαπητός, όμως, Θόδωρος έπρεπε να γυρίσει στη δουλειά του. Επέστρεψε, λοιπόν, στην Κωνσταντινούπολη και χωρίς καλά-καλά να το καταλάβει ξέσπασε ο Μικρασιατικός πόλεμος, Από κει στρατεύθηκε. Δυο χρόνια πολεμούσε στην πρώτη γραμμή, χωρίς να ματώσει μύτη... Στις 19 προς 20 Αυγούστου, όμως, του 1922, με πικρό βόλι έπεσε μαχόμενος ηρωικά στο γνωστό στρατιωτικό πεδίο των μαχών του Αφιόν Καραχισσάρ. Έμεινε κι αυτός εκεί φρουρός των αξέχαστων Πατρίδων μας.

Η σεβαστή μας, λοιπόν, Αικατερίνη Κοντού, μετά από τον ένδοξο θάνατο του ήρωα σύζυγού της, έζησε 70 ακόμη χρόνια. 70 ακριβώς χρόνια με την πικρή του ανάμνηση, όσο κι ένδοξος κι αν ήταν. Από τότε, η μακαρίτισσα πήρε τη γενναία απόφαση να ζήσει όσα χρόνια της ήταν γραμμένα με την τίμια και άγια χρησία της, και με την ελπίδα να αναστήσει τον Σχρόνο περίπου τότε Γιωργάκη της χωρίς να καταλάβει ορφάνια. Γι' αυτόν ζούσε, αυτόν φρόντιζε κι αυτόν ανάστησε στοργικά σε άνδρα τέλειο και άξιο για να κερδίσει τη ζωή, την οποία αξιέπαινα και τίμια κέρδισε... Ήτσι, μ' αυτή τη γενναία απόφασή της, πιστή στις ελληνορθόδοξες παραδόσεις μας, φιλακόλουθη, ειρηνική, εργατική, πάντοτε γελαστή, με κείνο το δικό της ιδιότυπο γέλιο, η θειά η Κατερίνη με όλη της την αξιοπρέπεια τα έβγαλε όλα ηρωικά πέρα, κι έφυγε. Πέρασε κι αυτή στην αντίπερα όχθη της ζωής, στην αιώνια βασιλεία του Θεού, για να αναπαύθει από τους κόπους και τους πόνους της παρούσας ζωής. Ολόψυχα της το ευχόμεθα.

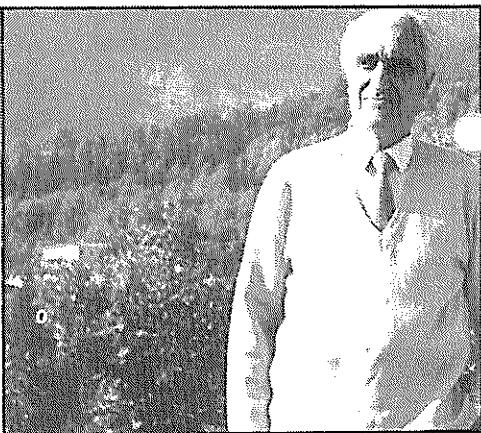
Στον αγαπητό μας Γιώργο, ο οποίος στοργικά κι ευγνάμονα ανταπέδωσε κάθε τιμή και χρέος στην ηρωίδα μάνα του

θερμά κι από τη θέση αυτή τον συλλυπούμεθα και τον συγχαίρουμε. Κι ευχόμεθα η αγαθή μνήμη και των δύο αειμνήστων γονέων του να μείνει αιωνία!

+ π.Κ.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΚΑΡΑΝΤΖΕΝΗΣ

Γεννήθηκε το 1913 στο Μεγάλο Χωριό. Φοίτησε στην Στρατιωτική Σχολή Μηχανικός Πυροβολικού. Πολέμησε και τραυματίσθηκε στην Αλβανία. Ήταν ο πρώτος από το χωριό που ακολούθησε τον 'Άρη Βελουχιώτη, πολεμώντας τον καταχτητή και επισκευάζοντας οπλα. Κυνηγήθηκε πολύ εκ των υστέρων γι' αυτόν τον πατριωτισμό του και υπέφερε πολλά.

Δικαιώθηκε το 1987 και αποστρατεύθηκε με τον βαθμό του Λοχαγού. Πέθανε στις 31.7.1991, αφού ήρθε πρώτα στο χωριό και το αποχαιρέτησε τον Αύγουστο του 1990, καθώς και όλους μας.

Αγαπητέ ξάδελφε αιωνία σου η μνήμη. Πάντα θα σε θυμούμαστε.

Βασίλειος Γαβρίλης

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΤΑΤΣΙΡΑΜΟΣ

Σε ηλικία 68 χρονών μας άφησε χρονούς, την 27η, ο Τάσος Τατσιράμος, σύζυγος της Ανθούλας Σιταρά.

Λάτρης του Μεγάλου Χωριού, φιλότιμος δημιουργός, στοργικός σύζυγος, άφησε πίσω του παιδιά και εγγόνια.

Η οικογένειά μου, συμμετέχοντας στο βαρύ πένθος, δεν θα τον ξεχάσει.

Ας είναι ελαφρό το χώμα που τον σκεπάζει.

**Ο Γυναικαδελφός του
Ανδρέας Σιταράς
Αθήνα 3 Μάρτη 1992**

